

ProCredit Bank

Част от
ПроКредит Груп

*Консолидиран Годишен
Финансов Отчет
2019*

**ПРОКРЕДИТ БАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

Съдържание

Консолидиран отчет за приходи и разходи.....	1
Консолидиран отчет за всеобхватния доход.....	2
Консолидиран отчет за финансовото състояние.....	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал.....	4
Консолидиран отчет за паричните потоци.....	5
Приложения към консолидирания финансов отчет	6-78
Годишен консолидиран доклад за дейността.....	79-91
Декларация за корпоративно управление	92-100

Доклад на независимите одитори

До едноличния акционер на „Прокредит Банк (България)“ ЕАД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Прокредит Банк (България)“ ЕАД („Банката“) и неговите дъщерни дружества (заедно наричани „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г. и консолидирания отчет за приходите и разходите, консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2019 г. и нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на CMCEC), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България. Ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на CMCEC.

Нашият одиторски подход

Общ преглед

- Ниво на същественост за консолидирания финансов отчет на Групата като цяло: 2,021 хил.лв., което представлява 5% от печалбата преди данъци.
- Ние извършихме одит на три дружества в две страни.
- Обхватът на нашия одит представлява 99.9% от активите на Групата и 99.5% от абсолютната стойност на базисната печалба ѝ преди данъци.
- Обезценка по предоставени кредити и аванси на клиенти

Като част от планирането на нашия одит ние определихме ниво на същественост и оценихме рисковете от съществени неточности в консолидирания финансов отчет. По-конкретно, ние взехме предвид къде ръководството е направило субективни преценки; например, по отношение на значителни счетоводни оценки, включващи определяне на допускания и разглеждане на бъдещи събития, които по своята същност са несигурни. Разгледахме и риска от заобикаляне и пренебрегване от страна на ръководството на вътрешния контрол, включително, наред с други въпроси, дали има доказателства за пристрастие, което представлява риск от съществена неточност, дължаща се на измама.

Ниво на същественост

Обхватът на нашия одит беше повлиян от това, че приложихме ниво на същественост. Одитът е планиран така, че да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет не съдържа съществени неправилни отчитания. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка. Те се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, взети въз основа на консолидирания финансов отчет.

Въз основа на нашата професионална преценка, ние определихме определени количествени прагове за ниво на същественост, включително ниво на същественост за консолидирания финансов отчет като цяло, както е посочено в таблицата по-долу. Тези нива на същественост, заедно с качествени съображения, ни помогнаха да определим обхвата на нашия одит и естеството, времето и обхвата на нашите одиторски процедури и да оценим ефекта от неправилните отчитания, ако има такива, както самостоятелно, така и съвкупно за консолидирания финансов отчет като цяло.

Ниво на същественост за консолидирания финансов отчет като цяло	2,021 хил. лв.
Как го определихме	5% от печалбата преди данъци
Обосновка относно приложения показател за определяне на нивото на същественост	Ние приложихме печалбата преди данъци като показател за определяне на нивото на същественост защото, от наша гледна точка, това е показателят, посредством който ползвателите на консолидирания финансов отчет обикновено оценяват представянето на Групата, както и защото той е общоприет показател за определяне на нивото на същественост.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Обезценка по предоставени кредити и аванси на клиенти

Провизията за обезценка по предоставени кредити и аванси на клиенти е определена в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“. Ние фокусирахме работата си в тази област, тъй като МСФО 9 е сложен счетоводен стандарт, който изисква ръководството да направи субективни преценки относно тълкуването на изискванията приложими към новия модел за очаквана кредитна загуба, идентифициране на експозициите със значимо повишение на кредитния риск, и оценката на сумите, които следва да бъдат признати.

Както е описано в бележка 18 към консолидирания финансов отчет към 31 декември 2019 г. Групата е записала обезценка по кредити и аванси на клиенти в размер на 35,192 хил. лв.

Установяването на значимо повишение на кредитния риск и определянето на възстановимите стойности на предоставените кредити са част от преценките и моделите за определяне на очакваната кредитна загуба на Групата, които освен всичко друго включват оценка за наличието на обективни доказателства за обезценки, вероятността за неизпълнение, загуби при настъпване на неизпълнение, експозиция при неизпълнение, финансовото състояние на кредитополучателите, очакваните бъдещи парични потоци и стойността на обезпеченията. Използването на различни допускания би могло да доведе до различни стойности на разхода за обезценка на предоставените кредити и аванси на клиенти.

Поради значимостта на оценката на предоставените кредити и аванси на клиенти за консолидирания финансов отчет и предвид свързаната с нея несигурност по отношение на оценките и прилагане на професионална преценка, ние считаме провизията за обезценка по предоставени кредити и аванси на клиенти за ключов одиторски въпрос.

Нашият одиторски подход включва оценка на дизайна на модела, валидирането и документацията, както и методологията на Групата по отношение очакваната кредитна загуба, за съответствие с МСФО 9.

Ние оценихме и извършихме тестове на дизайна и оперативната ефективност на контролите по отношение на процесите по кредитиране и провизиране и констатирахме, че може да разчитаме на тях за целите на одита.

Ние включихме експерти в областите, които изискват специфичен опит.

За индивидуално обезценените заеми ние извършихме, на извадкова база, детайлен преглед на кредитни досиета. Ние оценихме критично допусканията във връзка с идентифицирането на обезценките и оценяването на очакваните парични потоци (възстановими стойности), определени на базата на оценките на обезпеченията или други източници за погасяване.

По отношение на обезценките, калкулирани на колективна база, ние направихме тестове на използваните модели и параметрите на модела като вероятности за неизпълнение (PD), загуби при настъпване на неизпълнение (LGD), експозиция при неизпълнение (EAD), и където разполагахме с информация, съпоставихме данните и допусканията с историческите резултати.

Ние оценихме пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата по отношение на оценката на кредити и аванси на клиенти.

Как определихме обхвата на одита на Групата

Ние определихме обхвата на нашия одит, за да можем да извършим достатъчно работа, което да ни позволи да изразим мнение върху консолидирания финансов отчет като цяло, вземайки предвид структурата на Групата, счетоводните процеси и контроли и отрасъла, в който Групата оперира.

Ние извършихме одит на Банката, която е най-значимия компонент от Групата и представлява над 99.9% от общите активи на Групата

Тези и други процедури, извършени на групово ниво, включително тестове на консолидационните счетоводни записи и междугрупови елиминации, ни дадоха нужните доказателства за да изразим мнение върху консолидирания финансов отчет като цяло.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран годишен доклад за дейността и консолидирана декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава Седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания годишен доклад за дейността и консолидираната декларация за корпоративно управление, ние също така изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания годишен доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидираният годишен доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В консолидираната декларация за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната, съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидираните финансови отчети, ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на дружествата или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнително докладване върху одита на консолидирания финансов отчет, съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Групата от общото събрание на едноличния акционер, проведено на 25 ноември 2019 г., за период от една година. „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е било назначено за първи път като одитор на Групата на 28 август 2014 г.
- „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Групата от общото събрание на едноличния акционер, проведено на 25 ноември 2019 г. за период от една година. „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД е било назначено за първи път като съвместен одитор на 11 декември 2017 г.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Групата представлява шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Групата представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е предоставило следните услуги на Банката на обща стойност от 63,017 лв., които не са посочени в консолидирания финансов отчет на Банката:

- Ограничени прегледи на консолидиран групов консолидационен финансов пакет на Прокредит Банк (България) за периодите, приключващи на 30 юни 2019 г. и 30 септември 2019 г., изготвени от Банката, съгласно счетоводните политики на Прокредит Групата.
 - Одит на консолидиран групов консолидационен финансов пакет на Прокредит Банк (България) за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., изготвен от Банката, съгласно счетоводните политики на Прокредит Групата.
 - Специфични процедури на консолидиран групов консолидационен финансов пакет на Прокредит Банк (България) за периода, приключващ на 30 септември 2019 г., изготвен от Банката, съгласно счетоводните политики на Прокредит Групата
 - Доклад съобразно изискванията на чл. 76 (8) от Закона за кредитните институции и Наредба 14 на БНБ от 4 февруари 2010 г. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. (съвместно с „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД).
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД е предоставило следните услуги на Банката на обща стойност от 978 лв., които не са посочени в консолидирания финансов отчет на Банката:
- Доклад съобразно изискванията на чл. 76 (8) от Закона за кредитните институции и Наредба 14 на БНБ от 4 февруари 2010 г. за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. (съвместно с „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД).

За „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД:

За „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД:

Джок Нюнан
Прокурист

Цветана Цанкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
бул. Мария Луиза 9-11
1000 София, България

Дата: 15 април 2020 г.

Спиридон Груиц
Управител

Лилия Рангелова
Регистриран одитор, отговорен за одита
ул. Стара Планина 5, ет. 5
1000 София, България

Дата: 15 април 2020 г.

Консолидиран отчет за приходи и разходи

(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	Годината приключила на 31 декември	
		2019	2018
Приходи от лихви	6	64,877	62,510
Разходи за лихви	6	(6,158)	(4,965)
Нетен доход от лихви		58,721	57,545
Разходи за обезценка/ (Възстановяване на обезценка)	7	464	(1,656)
Нетен доход от лихви след разходи за обезценка		59,185	55,889
Приходи от такси и комисиони	8	24,027	24,666
Разходи за такси и комисиони	8	(2,974)	(2,407)
Нетен доход от такси и комисиони		21,053	22,259
Нетен доход от валутни операции	9	8,823	7,812
Нетен доход от инвестиционни ценни книжа	10	-	(321)
Други приходи/(разходи) от дейността, нетно	11	859	2,855
Приходи от дейността		89,920	88,494
Разходи за персонала	12	(18,428)	(16,364)
Административни разходи	13	(31,078)	(29,676)
Разходи за дейността		(49,507)	(46,040)
Печалба преди данъчно облагане		40,413	42,454
Разходи за данъци	14	(4,211)	(4,345)
Печалба за годината		36,202	38,109

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 78, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
14 април 2020 г.

Ван Данев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверил съгласно одиторския доклад

За ПрайсътърхаусКупърс Одит ООД

Джок Нюнан
Прокурист

Цветана Цанкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Спирidon Трънц
Упълномощен представител

Лилия Рангелова
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.

Приложенията на страници от 6 до 78 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за всеобхватния доход

(всички суми са в хиляди лева)

Годината приключила
на 31 декември

2019

2018

Печалба за годината

36,202

38,109

Позиции, които няма да бъдат признати в отчета
за приходи и разходиПромяна в преоценъчния резерв от финансови
активи, отчитани по справедлива стойност в друг
всеобхватен доход (акции)

1,474

641

Позиции, които могат да бъдат признати в отчета
за приходи и разходиПромяна в преоценъчния резерв от финансови
активи, отчитани по справедлива стойност в друг
всеобхватен доход (държавни ценни книжа на
българското правителство)

17

120

Друг всеобхватен доход за годината, нетно от
данъци

1,491

761

Общо всеобхватен доход за годината

37,693

38,870

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 8, е одобрен от
Управителния съвет и подписан от негово име отРени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
14 април 2020 г.Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверил съгласно одиторския доклад

За ПрайсгърхаусКупърс Одит ООД

Джон Нюман
ПрокурисЦветана Цанкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Спиридон Груиц
Упълномощен представителЛилия Рангелова
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.Приложенията на страници от 6 до 78 представляват неразделна част от този годишен
консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за финансовото състояние

(всички суми са в хиляди лева)

Прил.

		31.12.2019	31.12.2018
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	15	282,956	218,803
Вземания от банки	16	325,387	268,469
Инвестиционни ценни книжа	17	21,497	33,384
Кредити и вземания от клиенти, нетно	18	1,810,082	1,598,077
Дълготрайни материални активи	19	45,198	39,376
Нематериални активи	19	5,490	5,067
Отсрочени данъчни активи	20	313	550
Други активи	21	9,572	11,124
Общо активи		2,500,495	2,174,850
ПАСИВИ			
Привлечени средства от банки	22	27,634	91,164
Привлечени средства от клиенти	23	2,051,999	1,656,287
Привлечени средства от финансови институции	24	145,454	179,662
Пасиви по лизинг	25	4,274	-
Други пасиви	26	5,187	3,747
Провизии	27	1,081	959
Текущи данъчни пасиви		522	515
Общо пасиви		2,236,151	1,932,334
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Акционерен капитал и премия резерв	28	208,822	187,264
Законови резерви		8,417	6,461
Други резерви		6,514	6,514
Неразпределена печалба		39,367	40,544
Преоценъчен резерв		3,224	1,733
Общо собствен капитал		264,344	242,516
Общо собствен капитал и пасиви		2,500,495	2,174,850

Консолидираният финансов отчет представен на страници от 1 до 78, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
14 април 2020 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверил съгласно одиторския доклад
За ПрайсютърхаусКупърс Одит ООД

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Джон Никол
Прокурис

Спирidon Груев
Упълномощен представител

Цветана Цанкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.

Лилия Рангелова
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.

Приложенията на страници от 6 до 78 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

(всички суми са в хиляди лева)

	Акционерен капитал	Премия резерв	Законови резерви	Други резерви	Неразпределена печалба	Преоценъчен резерв	Общо
Салдо към 31 декември 2017 г.	164,210	3,496	6,461	6,514	35,035	953	216,669
Промяна при първоначалното прилагане на МСФО 9	-	-	-	-	(577)	19	(558)
Преизчислено салдо към 1 януари 2018 г.	164,210	3,496	6,461	6,514	34,458	972	216,111
Всеохватен доход за годината							
Промяна в преоценъчния резерв, нетно от данъци	-	-	-	-	-	761	761
Печалба за годината	-	-	-	-	38,109	-	38,109
Общо всеохватен доход за годината	-	-	-	-	38,109	761	38,870
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал							
Вноски от, и разпределения към акционери							
Увеличение на акционерния капитал	19,558	-	-	-	-	-	19,558
Разпределени дивиденди	-	-	-	-	(32,023)	-	(32,023)
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	19,558	-	-	-	(32,023)	-	(12,465)
Салдо към 31 декември 2018 г.	183,768	3,496	6,461	6,514	40,544	1,783	242,516
Всеохватен доход за годината							
Промяна в преоценъчния резерв, нетно от данъци	-	-	-	-	-	1,491	1,491
Трансфер	-	-	1,956	-	(1,956)	-	-
Печалба за годината	-	-	-	-	36,202	-	36,202
Общо всеохватен доход за годината	-	-	1,956	-	34,246	1,491	37,693
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал							
Вноски от, и разпределения към акционери							
Увеличение на акционерния капитал	19,558	-	-	-	-	-	19,558
Разпределени дивиденди	-	-	-	-	(35,423)	-	(35,423)
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	19,558	-	-	-	(35,423)	-	(15,865)
Салдо към 31 декември 2019 г.	203,326	3,496	8,417	6,514	39,367	3,224	264,344

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 6 до 76, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
14 април 2020 г.

Завършил съгласно одиторския доклад

За Прейсбургърскаускултърс ООД

Джон Люнан
Прокурист

Цветана Цанкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.

Приложенията на страници от 6 до 76 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

Консолидиран отчет за паричните потоци
(всички суми са в хиляди лева)

	Прил.	Годишната приключила на 31 декември	
		2019	2018
Печалба за годината		38,202	38,109
Непарични позиции и преход към парични потоци от основна дейност			
Разходи за обезценка/(Възстановяване на обезценка)	7	(464)	1,656
Нетен доход от инвестиционни ценни книжа	10	-	321
Амортизации	13	6,310	5,200
Нереализирани (печалби) от валутна преценка	9	13	(90)
Увеличение на активите с право на ползване		(5,421)	-
Увеличение на пасивите по лизинг		5,838	-
Нетен доход от лизинг	6	(58,721)	(57,545)
Разходи за данъци	14	4,211	4,345
Промяна в активите и пасивите от основна дейност след непарични позиции			
Минимални задължителни резерви		(37,556)	(19,064)
Кредити и аванси на клиенти		(210,840)	(196,746)
Други активи		1,404	2,068
Краткосрочни привлечени средства от банки и фин. институции		(37,557)	7,292
Привлечени средства от клиенти		395,692	190,351
Други пасиви		1,563	(3,135)
Получени лизинг		64,256	65,204
Платени лизинг		(5,669)	(8,900)
Платени лизинг (пасиви по лизинг)		(128)	-
Платени данъци		(3,820)	(4,260)
Паричен поток от основна дейност		155,313	22,806
Паричен поток от инвестиционна дейност			
Покупки на дълготрайни материални и нематериални активи		(7,779)	(6,286)
Приходи от продажба на дълготрайни материални и нематериални активи		645	1,717
Закупени ценни книжа		-	(15,529)
Подохранява ценни книжа		13,032	14,956
Паричен поток от инвестиционна дейност		5,898	(5,142)
Парични потоци от финансова дейност			
Изплатени дивиденди		(35,429)	(32,023)
Увеличение на акционерния капитал		19,559	19,559
Дългосрочни привлечени средства от банки и фин. институции		(60,459)	(17,323)
Пасиви по лизинг		(1,436)	-
Паричен поток от (използван във) финансова дейност		(77,780)	(29,788)
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и еквиваленти		83,431	(12,124)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината		335,998	348,122
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	16	419,449	335,998

Консолидираният финансов отчет, представен на страници от 1 до 78, е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
14 април 2020 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Заверил съгласно одиторския доклад
За Прайс-Гърхаус Кутърс Оudit ООД

За Бейкър Тили Клит и Партньори ООД

Джон Нюман
Прокурис

Спирidon Грънц
Упълномощен представител

Цветана Цанева
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.

Лилия Рангелова
Регистриран одитор, отговорен за одита
15 април 2020 г.

Приложенията на страници от 6 до 78 представляват неразделна част от този годишен консолидиран финансов отчет.

1 Отчетно дружество

ПроКредит Банк (България) ЕАД („ПроКредит Банк“, „Банката“ или „институцията“) е основана на 6 юни 2001 г. в резултат на учредителното събрание, проведено от международно ориентирани инвеститори, много от които днес са акционери в ПроКредит Холдинг АГ & Ко. КГаА („ПроКредит Холдинг“). От началото на 2013 г. едноличен собственик на капитала на Банката е ПроКредит Холдинг.

Банката е част от международна група от финансови институции, която се притежава от ПроКредит Холдинг. ПроКредит Холдинг е компанията-майка и упражнява контрол върху дейността на групата от ПроКредит Банки („Групата на ПроКредит“). Банката има две дъщерни дружества, които са изцяло притежавани от нея – ПроКредит Пропъртийз ЕАД и ПроКредит Едюкейшън ЕАД (общо определени като „Групата“).

Групата се управлява чрез Надзорен съвет, състоящ се от петима членове и Управителен съвет, състоящ се от четирима членове към 31 декември 2019 г., избирани за период от три години.

ПроКредит Банк е ориентирана към развитие банка, която предлага пълен набор от услуги, като цели да бъде основна банка на обслужване за бизнес клиенти и физически лица. Бизнес клиентите, на които Банката предлага услуги, са дружества, земеделски производители и самонаети лица. Те се категоризират като малки и средни предприятия в зависимост от своя бизнес потенциал. Клиентите физически лица са получатели на регулярен доход (от заплата, пенсия или др.) и собственици на бизнес. Банката се стреми да придобива подробни познания за своите клиенти и да прилага индивидуален подход и стратегия за обслужване на всеки отделен клиент, които се базират на профила на клиента. Стратегически фокус на Банката са производствените дружества, земеделските производители, както и финансирането на проекти, свързани с енергийна ефективност и опазване на околната среда.

2 База за изготвяне

а Съответствие с Международните стандарти за финансови отчети

Консолидираният финансов отчет на ПроКредит Банк е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО“) и разясненията, издадени от Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО) и приети от Европейския съюз („ЕС“). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС). Финансовият отчет е изготвен на консолидирана база, в съответствие със Закона за счетоводството. Консолидираният финансов отчет бе одобрен от ръководството на 14 април 2020 г.

Консолидираният финансов отчет съдържа консолидиран отчет за приходи и разходи, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за финансовото състояние, консолидиран отчет за промените в собствения капитал, консолидиран отчет за паричните потоци и приложения към индивидуалния финансов отчет. Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с изискванията на МСФО 7 за естеството и степента на рисковете, възникващи от финансовите инструменти и тяхното управление е представен в риск частта на отчета на ръководството.

2 База за изготвяне

а Съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (продължение)

Основните счетоводни политики са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е посочено друго. Финансовият отчет е представен в хиляди български лева, освен ако изрично не е посочено друго. Фискалната година на Групата е календарната година. По изчислителни причини данните в таблиците могат да показват разлики от закръгляване от $\pm$ една единица (лв.,% и т. н.). Отчитането и оценките се правят при предположението за действащо предприятие.

б Консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на ПроКредит Банк (България) АД и дъщерните й дружества към 31 декември 2018 г. Дъщерни дружества са тези дружества, които се контролират от Групата т.е., в които Групата определя финансовата и оперативна политика. Всички дъщерни дружества са изцяло консолидирани. В края на 2019 г. групата има две изцяло притежавани дъщерни дружества – ПроКредит Пропъртийз ЕАД и ПроКредит Едюкейшън ЕАД. Вътрешнофирмените операции, салда и нереализирани печалби и загуби от операции между Банката и дъщерните дружества са елиминирани. При необходимост счетоводната политика на дъщерните дружества се променя с цел да се постигне съответствие с политиката, приета от Групата. За придобивания на дъщерни дружества се прилага методът на придобиването.

в База на оценка

Финансовият отчет е изготвен на база историческа стойност, с изключение на следното:

- определени финансови активи и пасиви (включително деривативни инструменти);
- активи, държани за продажба, оценени по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба.

г Прилагане на приблизителни оценки и преценки

Финансовите отчети и финансовият резултат на Групата се влияят от предположения, оценки и преценки на ръководството, които при необходимост трябва да бъдат направени в хода на изготвянето на консолидирания финансов отчет.

Всички оценки и предположения, които се изискват от МСФО, са най-добри оценки в съответствие с приложимия стандарт. Оценките и преценките се определят систематично и се базират на историческия опит и други фактори, които включват и очакванията за бъдещи събития, които се приемат за вероятни при определени обстоятелства. Верността на счетоводните оценки и преценки се следи регулярно.

Групата прави оценки и преценки за целите на счетоводството и оповестяването. Получените счетоводни оценки, по дефиниция, рядко ще са равни на съответните реални резултати. Преценките на ръководството за определени позиции са особено критични за финансовия резултат и състояние, поради съществения си размер. Това се отнася за следните позиции:

2 База за изготвяне (продължение)

г Прилагане на приблизителни оценки и преценки (продължение)

Загуби от обезценка на кредити и други вземания

С прилагането на МСФО 9, моделът на понесените загуби от МСС 39 се заменя с модела на очаквана загуба. Обезценките се определят в размер, равен на очакваната загуба за всички финансови активи, признати по амортизирана стойност, за всички финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход (FVOCI) и за задбалансови ангажименти. Очакваните кредитни загуби се отчитат в различни фази. ПроКредит Банк отчита нетно (след приспадане на обезценка) следните балансови позиции: "Наличности по сметки в централни банки", "Вземания от банки", "Инвестиционни ценни книжа", "Кредити и вземания от клиенти" и "Други активи" (включително обезценката). Допълнителна информация за счетоводната политика на банката по отношение на обезценката на кредити може да бъде намерена в прил. Зи.

Оценяване на отсрочени данъчни активи

Групата признава отсрочени данъчни активи само до степента, до която е вероятно, че ще бъде налична данъчно облагаема печалба, за сметка на която да се използват ефектите за намаляване на данъка. Прогнозата за печалбата е базирана на последния бизнес план към декември 2019 г., който е одобрен от Надзорния съвет на Групата и следователно отразява виждането на ръководството за бъдещите бизнес перспективи. Периодът за данъчно планиране на Групата е пет години (прил. 14 и 20 за детайли, относно признатите суми).

Опции за удължаване и прекратяване; значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определянето на срока на лизинговия договор

При определяне на срока на лизинга, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически предпоставки за упражняване на опция за удължаване или отказ от прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опция за прекратяване) се включват в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че срокът на лизинга ще бъде удължен (или, че договорът няма да бъде прекратен).

По-долу са изброени най-релевантните фактори за договори за лизинг на сгради:

- Ако съществуват значителни неустойки при упражняване на опция за прекратяване (или при неупражняване на опция за удължаване), то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Групата ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).
- Ако се очаква направените значителни подобрения на наетото имущество да имат значителна остатъчна стойност, то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Групата ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).
- При липса на горните две условия, Групата взема предвид други фактори, включващи историческата продължителност на договорите за лизинг, където Групата е била лизингополучател, както и разходите и пропуснатите ползи за бизнеса, свързани със замяна на лизинговия актив. В повечето случаи опциите за удължаване при договорите за лизинг на офиси, не са включени в пасива по лизинга, защото Групата би могло да замени активите без значителни разходи и пропуснати ползи за бизнеса.

2 База за изготвяне (продължение)

г Прилагане на приблизителни оценки и преценки (продължение)

Към 31 декември 2019 г. няма потенциални бъдещи изходящи парични потоци, които не са били включени в пасива по лизинга, защото не е било достатъчно сигурно, че лизинговите договори ще бъдат удължени (или няма да бъдат прекратени).

Срокът на лизинговия договор се преразглежда, ако опцията за удължаване бъде действително упражнена или ако Групата е била задължена да я упражни. Наличието на достатъчна сигурност се преразглежда само ако настъпи значително събитие или промяна в обстоятелствата, засягащи тази оценка, които са под контрола на лизингополучателя. През настоящия отчетен период няма финансов ефект от преразглеждане на периода на договорите за лизинг, с цел да отразят упражнените опции за удължаване и прекратяване.

Суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност

Групата не участва в лизингови договори, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност.

д Нови и изменени стандарти, приети от Групата

По-долу са представени значимите счетоводни политики, приложени при изготвянето на финансовия отчет, доколкото те не са оповестени в другите приложения по-горе. Политиките са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

(i) Нови и изменени стандарти, приети от Групата, в сила от 1 януари 2019

Групата прилага следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2019:

- МСФО 16 „Лизинг“ (издаден на 13 януари 2016 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.) МСФО 16 „Лизинг“ заменя МСС 17 заедно със съответните тълкувания и оказва въздействие върху признаването, оценяването и представянето на съществуващите договори като лизингополучател. Съществуващите лизинги вече ще се отчитат в индивидуалния/консолидиращия отчет за финансовото състояние като актив с “право за ползване” (“ROU”) в позицията Дълготрайни материални активи, а пасива по лизинга - в отделна позиция. Въздействието върху прилагането на МСФО 16 за първи път е показано в прил. прил. 19 и 25. Групата прилага МСФО 16 със задна дата, като използва изменения ретроспективен подход. Към момента на първоначалното прилагане, не е имало ефекти върху началното салдо на неразпределената печалба. Съответно не е направена корекция на сравнителната информация за 2018 г. Групата прилага определението за лизинг съгласно МСФО 16 за всички споразумения към датата на първоначалното прилагане. Няма лизинги, които преди това са били класифицирани като финансов лизинг. Лизингите с краен срок по-малък от 12 месеца от датата на първоначалното признаване, се третират като краткосрочни лизингови договори и не се признават в баланса. По същия начин не се признават и активи с ниска стойност. За договорите с опции за удължаване и прекратяване срокът на лизинговия договор е определен със задна дата. МСФО 16 се прилага за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.

2 База за изготвяне (продължение)

д Нови и изменени стандарти, приети от Групата (продължение)

Групата реши да приложи опростен преходен подход от 1 януари 2019 г. като няма да преизчислява сравнителните данни за предходния период. Всички активи с право на ползване са оценени по стойността на пасива по лизинга (коригиран с размера на всички предплатени или начислени плащания, свързани с него). Това означава, че данните за 2018 г. и 2019 г. не са съпоставими, тъй като са изготвени въз основа на различни счетоводни политики, описани в приложенията. Приемането на МСФО 16 не оказва ефект върху собствения капитал (неразпределена печалба) към 1 януари 2019 г.

Към 1 януари 2019 г., Групата признава активи с право на ползване в размер на 6,612 хиляди лева и пасиви по лизинг в размер на 6,612 хиляди лева (след корекции за авансови и начислени плащания, признати към 31 декември 2018г.)

Групата не извършва дейност като наемодател.

- КРМСФО 23 “Несигурност при третирането на данъци върху доходите” (издаден на 7 юни 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- Характеристики за предсрочно погасяване с отрицателна компенсация – Изменения на МСФО 9 (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – Изменения на МСС 28 (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- Годишни подобрения на МСФО – Цикъл 2015-2017 г., изменения в МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23 (издадени на 12 декември 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- Изменение, съкращаване или уреждане на плана – Изменения на МСС 19 (издаден на 7 февруари 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

Следните стандарти, изменения и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, нямат ефект върху финансовите отчети на Групата: КРМСФО 23 “Несигурност при третирането на данъци върху доходите”, изменения на МСС 19 “Изменение, съкращаване или уреждане на плана” и изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия”.

(ii) Нови стандарти и тълкувания, които все още не са влезли в сила

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за прилагане през отчетния период към 31 декември 2019 г. и не са били предварително приети от Групата. По-долу е изложена оценката на Групата за въздействието на тези нови стандарти и разяснения.

2 База за изготвяне (продължение)

д Нови и изменени стандарти, приети от Групата (продължение)

- Изменения в концептуалната рамка за финансово отчитане ще имат незначителен ефект върху финансовите отчети на Групата. Измененията трябва да се прилагат за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.
- Изменения към МСС 1 и МСС 8: "Определение за същественост" ще имат незначителен ефект върху финансовите отчети на Групата. Измененията трябва да се прилагат за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.
- Изменения към МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7: "Реформа на референтните лихвени проценти" ще имат незначителен ефект върху финансовите отчети на Групата. Измененията трябва да се прилагат за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.

Няма други стандарти, които все още не са приети, и които се очаква да имат значително въздействие върху Групата през настоящия или бъдещ отчетен период, както и върху транзакциите в обозримо бъдеще.

Не е налице по-ранно прилагане на стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила.

(iii) Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС

- МСФО 17 „Застрахователни договори“ (издаден на 18 май 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.)
- Определение за бизнес – Изменения на МСФО 3 (издадени на 22 октомври 2018 г. и в сила за придобивания от началото на годишния отчетен период, който започва на или след 1 януари 2020 г.)
- Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“: Класификация на краткосрочни и дългосрочни задължения (издаден на 23 януари 2020г.)

Не се очаква приемането на изменения да повлияе на консолидираните финансови отчети на Групата.

3 Счетоводна политика

По-долу са представени значимите счетоводни политики, приложени при изготвянето на финансовия отчет, доколкото те не са оповестени в другите приложения по-горе. Политиките са последователно прилагани за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

а Операции в чуждестранна валута

(а) Функционална валута и валута на представяне

Позициите, които участват във финансовия отчет, са измерени като се използва валутата на основната икономическа среда, в която институцията извършва своята дейност („функционална валута“). Финансовият отчет е представен в български лева, което е функционалната валута и валута на представяне на Групата. Всички суми, посочени във финансовите отчети са представени в хиляди лева, освен ако изрично не е упоменато друго.

(б) Операции и салда

Парични позиции, които са деноминирани в чужда валута, се осчетоводяват по последния актуален валутен курс към отчетната дата, а сделките в чуждестранна валута се осчетоводяват по официалния валутен курс в деня на операциите. Печалбите и загубите, получени в резултат на сделки в чуждестранна валута и от преоценка на монетарни финансови активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отразяват в отчета за приходи и разходи (нетен доход от валутни операции).

При промяна в справедливата стойност на активи в чужда валута, които са класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се определят отделно от разликите, които произлизат от разлики във валутните курсове и от справедливата стойност на актива. Промените, които са резултат от промяна във валутните курсове, се отразяват в отчета за приходи и разходи.

Непаричните активи, оценявани по историческа цена, които са деноминирани в чужда валута, се оценяват по обменния курс, който е приложим към датата на първоначалното признаване.

Към 31 декември 2019 г., монетарните финансови активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, са оценени в български лева по официалния курс на Българска народна банка („БНБ“): 1.95583 лева за 1 евро и 1.74099 лева за 1 щ.д. (2018 г.: 1.95583 лева за 1 евро и 1.70815 за 1 щ.д.).

б Признаване на приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават текущо в отчета за приходи и разходи в позициите „Приходи от лихви“ и „Разходи за лихви“ за всички лихвоносни активи и пасиви по метода на ефективния лихвен процент за периода, през който възникват.

Постъпления, които са получени по отписани кредити, не се признават в позицията „Приходи от лихви“, а в „Приходи от отписани вземания“.

3 Счетоводна политика (продължение)

в Приходи и разходи от такси и комисиони

Таксите и комисионите съдържат главно такси от операции в лева и чуждестранна валута и като цяло се признават на принципа на текущо начисляване. Разходите за такси и комисиони представляват дължими от Групата такси по сделки с други банки, и се признават към датата на тяхното възникване.

г Нетен доход от валутни операции

Доходът от валутни сделки се отнася предимно за резултатите от валутни сделки с клиенти. Банката не извършва валутни операции за своя сметка. В допълнение тази позиция включва резултата от валутни операции за хеджиране и нереализирани ефекти от валутни преоценки. Групата не прилага хеджиране по смисъла на МСФО 9.

д Финансови инструменти

ПроКредит Банк класифицира притежаваните финансови активи, както според съответния бизнес модел за управлението им.

Прави се разлика между следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- „Държане с цел събиране”: Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци под формата на лихва и главница.
- „Държане с цел събиране и продажба”: Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи.
- Други бизнес модели: Използват се за финансови активи, които не са нито по модела „Държане с цел събиране”, нито по модела „Държане с цел събиране и продажба”.

Нашите бизнес модели за финансови активи се оценяват на базата на групи от финансови активи. Разпределението към даден бизнес модел става на базата на действителните обстоятелства по време на оценката. Това решение се взема от ръководството. Следните критерии, наред с други, се вземат предвид:

- бизнес стратегията и стратегията за управление на риска на ПроКредит Банк (и ПроКредит групата) и
- начинът, по който се оценява развитието на бизнес модела и се отчита пред ръководството и Надзорния съвет на Банката
- ако е имало продажби в предходни периоди, честотата, обема, времето и причините за тези продажби, както и очакванията за бъдещи такива.

Като резултат, следните позиции от Отчета за финансовото състояние се включват към бизнес модела „държане с цел събиране”: „Наличности по сметки в централни банки”, „Вземания от банки”, „Кредити и вземания от клиенти”, „Други активи”. „Инвестиционните ценни книжа” (които са дългови инструменти) се отнасят към бизнес модела „държане с цел събиране и продажба”. Също така, неголяма сума акции, отчитани като част от позицията „Инвестиционните ценни книжа”, се включват към модела „държане с цел събиране и продажба”. „Парични средства в брой” и деривативните финансови активи се отнасят към други бизнес модели.

Последващото признаване на финансови пасиви обикновено се извършва по амортизирана стойност. Само деривативните финансови пасиви се признават по справедлива стойност.

3 Счетоводна политика (продължение)

д Финансови инструменти (продължение)

(а) Финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата („ССПЗ“)

Финансовите активи, които се включват към „други бизнес модели“ се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата. Включват се „Паричните средства в брой“ и деривативните финансови активи. Финансови пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, са само деривативните финансови пасиви.

Групата не прилага счетоводство на хеджирането. Деривативи, които имат положителна справедлива стойност към датата на баланса, се отчитат като финансови активи в позиция „Деривативни финансови активи“. Деривативи, които имат отрицателна справедлива стойност към датата на баланса, се отчитат като финансови пасиви в позиция „Деривативни финансови пасиви“.

Деривативните финансови инструменти първоначално се признават по справедлива стойност, като транзакционните разходи се отчитат в отчета за приходите и разходите. Покупки и продажби на деривативни финансови инструменти се признават на датата на търгуване – това е датата, на която банката се ангажира да закупи или продаде инструмента. Последващото им отчитане също се осъществява по справедлива стойност. Печалби или загуби, които са резултата от промени в справедливата стойност, се отчитат незабавно в отчета за приходите и разходите за годината.

Деривативните финансови активи се отписват, когато се погаси правото за получаване на парични потоци от финансовите активи или, когато Групата е прехвърлила по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността. Деривативните финансови пасиви се отписват, когато се погасят в случаите, когато задължението е изпълнено, анулирано или изтече.

(б) Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност („АС“)

Финансов актив се класифицира като оценяван по амортизирана стойност, ако същият се отнася към бизнес модела „държане с цел събиране“ и договорните парични потоци са в съответствие с принципа за плащане единствено на главница и лихва. Прегледът на принципа е дискреционно решение на ръководството. Тези финансови активи възникват, когато Групата предостави средства директно на страната по договора, като не налице намерение за търгуване на вземането.

Тези финансовите активи първоначално се признават по справедлива стойност, в която се включват и разходите по транзакцията, като последващата им оценка е по амортизирана стойност, като се прилага методът на ефективния лихвен процент. Очакваните кредитни загуби се признават основно чрез три фазов модел (прил. 3и относно счетоводната политика за обезценка на кредити, както и прил. 7 и прил. 18). Ако размерът на загубата от обезценка намалее, то обезценката се намалява и сумата на намалението се признава в отчета за приходите и разходите. Обезценка може да се редуцира до размер на амортизираната стойност, която би била налична към датата на оценката, ако не е била налице обезценка. Кредити и вземания се отписват, когато се погаси правото за получаване на парични потоци от финансовите активи или когато Групата е прехвърлила по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността. В допълнение, когато кредитите и вземанията се реструктурират със съществено различни условия, първоначалният финансов актив се отписва и се заменя с новия финансов актив.

3 Счетоводна политика (продължение)

д Финансови инструменти (продължение)

(в) Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход („ССДВД“)

Финансов актив се класифицира и признава като оценяван по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават през друг всеобхватен доход, ако финансовият актив се отнася към бизнес модел „държане с цел събиране и продажба“.

По принцип „Инвестиционните ценни книжа“ се отнасят към този бизнес модел. Критерият за паричните потоци се проверява индивидуално. Всички инвестиционни ценни книжа на Групата (които са дългови ценни книжа) като цяло са в съответствие с принципа за плащане единствено на главница, като могат и да бъдат продадени при необходимост. В допълнение, неголяма сума акции (също, отчитани като част от позицията „Инвестиционните ценни книжа“), се включват към този бизнес модел. По принцип не е налице намерение да се търгуват или продават тези акции.

При първоначалното им признаване финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се отчитат по справедлива стойност включително транзакционните разходи, които директно се отнасят до придобиването на финансовите активи. Последващото им отчитане се осъществява по справедлива стойност. Печалби и загуби, които произтичат от промяна в справедливата стойност, се признават в отчета за всеобхватния доход в позиция „Промяна в преоценъчния резерв от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“. Ако финансовият актив се отпише или бъде обезценен (повече подробности по отношение на обезценката са налични в прил. 3и), акумулираната печалба или загуба, призната преди това в „Преоценъчен резерв“, се признава в отчета за приходите и разходите в позиция „Нетен доход от инвестиционни ценни книжа“. Приходите от лихви, изчислени по метода на ефективния лихвен процент, както и резултатът от промяна във валутните курсове от финансови активи, които са оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават в отчета за приходите и разходите. Приходи от дивиденди от финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават в отчета за приходите и разходите, докато натрупаната стойност в резултат на промени в цените не се признава при отписване (не е налице възстановяване).

Покупки и продажби на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават на датата на търгуване. Финансовите активи на разположение за продажба се отписват, когато се погаси правото за получаване на парични потоци от финансовите активи или, когато Групата по същество е прехвърлила всички рискове и ползи, свързани със собствеността.

(г) Други финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Другите финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност, първоначално се признават по справедлива стойност, намалена с транзакционните разходи. Впоследствие те се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент. Всяка разлика между постъпления, намалени с разходите за транзакцията и остатъчната стойност се отразява в отчета за приходите и разходите за срока на дълговия инструмент. Финансовите задължения се отписват, в момента на тяхното погасяване – когато задължението е изпълнено, анулирано или изтече.

3 Счетоводна политика (продължение)

д Финансови инструменти (продължение)

Принципи за оценка по справедлива стойност

Първоначално, финансовите инструменти се признават по справедлива стойност. В общия случай това е транзакционната цена в момента на придобиване. Последващото им признаване в отчета за финансовото състояние се осъществява в зависимост от вида на финансовите инструменти и е или по справедлива или по амортизирана стойност. Като цяло финансовите инструменти по справедлива стойност се измерват периодично във финансовите отчети.

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния (или най-изгодния пазар) към датата на оценяване.

ПроКредит Банк прилага йерархията за справедлива стойност съгласно МСФО 13, която категоризира в три нива използваните хипотези по отношение на методите за оценка на справедлива стойност.

Хипотези от 1-во ниво

Обявени (некоригирани) пазарни цени на активни пазари за идентични активи или пасиви, до които Групата има достъп към датата на оценяване. Пазарът се определя като активен, ако пазарните сделки с актива или пасива се срещат достатъчно често и в достатъчен обем, за да се осигури непрекъсната информация за цената.

Хипотези от 2-ро ниво

Хипотезите от 2-ро ниво са тези хипотези за даден актив или пасив, различни от включените в ниво 1 обявени цени, които могат да бъдат наблюдавани пряко или косвено. Прилаганите методи за оценка се отнасят до приближение към текущата справедлива стойност на подобни инструменти и до анализ на дисконтирани парични потоци при използване на наблюдаеми пазарни променливи.

Хипотези от 3-то ниво

Това са ненаблюдаеми хипотези за даден актив или пасив. Ако не са налични наблюдаеми пазарни стойности, се използват вътрешни лихвени проценти за целите на модела на дисконтираните парични потоци. Вътрешните лихвени проценти отразяват цената на финансиране в зависимост от валутната и матуритетна структура, като се прилага и рискова премия. Вътрешните лихвени проценти са обект на регулярно сравнение с използваните в сделките между трети страни и са в съответствие с регулярните транзакции между пазарни участници при текущите пазарни условия към датата на оценката.

3 Счетоводна политика (продължение)

е Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквивалентни за целите на консолидирания отчет за финансово състояние включват парични средства в брой и наличности по сметки в Българска народна банка. Паричните средства и паричните еквивалентни се отчитат по номинална стойност.

Паричните средства и паричните еквивалентни за целите на отчета за паричните потоци включват активи с матуритет до три месеца, които са: парични средства в брой; наличности по сметки в централни банки, намалени с минималните задължителни резерви; вземания от други банки.

ж Загуби от обезценка

Групата определя провизии за загуби от обезценка като сума равна на очакваната загуба за всички финансови активи, признати по амортизирана стойност, за всички дългови инструменти оценяване по справедлива стойност с промяна в справедливата стойност, отчетена през друг всеобхватен доход и за задбалансовите финансови инструменти. Като цяло за отчитане на загубите от обезценка се използва трифазов модел. За да се определи кои бъдещи макроикономически фактори трябва да бъдат включени се използват оценки и предположения. Освен това определянето на вероятностите при претеглянето на сценариите изисква дискреционни решения.

ПроКредит Банк начислява провизии за загуби от обезценка за следните балансови позиции: „Наличности по сметки в централни банки“, „Вземания от банки“, „Кредити и вземания от клиенти“, „Инвестиционни ценни книжа“, както и за финансовите активи, които попадат в позиция „Други активи“. Указаните позиции се представят по нетна стойност с изключение на позиция „Инвестиционни ценни книжа“, които се отчитат по справедлива стойност. Съответната загуба от обезценка се признава в собствения капитал в позиция „Преоценъчен резерв“.

Нетна промяна при обезценката

Нетната промяна при обезценката включва увеличения, намаления и промени в обезценката дължащи се на несъществени модификации.

За целите на признаване на загуби от обезценка се прилага три фазов модел, който е базиран на очаквани кредитни загуби. Разпределянето по фази изисква вземане на дискреционни решения по отношение на дефиницията на неизпълнение, трансфери между фазите и определяне на критерии дали е имало значително увеличение на кредитния риск след признаването му в баланса:

3 Счетоводна политика (продължение)

ж Загуби от обезценка (продължение)

- Фаза 1: В общия случай, при първоначалното си признаване всички финансови активи се класифицират във Фаза 1. Прокредит Банк определя загуби за обезценка, чиято сума съответства на очакваните кредитни загуби за 12 месеца, доколкото не е налице значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване.
- Фаза 2: Ако е налице значително увеличение на кредитния риск, тогава се използва класификация във Фаза 2 и загубите от обезценка се определят като стойност, която е еквивалентна на очакваните кредитни загуби за целия срок на експозицията.
- Фаза 3: Финансови активи, при които е налице неизпълнение, се класифицират във Фаза 3, като загубите от обезценка съответно се установяват като стойност, която е еквивалентна на очакваните кредитни загуби за целия срок. При значими експозиции провизирането на риска се определя на база възстановимите парични потоци. По отношение на незначимите експозиции загубите от обезценка се определят на базата на портфейлни параметри. Приходите от лихви се признават на основата на нетна балансова стойност (намалена с провизията за обезценка). Във Фаза 3 също така се включват финансови активи, които са обезценени при първоначалното си признаване (закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка („POCI”)). Те се оценяват първоначално по справедлива стойност и без провизия за обезценка. POCI активите независимо от последващи промени в кредитния риск, се класифицират във Фаза 3 до тяхното погасяване.

За позицията „Други активи“ загубите от обезценка се определят чрез опростен подход. Като правило провизиите за загубите от обезценка се начисляват при първоначалното признаване и на всяка следваща отчетна дата като сума, равна на очакваните кредитни загуби до падежа. За тези обикновено краткосрочни активи общият падеж е определен на 12 месеца.

В случай, че кредитният риск намалее, вече начислените провизии загубите от обезценка се реинтегрират.

Несъществени модификации

Несъществена модификация е събитие, което не води до отписване на първоначалния актив. Ефектът се признава в отчета за приходите и разходите като печалба или загуба от модификации. Печалбата или загубата от модификации се изчислява като разликата между оригиналната брутна балансова стойност и настоящата стойност на модифицираните договорни парични потоци, дисконтирани с първоначалният ефективен лихвен процент.

Отписване, възстановяване и директно отписване

Когато един кредит е определен като несъбираем, то той се отписва за сметка на начислената обезценка. Подобни кредити се отписват след извършване на всички необходими процедури и след определяне на размера на загубата. Възстановени суми, отписани преди това, се признават в Индивидуалният отчет за приходи и разходи в позицията „Разходи за обезценка”. При несъбираеми кредити, за които не са заделени изцяло загуби от обезценка, е налице директно отписване.

3 Счетоводна политика (продължение)

ж Загуби от обезценка (продължение)

Преструктурирани кредитни експозиции

Преструктурирането се определя като промяна на условията и договореностите по дадена кредитна експозиция посредством сключване на споразумение между Банката и клиента за промяна на погасителния план по договор за кредит в отговор на увеличение на настоящия или бъдещия риск от неизпълнение, който произтича от клиента. Преструктурираните кредитни експозиции се класифицират във Фаза 3 към момента на преструктуриране, ако е изпълнено едно от следните условия: експозицията е в просрочие над 90 дни; и/или не може да се очаква да бъде изцяло изплатена поради значителни платежни проблеми на клиента. Във всички останали случаи преструктурираните кредити се класифицират във Фаза 2.

Иззети активи

Иззетите активи са нефинансови активи, които са придобити за сметка на кредити като част от процеса за изпълнение и се отчитат в позицията „Други активи“. Придобият актив се заприхождава по по-ниската от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и балансовата стойност на кредита към датата на изземване. Активите, държани за продажба, не се амортизират. Всяка последваща обезценка на иззет актив до неговата справедлива стойност, намалена с разходите за продажба, се признава в отчета за приходи и разходи в позиция „Други приходи/(разходи) от дейността, нетно“. Всяко последващо увеличение на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, до размера на преди това направената обезценка, също се признава в „Други приходи/(разходи) от дейността, нетно“ заедно с всякакви реализирани печалби или загуби от отписването на актива.

з Нематериални активи

Софтуер и лицензи

Придобитият или разработен компютърен софтуер се признава на база на разходите, направени за придобиване или разработване и въвеждане в експлоатация на конкретния софтуер. Тези разходи се амортизират на база на очаквания полезен живот. Софтуерът има очакван полезен живот 5 години и се тества за обезценка, ако има показания, че може да е налице подобна. Компютърният софтуер се отчита по цена на придобиване намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Полезният живот на дълготрайните нематериални активи е, както следва:

Лицензи	7 години
Софтуер	5 години

и Дълготрайни материални активи

Дълготрайните активи се представят по историческа цена, намалена с начислената амортизация. В историческата цена са включени всички разходи, които могат да бъдат директно свързани с придобиването на актива. Съставни части на един актив се признават отделно, ако те имат различен полезен живот или предоставят различни по характер ползи на предприятието.

3 Счетоводна политика (продължение)

и Дълготрайни материални активи (продължение)

Разходи, свързани с покупката или производствени разходи, които са направени след придобиване на актива, се прибавят към балансовата му стойност или се признават като отделен актив, само когато подобни разходи могат да се оценят надеждно и когато има вероятност от тях да произтекат бъдещи икономически ползи. Всички останали разходи за ремонт и поддръжка се включват в отчета за приходи и разходи при тяхното възникване.

Земята не се амортизира. Амортизацията за останалите активи се начислява по линеен метод, като се определя неговата остатъчна стойност за периода на полезния му живот, както следва:

Сгради	40 години
Обзавеждане	10 години
Подобрения на наети сгради	10 години
Компютри	5 години
Превозни средства	5 години
Други дълготрайни материални активи	7 години

Полезният живот и остатъчните стойности на дълготрайните материални активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Периодично се прави преглед на дълготрайните активи за обезценка, както и когато определени събития или обстоятелства предполагат, че има намаление във възстановимата стойност на актива. Когато балансовата стойност на актива превишава възстановимата му стойност, активът се обезценява до размера на възстановимата му стойност, която представлява по-голямата от справедливата стойност на актива, намалена с разходите за продажбата и стойността в употреба на актива. Обезценката се отразява в „Други административни разходи“.

Печалбите и загубите от продажбите се определят чрез сравняване на постъпленията с балансовата стойност и се признават в „Други оперативни приходи (нетно)“ в Консолидирания отчет за приходите и разходите.

й Лизинг

ПроКредит Банк е лизингополучател

При подписване на договор Групата преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. Това е случаят, при който договорът дава правото да се контролира използването на даден актив за определен период от време срещу заплащане. Групата използва възможността за отчитане на всеки лизингов компонент и всички свързани с него нелизингови компоненти като един общ лизинг. ПроКредит Банк признава актив за предоставеното право на ползване, както и пасиви по лизинг към датата на предоставяне. Активите с право на ползване се оценяват първоначално по цената на придобиване. Тя включва стойността на първоначалната оценка на пасива по лизинг плюс всички лизинговите плащания, извършени преди или на датата на възникване на лизинга, намалени с получени стимули по лизинга. Активите с право на ползване се амортизират по линеен метод до края на срока на лизинговия договор. Всички загуби от обезценка също се вземат предвид. Пасивът по лизинга се признава по настояща стойност на лизинговите плащания, които все още не са извършени към този момент. Лизинговите плащания се дисконтират по лихвения процент за финансиране. В последствие те се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

3 Счетоводна политика (продължение)

й Лизинг (продължение)

Краткосрочните лизингови договори или лизингови договори за активи с малка стойност не се признават в баланса. Вместо това тези лизинги се отчитат за срока на лизинговия договор в отчета за приходи и разходи в позиция "Административни разходи".

(а) Ефект от приемането на МСФО 16 върху финансовите отчети на Банката

При приемането на МСФО 16, Групата признава задължения за лизинг във връзка с лизинги, които през предходни периоди са били класифицирани като „оперативен лизинг“, съобразно изискванията на МСС 17 Лизинги. Тези задължения са оценени по настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани към 1 януари 2019 г., използвайки лихвения процент за финансиране, специфичен за Групата. Среднопретегленият лихвен процент за финансиране, приложен за лизингови задължения към 1 януари 2019 г., е 2.2%. Той е определен като се използват лихвените проценти за трансферно ценообразуване на средства в съответната валута и срок на договора. Лихвените проценти за трансферно ценообразуване на средства се използват от ПроКредит Холдинг за целите на подготовката на отчетни форми за трансферно ценообразуване на средства към банковите регулатори в Германия.

	01.01.2019
Поети ангажименти по оперативен лизинг към 31 декември 2018 г.	7,281
Дисконтирани със специфичния за Групата лихвен процент 2.2%	(498)
Плюс: Задължения за финансов лизинг, признати към 31 декември 2018 г.	-
Минус: Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори с ниска стойност, признати по линеен метод	(171)
Пасиви по лизинг, признати към 1 януари 2019 г.	6,612
От които:	
Текущи пасиви по лизинг	1,338
Нетекущи пасиви по лизинг	5,274

Активите с право на ползване се оценяват по стойността, равна на пасива по лизинга, като няма корекции за размера на всички предплатени или начислени лизингови плащания, свързани с този лизинг, признати в баланса към 31 декември 2018 г. Няма обременяващи лизингови договори, които биха изисквали корекция на активите с право на ползване към датата на първоначалното прилагане.

Първоначалното прилагане на МСФО 16 засяга следните балансови статии към 1 януари 2019 г:

- Право на ползване на активите – увеличение с 6,612 хиляди лева
- Пасиви по лизинг – увеличение с 6,612 хиляди лева
- Няма ефект върху неразпределената печалба към 1 януари 2019 г.

3 Счетоводна политика (продължение)

й Лизинг (продължение)

Приложени практически облекчения

При прилагането на МСФО 16 за първи път Групата е използвала следните практически облекчения, разрешени от стандарта:

- Прилагане на един дисконтов процент за портфейл от лизингови договори със сходни характеристики.
- Групата е разчитала на предходно направена оценка дали лизинговите договори са обременяващи.
- Отчитане на договори по оперативен лизинг с остатъчен срок по-къс от 12 месеца към 1 януари 2019 г. като краткосрочни лизингови договори.
- Изключване на първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначалното прилагане.
- Използване на последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, в който съдържа опции за удължаване или прекратяване.

(б) Счетоводни политики прилагани от 1 януари 2019 г.

До края на 2018 г. лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг се признаваха като разход в отчета за всеобхватния доход на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

От 1 януари 2019 г. лизинговите договори се признават като актив с право на ползване и съответно пасиви по лизинг на датата, на която лизинговият актив е на разположение за използване от Групата. Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Финансовите разходи се начисляват в печалбата или загубата през периода на лизинга, така че да се получи постоянна периодична лихва върху остатъка от задължението за всеки период. Активът с правото на ползване се амортизира за по-краткия от полезния живот на актива и срока на лизинга по линейния метод.

Активите с право на ползване се представят като част позицията "Дълготрайни материални активи" отчета за финансовото състояние.

Активите и пасивите, възникващи от договор за лизинг, се оценяват първоначално на база на настоящата стойност. Задълженията за лизинг включват нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:

- фиксирани плащания (включително фиксирани плащания по същество), намалени с вземанията за стимули за лизинг.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент за финансиране. Това е процентът, който Групата би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време и при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване в сходна икономическа среда.

Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Впоследствие пасивите по лизинг се оценяват, като се използва методът на ефективния лихвен процент. Балансовата стойност на пасива по лизинга се преоценява, за да се отразят преоценките или измененията на лизинговия договор, или да се отразят коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Срокът на лизинговия договор е неотменимият период, за който лизингополучателят има правото да използва основния актив; периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване или прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

3 Счетоводна политика (продължение)

й Лизинг (продължение)

Активите с право на ползване се оценяват първоначално по цената на придобиване, включваща:

- стойността на първоначалната оценка на пасива по лизинг.

Впоследствие активите, с право на ползване, се оценяват по цена на придобиване минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка и се коригират спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга, дължаща се на преоценка или изменение на лизинговия договор.

Активите, с право на ползване, се амортизират по линеен метод за по-краткия срок от полезния живот на актива или срока на лизинговия договор. Амортизационните норми на активите с право на ползване са:

- право на ползване на офис сгради – 10 години.

Плащанията, свързани с краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност, се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор в отчета за приходи и разходи. Групата разглежда възможността за освобождаване от признаване по отношение на лизинг на активи с ниска стойност за всеки лизингов договор поотделно. Когато активът е придобит чрез договор за преотдаване, е признат актив с право на ползване и пасиви по лизинг. За всички останали лизинги на активи с ниска стойност лизингополучателят признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Краткосрочните лизинги са със срок за не повече от 12 месеца. Активите с ниска стойност включват ИТ оборудване и малки офис мебели.

(в) Счетоводни политики прилагани до 31 декември 2018 г.

Лизинговият договор се класифицира като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив. Плащанията по оперативен лизинг (нетно от вземания по получени стимули от наемодателя) се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор в отчета за приходи и разходи.

(г) Лизинговата дейност на Групата

Групата наема офис сгради. Договорите за лизинг се сключват на индивидуална основа, но като цяло съдържат подобни общи условия (вкл. прекратяване и подновяване на правата на ползване). Основните характеристики на лизингите са обобщени по-долу:

- Офис сградите като цяло са наети за фиксиран срок от 10 години с възможност за подновяване на договора.

(д) Опции за удължаване и прекратяване

В редица договори за лизинг са включени опции за удължаване и прекратяване. Те се използват за осигуряване на максимална оперативна гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в дейността на Групата. За значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определяне на срока на лизинга, моля вижте приложение 2.

3 Счетоводна политика (продължение)

й Лизинг (продължение)

(е) Гаранции за остатъчна стойност

Групата не предоставя на лизингодателя гаранции за остатъчна стойност по отношение на лизинговите договори. За значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определяне на сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, моля вижте приложение 2.

(ж) Краткосрочни лизингови договори

Разходите по краткосрочни лизингови договори се признават по линейния метод през отчетния период. Общата стойност на краткосрочните лизингови договори е представена в приложение 25.

к Данъчно облагане

Данъчното облагане, отразено във финансовия отчет, е в съответствие с българско законодателство.

(а) Текущи данъци

Текущият данък за отчетния период се изчислява на база годишната облагаема печалба въз основа на данъчните ставки, валидни към датата на изготвяне на отчета и се признава за разход в периода, в който е възникнала печалбата. Разходите за данъци, различни от данък върху печалбата, се отчитат като "Други административни разходи".

(б) Отсрочени данъци

Отсроченият данък върху печалбата се определя по метода на балансовите пасиви за всички възникнали временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност във финансовия отчет, изготвен на базата на МСФО, приети от ЕС. За определяне размера на отсрочените данъчни активи и пасиви се използва нормативно определената данъчна ставка. Данъчният период на планиране е 5 години.

Промяната в отсрочените данъци, която е свързана с повторно измерване на справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба се отразява в отчета за всеобхватния доход, като се представя на брутна база. Към момента на продажбата съответните отсрочени данъци се признават в текущи данъци.

л Провизии

Провизии се признават, ако са налице следните условия:

- i. съществуват настоящи правни или конструктивни задължения за Групата, възникнали в резултат на минали събития,
- ii. вероятно е възникването на изходящи парични потоци с цел уреждане на задълженията и
- iii. размерът на задълженията може да бъде надеждно оценен.

Когато са налице повече от едно сходни задължения, вероятността за възникване на изходящи парични потоци с цел тяхното уреждане се определя на база класа от задължения като цяло.

3 Счетоводна политика (продължение)

л Провизии (продължение)

Стойността на провизиите се определя като настояща стойност на бъдещите разходи, когато е известен моментът на настъпване на изходящия паричен поток и когато това ще се реализира след повече от една година. Промените в справедливата стойност на задължението с течение на времето се признават като разход за лихви. Изтичане на икономически ползи по отношение на провизиите за непосредствени загуби от задбалансови ангажименти и за неизползван платен годишен отпуск се очаква през следващите една или две години.

Условните задължения, които са основно гаранции и акредитиви, издадени на клиенти, са потенциални задължения, които възникват в резултат на минали събития. Тъй като възникването на подобни задължения зависи от събития, които не се намират изцяло под контрол на Групата, те не се отчитат във финансовите отчети, а се показват като задбалансови позиции, освен ако вероятността за уреждане е малка (прил. 30).

Правото на платен годишен отпуск се признава при неговото възникване. Провизия се признава на база изчисления годишен отпуск в резултат на труда, положен от служителите към датата на изготвяне на финансовия отчет.

м Договори за финансови гаранции

Финансовите гаранции първоначално се признават по справедлива стойност на датата на издаване на гаранцията. Последващата оценка на задълженията на Групата по такива гаранции се прави по по-високата от двете стойности: първоначалната оценка, намалена с неамортизирания приход от комисиони, който се признава по линейния метод за срока на гаранцията в отчета за приходи и разходи и най-добрата оценка на разходите, които са необходими да се уреди всяко едно финансово задължение, което възниква към датата на отчета. Тези оценки се основават на опита от подобни сделки, историческите загуби, както и на преценката на ръководството.

н Доходи на персонала

Планове с дефиниран доход

Групата има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години в Групата към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати. Към датата на финансовия отчет ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители на база на доклад, изготвен от актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Групата признава всички актюерски печалби и загуби възникващи от плана за дефинирани доходи като разходи за персонала за периода.

4 Управление на риска

а Бизнес модел и бизнес стратегия

ПроКредит Банк има за цел да бъде водещ партньор, предлагащ пълна гама от финансови услуги за малките и средни предприятия в България, тъй като те имат жизненоважен принос за развитието на икономиката и за откриването на нови работни места. Групата извършва дейността си по отговорен и прозрачен начин, като се фокусира върху изграждането на дългосрочни бизнес отношения с клиентите си като предлага гама от професионални и гъвкави бизнес решения както за бизнеса, така и за неговите собственици и персонал. Основните конкурентни предимства на ПроКредит Банк са персоналният подход към индивидуалните нужди на клиентите и високото качество на предлаганите услуги.

Като предлага опростени и достъпни депозитни услуги Групата насърчава спестовна култура, което допринася за по-голяма сигурност и стабилност на домакинствата. Същевременно ПроКредит Банк не предлага комплексни финансови продукти или услуги за управление на активи. ПроКредит Банк следва индивидуален подход спрямо клиентите си, с което цели да опознае техните нужди, за да изгради стратегия за тяхното най-ефективно обслужване. Групата спазва своя принцип „Опознай клиента си“, който се основава на идеята, че когато клиентите и бизнесът им се познава добре, Групата може да им предложи най-подходящите за тях услуги. Стратегически фокус при работата с клиенти е финансирането на проекти, водещи до повишаване на енергийната ефективност и опазването на околната среда както и финансирането на производствени предприятия и селскостопански производители. За постигането на по-бързи, по-ефикасни и по-лесно достъпни услуги, Групата предлага зони за самообслужване с 24 часов достъп както и леснодостъпни банкови операции през интернет (ProBanking).

Бизнес стратегията на ПроКредит Банк има две основни цели – да оказва положително влияние върху развитието на икономиката и социалната среда и да осъществява търговска печалба. Бизнес моделът е опростен, като активите се състоят предимно от кредити отпуснати на клиенти, а задълженията – от привлечени средства от клиенти.

Бизнес стратегията е базирана на фокусиран подход към развитие на персонала. Групата подбира, назначава и обучава персонала си към отговорна и професионална работа с клиенти. ПроКредит Банк е институция, която се основава на професионализъм, комуникация и доверие и цели високо ниво на удовлетвореност както за персонала, така и за клиентите си. За да постигне това Групата прави значителни инвестиции за обучение на служителите.

От ноември 2015 Групата има клон в Солун, Гърция с цел да предлага пълен набор от банкови услуги на представители на местния бизнес и да предоставя професионални услуги и съвети. И двата офиса в Солун са оборудвани с модерни зони за самообслужване, които са на разположение на клиентите 24 часа в денонощието и 7 дни в седмицата.

б Стратегия при управлението на риска

ПроКредит Банк е изложена на различни рискове в рамките на дейността си. Информираният и прозрачен подход към управлението на риска е основен компонент в социално отговорния ни бизнес модел. Това е отразено и в нашата култура за управление на риска, което има за резултат вземане на добре балансирани решения по отношение на рисковете. Общият рисков профил на Групата е стабилен и съответства на дейността. Това е основано на цялостна оценка на индивидуалните рискове, както е представено в този отчет за риска.

4 Управление на риска (продължение)

6 Стратегия при управлението на риска (продължение)

В съответствие с опростената, прозрачна и устойчива бизнес стратегия, стратегията за управление на риска е консервативна. Следвайки последователен подход за управление на рисковете на ниво ПроКредит група, целта е да се гарантира подходящо ниво на ликвидност и капиталова адекватност на банката по всяко време, както и да се постигат стабилни резултати. Докато бизнес стратегията определя целите на Групата за всички значими бизнес дейности и региони на работа и предписва мерки за постигането им, стратегията за управление на риска на Групата се отнася до материалния риск, произтичащ от прилагането на бизнес стратегията и определя целите и мерките при управлението на риска. Стратегията за управление на риска се състои от отделни стратегии за всички материални рискове. Стратегиите се актуализират ежегодно и са одобрени от ръководството на ПроКредит Банк след дискусии с Надзорния съвет на Групата.

Принципите на бизнес дейността, описани по-долу, са в основата на управлението на риска. Последователността при прилагането на тези принципи намалява значително рисковете, на които е изложена групата.

Фокус върху основната дейност

ПроКредит Банк се фокусира върху предлагането на финансови услуги на малки и средни предприятия и на физически лица. Съответно, приходите се генерират предимно под формата на приходи от лихви от кредити и от такси от банкови трансакции. Всички останали банкови операции са съпътстващи основния бизнес. В ежедневните си операции ПроКредит Банк е изложена предимно на кредитен, лихвен и ликвиден риск. Същевременно Групата избягва или строго ограничава останалите видове риск, свързани с банковата дейност.

Високо ниво на прозрачност, опростеност и диверсификация

Фокусът върху малки и средни предприятия води до много висока степен на диверсификация, както при кредитния портфейл, така и при депозитната база. В географско отношение тази диверсификация обхваща водещите икономически райони в България и на региона на град Солун в Гърция. По отношение на клиентските групи диверсификацията се реализира в различни икономически дейности, клиентски групи (малки и средни предприятия и частни клиенти) и групи приходи. Диверсификацията на кредитния портфейл е основен стълб в политиката на Групата за управление на кредитния риск. Друга особеност на нашия подход е, че ние се стремим да предоставим на нашите клиенти опростени и лесно разбираеми услуги. Това води до висока степен на прозрачност не само от гледна точка на съответния клиент, но и от гледна точка на управлението на риска. Както високата степен на диверсификация, така и нашите опростени, прозрачни услуги и процеси водят до значително намаляване на рисковия профил на Групата.

Внимателен подбор на персонала и интензивно обучение

Отговорното банкиране се характеризира с дългосрочни отношения не само с клиентите, а и с персонала на Групата. Ето защо ние избираме нашия персонал много внимателно и правим значителни инвестиции в обучението на нашите служители в продължение на много години. Нашите интензивни усилия за обучение не само водят до високо ниво на професионална компетентност, но и преди всичко те насърчават открита и прозрачна комуникационна култура. От гледна точка на риска добре обучени служители, които са свикнали да изказват мнението си открито, са важен фактор за управление и намаляване на риска, по-специално на операционния риск и риска от измами.

4 Управление на риска (продължение)

6 Стратегия при управлението на риска (продължение)

Ключови елементи при управлението на риска

Управлението на риска включва идентифициране, количествено определяне, управление, мониторинг, контролиране и отчитане на рисковете. При управлението на рисковете, Групата взема предвид „Минималните изисквания за управление на риска“ (MaRisk – германски стандарти за управление на риска), публикуваните актове на национални и международни регулаторни органи, както и нашето знание за пазарите, придобито в продължение на много години. Механизмите, предназначени за ограничаване и смекчаване на рисковете, се наблюдават редовно, за да се гарантира тяхната ефективност, а процедурите и методите, използвани за управление на рисковете, търпят непрестанно развитие. Основните елементи на управлението на риска в ПроКредит са представени по-долу.

- Всички ПроКредит институции прилагат единна обща рамка за управление на риска, която определя минимални стандарти за цялата група. Политиките и стандартите за управление на риска се одобряват от ръководството на ПроКредит Банк и се обновяват минимум веднъж годишно. Те уточняват отговорностите на ниво банка и група и установяват минимални изисквания за управление, мониторинг и отчетност.
- Всички поемани рискове се управляват чрез постоянно поддържане на адекватно равнище на регулаторен и вътрешен капитал на Групата.
- Ежегодно изготвяната проверка на рисковете гарантира идентифицирането на всички материални и нематериални рискове и ако е необходимо, се взема предвид при стратегията и процесите за управление на риска.
- Провеждат се мониторинг и контрол върху рисковете и възможните концентрации на риск, като се използват всеобхватни инструменти за всички материални рискове.
- За всички материални рискове съществуват индикатори за ранно предупреждение и лимити, които са под постоянно наблюдение.
- Провеждат се регулярни стрес тестове за всички материални рискове. Стрес тестовете се извършват, както за всяка отделна рискова категория, така и за всички рискови категории заедно.
- Изготвят се регулярни и извънредни доклади върху рисковия профил, включващи подробни описания и коментари.
- Ефективността на прилаганите мерки, лимити и методи се наблюдава и контролира непрекъснато.
- Налице са адекватни процеси и процедури на ефективна система за вътрешен контрол. Системата е изградена на принципите на разделението на отговорностите, двойния контрол и разделянето на фронт от бек офис до управленско ниво за всички рискови операции. Това гарантира, че управлението и контрола на риска се извършват независимо от функциите на фронт офиса.
- Всички нови и значително променени продукти се подлагат на анализ „Оценка на рисковете при въвеждане на нов проект/процес“ преди прилагането им за първи път. Това осигурява предварителната оценка на новите рискове и провеждането на необходимата подготовка и тестове преди внедряването на нов или значително променен продукт за първи път.

4 Управление на риска (продължение)

6 Стратегия при управлението на риска (продължение)

Организация на дейността за управление на риска и отчитане на риска

Основната отговорност за управлението на риска се носи от Управителния съвет на Групата, който редовно анализира рисковия профил и взема решения за мерките, които трябва да бъдат взети. Дейността по контролиране на риска, изисквана от MaRisk, се оглавява от член на Управителния съвет. Управлението на риска се подпомага концептуално и се прилага оперативно от отдел Управление на риска и от различни функции, свързани с управлението на риска и финансовата област. Различни вътрешни органи подкрепят и съветват ръководството при изпълнение на дейностите по управление на риска.

Правилата за управлението на риска в Групата са част от вътрешните нормативна уредба и определят:

- Процеса и целите на управлението на риска в Групата;
- Структурата, състава и правомощията на компетентните вътрешни организации,, техните дейности и мерките, които предприемат;
- Задълженията на служителите, отнасящи се до проследяване, отчитане,, управление и анализ на различните рискове;
- Създаването и функционирането на вътрешни контролни системи и компетенциите на съответните нива на управление и на експертния персонал по отношение на участието им в управлението на риска.

Групата разполага с ефективна управленска система по отношение на съответствието (compliance function), която се подкрепя от нашия Кодекс за поведение, който е обвързващ за целия персонал, а също така и от подхода ни към подбор и обучение на персонала. Служителите от Звеното за съответствие са отговорни за прилагането на групова система за спазване на всички регулаторни изисквания. В ПроКредит Банк е налице функция за съответствие на вътрешната нормативна уредба (compliance function), която е насочена към спазването на националните банкови регулации, като се изготвят и редовни и извънредни отчети за ръководството на Групата и ПроКредит Холдинг. Всяко поведение, което е несъвместимо с установените правила, може да бъде съобщено анонимно на имейл адрес, както на ниво ПроКредит група, така и на местно ниво.

Вътрешният одит е независима функция в рамките на ПроКредит Банк. Тя предоставя подкрепа при определяне на подходящото управление на риска и съответна система за вътрешен контрол в рамките на институцията. Освен това отдел „Вътрешен одит“ се подкрепя и наблюдава от груповия одит на ПроКредит групата. Веднъж годишно отдел „Вътрешен одит“ прави оценка на риска на всички дейности на Групата, чиято цел е изготвяне на базиран на риска годишен одиторски план. Това включва процесите за управление и контрол на риска, включително идентифицирането, оценяването, контрола, мониторинга и комуникацията на материалните рискове. Съответно, системата за управление на риска се преразглежда. Отдел „Вътрешен одит“ изпълнява одиторските процедури, създадени от груповия одит на ПроКредит Холдинг. Отдел „Вътрешен одит“ докладва на Одит комитета на Групата, който по принцип се свиква на тримесечие. Одит екипа на ПроКредит групата наблюдава качеството на одитите, извършени в ПроКредит Банк, и предоставя технически указания.

4 Управление на риска (продължение)

б Стратегия при управлението на риска (продължение)

Ръководството на Групата носи отговорност за управлението на риска в институцията. Комитетът за управление на общия риск, Комитетът за управление на кредитния риск и Комитетът за управление на операционния риск разработват рамката за управление на риска и наблюдават рисковия профил на Групата и индивидуалните рискове. Това включва наблюдение на индивидуалните рискови позиции и спазването на лимитите. Комитетът за управление на активите и пасивите ("ALCO") е отговорен за наблюдение на ликвидния резерв, управлението на ликвидността и вътрешния и регулаторен капитал на Групата, както и за координирането на мерките, насочени към осигуряване на финансиране за Групата.

Рисковите позиции се анализират редовно, обсъждат се интензивно и се документират в стандартизирани доклади. Отдел „Управление на риска“ представя регулярни доклади до различните рискови отдели в ПроКредит Холдинг, а Надзорният съвет се информира поне веднъж на тримесечие за развитието на всички рискове. Мониторингът на рисковия профил се извършва посредством анализ на тези доклади и на допълнително генерирана информация. При необходимост се изготвят извънредни доклади на специфични теми. Целта е да се постигне прозрачност по отношение на материалните рискове и да се знае на ранен етап дали могат да възникнат потенциални проблеми.

Редовни регионални срещи и обучения на групово ниво помагат за обмен на най-добри практики и за развитието и подобряването на функцията по управление на риска.

Управлението на материалните рискове в ПроКредит групата е описано по-подробно в следващия раздел. Това включва: кредитен риск, валутен риск, лихвен риск, ликвиден риск, операционен риск, бизнес риск и риск на модела, както и рискове, произтичащи от пране на пари, финансиране на тероризъм и други дейности, забранени със закон.

в Кредитен риск

Групата определя кредитен риск като риск една от страните в дадена транзакция да не изпълни договорните си задължения, или да не ги изпълни напълно или навреме. В рамката на общия кредитен риск се прави разлика между кредитния риск от клиента, риска от контрагента (заедно с риска от емитента) и риска на държавата. Кредитният риск е най-значимият риск, на който е изложена Групата, и кредитните експозиции към клиенти имат най-голям дял в този риск.

Максимални експозиции към кредитен риск

Видове експозиции	31 дек. 2019	31 дек. 2018
Вземания от банки	325,387	268,469
Инвестиционни ценни книжа	15,056	28,666
Ценни книжа с фиксиран лихвен процент	15,056	28,666
Кредити и вземания от клиенти	1,810,082	1,598,077
Кредити и вземания от клиенти	1,810,082	1,598,077
Условни задължения и ангажименти	320,562	291,252
Банкови гаранции	39,890	35,801
Акредитиви	976	1,033
Кредитни ангажименти (отменими ангажименти по заеми)	279,696	254,418

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск от клиента

Основните цели на управлението на кредитния риск са да се постигне високо качество на кредитния портфейл, ниска концентрация на риска в рамките на кредитния портфейл и подходящо покритие на кредитния риск с провизии за кредитни загуби. Благодарение на диверсификацията на операциите и на опита, натрупан от ПроКредит Банк през последните години, Групата има обширна експертиза, която позволява да ограничи ефективно кредитния риск от клиентите.

ПроКредит Банк обслужва широк спектър от клиенти, вариращи от относително малки бизнес клиенти с все по-формализирани структури до по-големи малки и средни предприятия. За нашите кредитни операции прилагаме следните принципи:

- Интензивен анализ на кредитоспособността на кредитните ни клиенти, включително оценка на бъдещите парични потоци;
- Внимателното спазване на стандартите за обслужване на бизнес клиенти, съчетано с прилагане на единен подход за класифициране на риска в рамките на цялата група, подкрепя систематичното събиране и анализ на данни, свързани с риска, като по този начин се дава възможност за идентифициране на рисковете;
- Внимателно документиране на оценката на кредитния риск, така че извършеният анализ да бъде разбираем от трети страни;
- Строго избягване на свръхзадлъжняване на клиентите на Групата;
- Изграждане на дълготрайни отношения с клиента, поддържане на постоянен контакт и документиране на развитието на кредитната експозицията в рамките на редовните мониторингови доклади;
- Стриктен мониторинг на изплащането на кредита;
- Прилагане на клиентски ориентирано, интензивно управление на кредита в случаите на просрочие;
- Изземване на обезпечението в случай на неплатежоспособност.

Рамката за управление на кредитния риск е залегнала в съответните политики и стандарти. Политиките уточняват, наред с други точки, отговорностите при управлението на кредитния риск, принципите на организация при кредитирането, принципите при кредитните операции и рамката за оценка на обезпечения на кредитните експозиции. Стандартите съдържат подробни обяснения на кредитните операции при бизнес клиенти и физически лица, както и гамата от предлагани продукти. Те също определят правилата за реструктуриране, провизиране и отписване. По този начин политиките и стандартите определят мерките за намаляване на риска преди самото отпускане на кредита (оценка на кредитния риск) и след отпускането (например регулярен мониторинг на финансовото състояние, преглед на показателите за ранно предупреждение и засилено управление на проблемни кредити).

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Групата дели кредитните си експозиции на три клиентски категории: малки и средни бизнес кредитни експозиции и кредитни експозиции на физически лица. Малките експозиции са между 50 и 500 хиляди евро. Делят се на две подкатегории: долният сегмент малки предприятия са кредитни експозиции до 250 хиляди евро, а горният сегмент малки предприятия са кредитни експозиции, които са до 500 хиляди евро. Средните експозиции са над 500 хиляди евро. Делят се на две подкатегории: долният сегмент средни предприятия са кредитни експозиции до 1,500,000 евро, а горният сегмент средни предприятия са кредитни експозиции над 1,500,000 евро. В зависимост от клиентската категория, към която се причислява дадена експозиция, съществуват и съответни процеси за оценка на кредитния риск. Тези процеси се различават помежду си по следните показатели: степен на разделеност на отговорностите, вид информация, предоставяща базата за кредитния анализ, критерии за кредитни решения и изисквания за обезпечения. За рисковите кредитни експозиции (над 250 хиляди евро) се прилага се строго разделение на фронт и бек офис функции до управленско ниво.

Опитът в Групата показва, че цялостната оценка на риска е най-ефективната форма на управление на кредитния риск. Следователно кредитните решения се взимат предимно на базата на анализ на финансовото положение на клиента и на неговата способност да обслужва кредита. Всички клиенти редовно се посещават на място, за да се гарантира правилна преценка на техните специфични нужди.

Всички решения за отпускане на кредит се взимат на кредитен комитет. Членовете му имат лимити за одобрение, които отразяват техните експертни познания и опит. Всички решения за малки и средни кредитни експозиции се взимат на кредитен комитет в централния офис на Групата. Ако експозициите са особено големи по размер, решението се взема от Надзорния съвет на банката, обикновено след положително гласуване от Груповият кредитен риск комитет в Прокредит Холдинг.

Най-важната основа за вземане на решения в рамките на кредитния комитет е предложението за финансиране и структурата на обезпечението, което е съобразено с потребностите на клиента и зависи от рисковия му профил. В този контекст общите параметри по отношение на обезпечението са: сумата на заема, периодът на кредита, качеството на предоставената от клиента документация и риск класификацията.

Политиката за управление на кредитния риск ограничава възможността за отпускане на необезпечени кредити. В зависимост от рисковия профил и срока на експозицията, кредитите могат да се отпускат и без да са напълно обезпечени. Като общо правило кредитните експозиции с по-висок рисков профил са покрити с физическо обезпечение, най-вече чрез ипотeki на недвижими имоти.

Оценката на недвижимото обезпечение се извършва въз основа на становища, изготвени от външни независими експерти. За да се гарантира, че намаляването на стойността на обезпечението се идентифицира на ранен етап за да могат да се предприемат подходящи мерки, проверките за адекватност на стойността на обезпеченията са част от процеса по годишен мониторинг на нашите кредитополучатели. Оценките трябва да се актуализират регулярно, като проверките за достоверност се извършват от специализиран персонал в Групата.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Поради изискванията ни за обезпеченост по кредитите, ипотеката на недвижимо имущество е сред най-важните инструменти за ограничаване на кредитния риск. Таблицата, която е представена по-долу, показва разпределението на кредитите и вземанията от клиенти според вида на обезпечението:

Обезпечение	31 дек. 2019	31 дек. 2018
Ипотеки	53%	53%
Гаранции от ЕИФ	24%	24%
Машини и транспортни средства	7%	7%
Парични средства и парични еквиваленти	5%	4%
Други видове обезпечение	6%	7%
Без обезпечение	5%	5%
Общо	100%	100%

Групата има отпуснати кредити по линия на Програма ДЖЕРЕМИ (Съвместни европейски ресурси за микро до средни предприятия), която е съвместна инициатива на Европейската комисия и групата на Европейската инвестиционна банка („ЕИБ“) с цел да подобри достъпа до финансиране на малките и средни предприятия в рамките на структурните фондове за периода 2007 г. – 2013 г. Кредитите са отпуснати при по-благоприятни условия в сравнение със стандартните условия и са частично гарантирани от Европейския инвестиционен фонд („ЕИФ“). През 2016 г. стартираха две нови програми съвместно с ЕИФ – InnovFin SME Guarantee Facility и SME Initiative Guarantee Facility, които предоставят частична гаранция за кредитите отпуснати по тези програми. Общият кредитен портфейл по програмите по които Групата е партньор с ЕИФ е в размер на 440,191 хиляди лева в края на 2019 г. (2018: 388,957 хиляди лева).

Ранното откриване на увеличен кредитен риск на ниво кредитополучател е заложено във всички процеси, свързани с кредитирането, което води до бързо идентифициране и навременна оценка на финансовите трудности, пред които са изправени клиентите. Освен това Групата е разработила и прилага показатели за ранна идентификация на риска, които са базирани на количествени и качествени рискови характеристики. Част от тях са намалените обороти и/или салда по сметки, висока усвоеност на предоставените кредитни линии и овърдрафти за по-дълъг период от време и просрочия. Редовното следене и анализ на тези показатели за ранно предупреждение спомага за управлението на обслужвания портфейл, да се идентифицират потенциалните рискове от неизпълнение на ранен етап и да се предприемат необходимите мерки за избягване на значително увеличение на кредитния риск. Отчети за съответните портфейли редовно се изпращат на управителите на клонове, централата на банката и в обобщен вид на ПроКредит Холдинг. Допълнително, на тримесечна база отдел Управление на риска изготвя отчет, в който се изследва кредитния портфейл на Групата за концентрация по икономически отрасли и подотрасли и географски региони, както и тенденции в качеството на портфейла в тези икономически отрасли/подотрасли. Също така, Групата следи регулярно и промените във външната среда с оглед оценката на тяхното потенциално влияние върху кредитния ѝ портфейл.

Събития, които биха могли да окажат въздействие върху значителна част от кредитния портфейл (общи рискови фактори), се анализират и обсъждат на ниво група и банка. Това може да доведе до налагането на ограничения върху рисковите експозиции към определени групи клиенти, например в определени сектори на икономиката или географски региони.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

В допълнение, на база определените показатели за качество на активите Групата разпределя кредитния портфейл в следните категории: обслужван; с намалено обслужване; и в неизпълнение. Експозициите се включват в тези групи на основа на риск класификацията или други рискови характеристики на длъжника. От особено значение са риск класификацията, просрочието по договорените плащания (специално тези над 90 дни), иницирането на процедура по несъстоятелност или съдебна такава, реструктуриране или реализиране на обезпечение от други банки, както и други фактори, които свидетелстват за значително влошаване на финансовото състояние на клиента. Индикаторите за качество на активите позволяват да е налице ясна представа за качеството на кредитния портфейл на Групата и са един от най-важните инструменти в рамките на процеса за управление на кредитния риск. Категориите са следните:

- **Обслужван кредитен портфейл (performing)** – не показва признаци за потенциално увеличение на кредитния риск. Независимо, че някои експозиции имат индикация за ранно предупреждение, това не е задължително да има за резултат увеличение на кредитния риск.
- **Портфейл с намалено обслужване (underperforming)** – включва експозиции, които показват увеличен кредитен риск. Това може да е породено от временни затруднения, свързани с изплащането (просрочие над 30 до 90 дни), реструктуриране или други фактори. Независимо от това, банката все още смята, че е възможно експозициите да бъдат изцяло погасени (например – вследствие на реструктуриране).
- **Портфейл в неизпълнение (defaulted)** – включва всички експозиции при които е налице неизпълнение, като при повечето от тях са налице продължителни затруднения в изплащането (просрочие над 90 дни) или други негативни фактори като инициране на съдебна процедура. Допълнителни подробности са посочени по-долу.

След идентифицирането на завишен риск от неизпълнение за дадена кредитна експозиция, тя се поставя под специално управление. То се състои в пряка комуникация с клиента, откриване на причината за завишен риск от неизпълнение и стриктно наблюдение на бизнес дейностите извършвани от клиента. Решенията за мерките за намаляване на риска от неизпълнение при индивидуалните кредитни експозиции се взимат от специален Кредитен комитет за реструктуриране. В допълнение, може да бъде възложено на специализирани служители по събирания на взимания да окажат подкрепа в процеса на специално управление на кредитната експозиция.

Една от първите стъпки при управлението на такива кредити е да се определи икономическото и финансовото състояние на клиента, тъй като това е базата за вземане на решение дали експозицията може да бъде реструктурирана. Целта е подобно решение да се вземе на ранен етап, докато шансовете за стабилизиране са високи и преди експозицията да навлезе в напреднал стадий на забавяне на плащането.

Когато дадена кредитна експозиция е класифицирана като в неизпълнение, тя се прехвърля на служителите, осъществяващи връзка с клиентите. Тези служители се подкрепят от съдебни юристи и/или специалисти по продажба на активи и обезпечения. Обезпеченията се осребряват чрез продажба на трети страни на възможно най-високата цена, обикновено чрез публичен търг. По-голямата част от продадените обезпечения се състои от материални активи като земя или сгради.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Загуби от обезценка

Провизиите за загуби от обезценка се определят на основата на груповите правила, които се базират на МСФО 9. Централен елемент на подхода за остойностяване на загубите от обезценка е ориентираният към бъдещето модел за очакваните кредитни загуби (ОКЗ), чрез който се остойностяват кредитни загуби за балансови и задбалансови финансови инструменти (вкл. кредитни експозиции). Моделът изчислява загуби от обезценка вземайки предвид кредитните загуби, които се очакват от различни сценарии на неизпълнение в бъдещето. Изчислената сума на загубата представлява резултат, който е претеглен от гледна точка на вероятностите. Оценките на ОКЗ са безпристрастни и включват доказателствена информация за минали събития, текущи условия и прогнози за бъдещи икономически условия.

Трифазов подход

Към всяка отчетна дата всички кредитни експозиции на клиенти се разпределят между трите, изброени по-долу фази, въз основа на промените в качеството на кредитите след първоначалното им признаване и с различна методология за провизиране, прилагана за всеки етап. Експозициите могат да променят фазата си през целия си срок.

- **Фаза 1** – включва финансови активи, за които кредитният риск не се е увеличил значително след първоначалното им признаване, както и тези, които показват нисък кредитен риск към отчетната дата или за които не са налице условия за прехвърлянето им във Фаза 2 или Фаза 3. Като цяло активите се разпределят към Фаза 1 при първоначалното им признаване, с изключение на закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка („РСИ“). За активите във Фаза 1 на разход се признават очакваните кредитни загуби, произтичащи от възможно неизпълнение в рамките на 12 месеца след отчетната дата (12 месечна ОКЗ). За експозиции с остатъчен матуритет по-малък от 12 месеца прилаганата вероятност за неизпълнение (PD) отразява оставащия матуритет.
- **Фаза 2** – включва финансови активи, за които към отчетната дата е налице значително увеличение на кредитния риск първоначалното им признаване, но при които не са налице обективни доказателства за обезценка. Подобна оценка взема под внимание уместна и правдоподобна информация. Провизиите за загуби от обезценка се определят в размер, еквивалентен на очакваните кредитни загуби за целия остатъчен срок (т.е. ОКЗ за целия срок при активи, които не са обезценени).
- **Фаза 3** – включва всички финансови активи, които са обезценени към отчетната дата, т.е. има съществено увеличение на кредитния риск и обективни доказателства за обезценка. Съответното изчисляване на провизиите за обезценка се базира на очаквани кредитни загуби за целия срок на кредита при 100% вероятност за неизпълнение (т.е. ОКЗ за целия срок при активи, които са обезценени).

Изчисляване на ОКЗ

Очакваните кредитни загуби се изчисляват, като се прилагат следните основни параметри:

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Експозиция при неизпълнение (EAD):

EAD е експозицията, която се очаква да бъде дължима в случай на неизпълнение по кредит. Тя се базира на текущата експозиция към клиента и потенциалните промени в текущата сума съгласно договора поради погасяване. EAD на финансов актив е неговата брутна балансова стойност към момента на възникване на неизпълнение. За експозиции с регулярно погасяване, моделираната EAD се коригира като се вземат предвид очакванията за предплащания въз основа на исторически наблюдения, сценарии по отношение на икономическата среда и прогнози, насочени към бъдещето. Използвайки исторически наблюдения, се прави оценка на потенциалните бъдещи суми, които могат да бъдат изтеглени по договори за ангажменти за отпускане на заеми, като кредитни линии и овърдрафт. За финансови гаранции, EAD представлява сумата на гарантираната експозиция, коригирана с коефициент на конверсия въз основа на анализ на минали събития и експертна оценка.

Вероятност от неизпълнение (PD):

PD представлява вероятността от неизпълнение по кредит в рамките на определен период от време. Тя се базира на исторически данни за събития за неизпълнение като дата, вид и размер на неизпълнението, както и от информация за рисковите характеристики на клиентите, както се използват в системата за вътрешна риск класификация. Параметрите отчитат спецификата на страната, а също и различни нива на риск за определени клиентски сегменти в банката. Групата използва статистически модели, разработени от ПроКредит Холдинг, за да анализира историята на данните и да генерира прогнози, насочени към бъдещето, за вероятностите по подразбиране въз основа на сценарии по отношение на икономическата среда. В допълнение, определят се PD, свързани с остатъчния срок на експозициите, които количествено определят как се очаква те да се променят в резултат на изтичане на времето.

Загуба при неизпълнение (LGD):

LGD представлява очакваната кредитна загуба в случай на неизпълнение, като се базира на исторически данни за плащане от страна на клиенти в неизпълнение. LGD се изчислява на базата на дисконтираните парични потоци като включват разходи за възстановяване и се диференцира по отношение на размера на експозицията. Оценките на LGD въз основа на сценарии по отношение на икономическата среда са адаптирани да бъдат прогнози, насочени към бъдещето.

Входните данни за оценка на параметрите на кредитния риск се основават на многогодишни исторически данни за всички кредитополучатели в банката. Използва се регресионен анализ за оценка на влиянието на характеристиките на клиентския риск, както и на макроикономическите фактори за разглежданите параметри. Изборът на съответните макроикономически фактори (ръст на БВП, темп на инфлация, безработица) се основава на тяхната статистическа значимост и икономическа правдоподобност. Когато се прецени за подходящо, средно-претеглената вероятност се определя въз основа на различни сценарии на макроикономическите фактори за годината на прогнозата.

Промените в тези предположения могат да доведат във времето до промени в загуби за обезценка. ПроКредит Банк оценява, че ръководството изпълнява значителна преценка и че съществува степен на несигурност на оценката при определяне размера на загубите за обезценка за финансови активи, които са оценени колективно и на индивидуална основа. Управленската преценка се основава на приложимите дефиниции на неизпълнение, на подхода за определяне на значително увеличение на кредитния риск и на структурата на използваните перспективни макроикономически променливи.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Значително увеличение на кредитния риск

При определяне дали е настъпило или не значително увеличение на кредитния риск (SICR), се използва както количествена, така и качествена информация.

Количественото тестване за значително увеличение на кредитния риск се основава на сравнение към всяка отчетна дата на PD за целия остатъчен срок не експозицията спрямо PD за целия срок на експозицията при възникването ѝ. Параметрите за загуба се основават на вътрешната система за риск класификация за оценените експозиции. Счита се, че значително увеличение на кредитния риск е налице, ако разликата в PD надвиши предварително определен праг и като следствие съответният актив се прехвърля от Фаза 1 във Фаза 2. Обратно прехвърляне от Фаза 2 във Фаза 1 е възможно, когато свързаният кредитен риск намалее значително.

През 2019 бяха направени някои прецизирания на количествената и качествена информация, за да се определи дали SICR е възникнал в модела на кредитния риск.

В допълнение, за определяне дали е налице или не значително увеличение на кредитния риск се използват и качествени показатели. Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2 се извършва при наличие на някой от следните критерии:

- Плащания по договор са в просрочие над 30 дни, но по-малко от 90 дни
- Експозицията е класифицирана като реструктурирана според вътрешната политика (промяна на първоначално договорените договорни условия).
- Експозицията е класифицирана като по-лоша от стандартна според вътрешната система за класификация на риска.

Обезценени финансови активи (Фаза 3)

Една експозиция се счита за обезценена и се прехвърля към Фаза 3, когато към отчетната дата по нея са налице следните или подобни характеристики:

- Плащания по договор, по което и да е кредитно задължение са в просрочие над 90 дни.
- Признаци за значителни финансови затруднения на кредитополучателя.
- Погасяването не може да бъде извършено без реализиране на обезпечение.
- Започване на производство по несъстоятелност.
- Иницирана е съдебна процедура, заплашваща съществуването на бизнеса или способността за погасяване на експозицията.
- Измама.

Определение за неизпълнение

Определението за обезценен актив (кредит) съгласно МСФО 9 (Фаза 3) на ПроКредит Банк е в съответствие с дефиницията за неизпълнение за регулаторни цели. Това също е и определението, което се прилага за целите на вътрешното управление на риска и то е приложимо за всички финансови активи, които са част от клиентския кредитен портфейл на банката. Групата разглежда експозиция като в неизпълнение, когато е налице една или повече от горните характеристики и очакваните парични потоци от кредитна експозиция са отрицателно повлияни до степен, при която може да се предположи, че кредитополучателят няма да може да изпълни кредитните си задължения.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

При определяне на провизии във Фаза 3 се прави разлика между индивидуално значими обезценени и индивидуално незначими обезценени кредитни експозиции, като прагът е 150,000 евро. За значими експозиции с индикации за обезценка се извършва индивидуална оценка за определяне на провизиите, като се вземат предвид очакваните притоци, включително продажба на обезпечение при наличие на такова. Групата поставя силен акцент върху внимателния подход към оценките на разходите и очакваните постъпления, както и върху предположенията относно продължителността на реализацията на обезпечението. За незначими експозиции провизиите се базират на колективна оценка на параметрите на кредитния риск.

Преминаването на експозиция от Фаза 3 към фаза с по-добро кредитно качество е възможно, ако клиентът е в състояние да изплати дълговете си изцяло, без да се прибегва до реализация на обезпечение. Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка не отговарят на условията за миграция между фазите.

Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка („РОСІ“)

Като част от обезценените експозиции Групата въведе специално третиране на РОСІ експозициите в съответствие с изискванията на МСФО 9 относно модифицираните финансови активи. В нашия бизнес модел придобиването на подобни активи, при които е налице висока вероятност от неизпълнение, не е разрешено. Съответно РОСІ експозиции могат да възникнат само по време на предоговаряне или съществена промяна на договорните парични потоци по съществуваща експозиция. РОСІ активите нямат обезценка при първоначално признаване. През последващи отчетни периоди всички промени в изчислените ОКЗ се признават в отчета за приходите и разходите. Благоприятните промени се признават като приход от реинтегриране на обезценка, дори ако изчислените ОКЗ за целия остатъчен срок към отчетната дата са по-ниски от изчислените ОКЗ за целия срок при възникване. В крайна сметка, размерът на обезценката, който се признава за подобни активи, е до размер на изчислените ОКЗ за целия срок при възникването им.

Модификации

Модификации на първоначално договорените кредитни задължения могат да бъдат предоставени с цел подобряване на възможността за събиране и, ако е възможно, да се избегне неизпълнение, възбрана или придобиване на обезпечение. Групата използва както количествени, така и качествени фактори, за да определи дали е настъпила съществена промяна. Количествено, наличието на модификация по заем се оценява с помощта на тест на нетната настояща стойност (NPV тест).

Ако резултатите показват несъществена модификация, печалбата или загубата от промяна се признава в отчета за приходите и разходите. За разлика от това, ако резултатите от тестовете за NPV показват съществена модификация, първоначалният заем се отписва и се признава нов по справедливата му стойност към датата на промяна.

Отписване

Експозиции се отписват само когато няма разумни очаквания за възстановяване. Преките и непреки разходи за управление на кредитни експозиции, които не са отписани, трябва да са пропорционални на размера на неизплатената експозиция.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Групата извършва оценка на специфични индивидуални обезценки за кредитни експозиции без значение на размера, ако няма разумни очаквания за възстановяване. Групата следва да извърши такава оценка най-късно, когато експозициите достигнат 180 дни в просрочие за експозиции до 10,000 евро и най-късно до 360 дни за експозиции над 10,000 евро и по-специално, ако те не са обезпечени. В зависимост от резултата от оценката, Групата може да реши да отпише или да запази активна кредитната експозиция, за да позволи текущо възстановяване.

Индивидуална оценка

При определяне на загуба от обезценка се прави разлика между индивидуално значими и индивидуално незначими кредитни експозиции, като прагът е 150,000 евро. За значими експозиции с индикации за обезценка се извършва индивидуална оценка за определяне на загуби от обезценка, като се вземат предвид очакваните входящи парични потоци, включително от продажба на обезпечение. Групата поставя значим акцент върху внимателния подход за оценка на разходите и очакваните приходи, а също и по отношение на предположенията за срока на реализация на обезпечение. Независимо от размера на загубата от обезценка, заемът се класифицира като обезценен веднага щом в очакваните парични потоци се вземат предвид потоци, свързани с продажба на обезпечение.

Следващата таблица представя преглед на съответните брутни и нетни експозиции, както и провизиите за обезценка, по фази.

Към 31 декември 2019	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3			РОСИ	Общо	
	12 мес. ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок					
		0-30 дни	31-90 дни	0-30 дни	31-90 дни	над 90 дни	0-30 дни	
Брутна стойност	1,739,580	68,752	1,621	10,972	1,377	22,109	863	1,845,274
Обезценка	(12,834)	(2,824)	(57)	(4,635)	(428)	(14,412)	(2)	(35,192)
Балансова стойност	1,726,746	65,928	1,564	6,337	949	7,697	861	1,810,082

Към 31 декември 2018	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3			РОСИ	Общо	
	12 мес. ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок					
		0-30 дни	31-90 дни	0-30 дни	31-90 дни	над 90 дни	0-30 дни	
Брутна стойност	1,557,546	30,777	1,145	18,543	2,184	25,943	940	1,637,078
Обезценка	(7,394)	(4,493)	(175)	(7,253)	(955)	(18,668)	(63)	(39,001)
Балансова стойност	1,550,152	26,284	970	11,290	1,229	7,275	877	1,598,077

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Следващата таблица представя брутни и нетни експозиции, според икономическия сектор и по фази.

Към 31 декември 2019	Бизнес кредити					Кредити на физически лица			Общо
	Търговия на едро и дребно	Селско, горско и рибно стопанство	Производ-ство	Транспорт и складира-не	Други икономи-чески дейности	Жилищ-ни	Инвести-ционни кредити и овърдрафти	Други	
Фаза 1									
Брутна стойност	353,469	370,330	359,800	112,690	352,576	168,674	17,279	4,762	1,739,580
Обезценка	(2,397)	(2,373)	(2,436)	(680)	(2,837)	(1,874)	(201)	(36)	(12,834)
Балансова стойност	351,072	367,957	357,364	112,010	349,739	166,800	17,078	4,726	1,726,746
Фаза 2									
Брутна стойност	18,146	14,260	15,800	5,399	14,593	2,076	53	46	70,373
Обезценка	(771)	(372)	(959)	(89)	(525)	(162)	(2)	(1)	(2,881)
Балансова стойност	17,375	13,888	14,841	5,310	14,068	1,914	51	45	67,492
Фаза 3									
Брутна стойност	8,086	3,670	5,586	2,494	11,741	2,426	118	337	34,458
Обезценка	(4,307)	(1,705)	(3,533)	(1,477)	(6,870)	(1,330)	(79)	(174)	(19,475)
Балансова стойност	3,779	1,965	2,053	1,017	4,871	1,096	39	163	14,983
РОСИ									
Брутна стойност	-	-	-	-	863	-	-	-	863
Обезценка	-	-	-	-	(2)	-	-	-	(2)
Балансова стойност	-	-	-	-	861	-	-	-	861

Към 31 декември 2018	Бизнес кредити					Кредити на физически лица			Общо
	Търговия на едро и дребно	Селско, горско и рибно стопанство	Производ-ство	Транспорт и складира-не	Други икономи-чески дейности	Жилищ-ни	Инвести-ционни кредити и овърдрафти	Други	
Фаза 1									
Брутна стойност	338,709	347,749	334,886	105,643	256,070	158,434	13,388	2,667	1,557,546
Обезценка	(1,510)	(1,965)	(1,599)	(504)	(1,269)	(504)	(36)	(7)	(7,394)
Балансова стойност	337,199	345,784	333,287	105,139	254,801	157,930	13,352	2,660	1,550,152
Фаза 2									
Брутна стойност	7,121	9,106	4,775	1,082	6,649	2,809	295	85	31,922
Обезценка	(954)	(965)	(892)	(85)	(1,047)	(679)	(41)	(5)	(4,668)
Балансова стойност	6,167	8,141	3,883	997	5,602	2,130	254	80	27,254
Фаза 3									
Брутна стойност	12,268	6,227	6,812	3,329	14,957	2,923	111	43	46,670
Обезценка	(6,944)	(2,564)	(4,983)	(1,790)	(8,558)	(1,988)	(27)	(22)	(26,876)
Балансова стойност	5,324	3,663	1,829	1,539	6,399	935	84	21	19,794
РОСИ									
Брутна стойност	-	-	-	-	940	-	-	-	940
Обезценка	-	-	-	-	(63)	-	-	-	(63)
Балансова стойност	-	-	-	-	877	-	-	-	877

Кредитният риск на ниво портфейл се оценява на тримесечна база, а при необходимост и по-често. Оценката включва анализ на структурата и качеството на портфейла, реструктурирани експозиции, отписвания, коефициент на покритие (провизии към просрочен портфейл) и риск от концентрация.

Рискът от концентрация в Групата се ограничава ефективно чрез високата степен на диверсификация. Това произтича от кредитирането на малки и средни предприятия от различни икономически сектори. От географска гледна точка кредитите и вземанията от клиенти са към клиенти, които са резиденти на България и Гърция.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

В допълнение, ПроКредит Банк ограничава също риска от концентрация в портфейла си, посредством следните изисквания: отпускането на големи кредитни експозиции (надвишаващи 10% от собствения капитал) изисква одобрението на Груповия комитет по управление на риска и Надзорния съвет в Групата. Голяма кредитна експозиция не може да надвишава 25% от регулаторния капитал, а сборът от всички големи кредитни експозиции не може да надвишава 150% от него. В края на 2019 г. най-голямата кредитна експозиция на Групата е 7% от регулаторния капитал (2018 г.: 5%).

Към 31 декември 2019	<= 50,000 EUR	>50,000 <= 250,000 EUR	> 250,000 EUR	Общо
Бизнес кредити	105,787	566,841	976,875	1,649,503
Търговия на едро и дребно	22,873	138,062	218,766	379,701
Селско, горско и рибно стопанство	41,747	194,133	152,380	388,260
Производство	13,174	98,266	269,746	381,186
Транспорт и складиране	12,970	51,888	55,725	120,583
Други икономически дейности	15,023	84,492	280,258	379,773
Кредити на физически лица	68,375	115,836	11,560	195,771
Жилищни	46,897	114,719	11,560	173,176
Инвестиционни кредити и овърдрафти	16,736	714	-	17,450
Други	4,742	403	-	5,145
Брутен кредитен портфейл	174,162	682,677	988,435	1,845,274
Към 31 декември 2018	<= 50,000 EUR	>50,000 <= 250,000 EUR	> 250,000 EUR	Total
Бизнес кредити	118,643	572,224	765,456	1,456,323
Търговия на едро и дребно	27,740	139,674	190,684	358,098
Селско, горско и рибно стопанство	44,482	193,414	125,186	363,082
Производство	14,404	103,582	228,487	346,473
Транспорт и складиране	14,061	54,346	41,647	110,054
Други икономически дейности	17,956	81,208	179,452	278,616
Кредити на физически лица	71,101	100,944	8,710	180,755
Жилищни	55,194	100,262	8,710	164,166
Инвестиционни кредити и овърдрафти	13,112	682	-	13,794
Други	2,795	-	-	2,795
Брутен кредитен портфейл	189,744	673,168	774,166	1,637,078

Бизнес кредитите включват кредити за бизнес цели (оборотни средства или инвестиции), отпуснати на малки и средни клиенти. Бизнес кредитите включват също и земеделски кредити, както и бизнес овърдрафти и револвиращи кредити. Кредитите на физически лица включват потребителски и жилищни кредити, както и овърдрафти и кредитни карти.

Непрекъснатото обучение на персонала осигурява правилната оценка на кредитния риск при отпускането на кредити, както и внимателното проследяване на кредитните експозиции през целия им срок и своевременното взимане на подходящи мерки. Поради това качеството на кредитния портфейл на ПроКредит значително надвишава средните показатели в банковия сектор.

Кредитният риск за клиент в Групата периодично се измерва в количествени показатели като се изчислява потенциал за понасяне на риск чрез прилагането на модел за кредитен риск. Използват се също и подходящи стрес сценарии за определяне на икономическия капитал необходим на Групата за покриване на кредитния риск от клиента при крайно неблагоприятни обстоятелства.

4 Управление на риска (продължение)

в Кредитен риск (продължение)

Кредитни ангажименти

Основното предназначение на този вид инструменти е да се гарантира наличието на средства, когато те бъдат поискани от клиента. Гаранциите, които представляват неотменим ангажимент от страна на Групата да плати, в случай че клиентът не изпълни свое задължение към трета страна, пораждат същия кредитен риск, както кредитите.

Ангажиментите за предоставяне на кредити представляват неизползваната част от кредити и гаранции. Относно кредитния риск по ангажименти за предоставяне на кредити, Групата е изложена на потенциален риск от загуба в размер на неизползваната част от кредита. Вероятният размер на загубата е по-малък от общата стойност на ангажиментите, тъй като повечето ангажименти за предоставяне на кредити са подчинени на условия за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиентите.

г Риск от контрагента (включително риск от емитента)

Групата определя риска от контрагента, включително риска от емитента, като риск при който контрагентът/емитентът не може да изпълни договорните си задължения навреме или изцяло. В Групата рискът от контрагента произтича предимно от поддържане на високо ниво на ликвидни активи с цел намаляване на ликвидния риск. Също така е налице и структурна експозиция към БНБ под формата на минимални задължителни резерви.

Рамката за управление на риска от контрагента се одобрява от ръководството на Групата и е заложена в съответните политики и стандарти. Същите дефинират риска от контрагента, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания относно управлението, мониторинга и отчетността. Както Комитетът за управление на активите и пасивите, така и Комитетът за оценка на общия риск вземат решения по отношение на риска от контрагента.

Управлението на риска от контрагента се състои в принципа ликвидните активи в Групата да се инвестират сигурно и във възможно най-голяма степен по диверсифициран начин. ПроКредит Банк опитва да генерира приходи от тези активи, но по-важната и цел е да осигури надеждно разпределение и своевременно наличие на активите, следователно преобладават съображенията за риска. Поради това Групата работи само с внимателно подбрани надеждни банки с висок кредитен рейтинг, предоставя депозити за кратки срокове (до три месеца, но обикновено за по-кратко) и използва само много ограничено количество прости финансови инструменти.

Рискът от емитента се управлява по същия принцип. В Групата е забранено да извършва спекулативна търговия. По принцип се закупуват само високоликвидни ценни книжа, обикновено с максимален матуритет от три години при фиксирани лихвени проценти. Ликвидността в лева се инвестира предимно в БНБ или български държавни облигации. От друга страна, пласментите в евро и щатски долари се правят като цяло в ПроКредит Банк Германия или ценни книжа, емитирани от институции, които са с международно признат рейтинг поне AA-. Влиянието от страна на промените на пазара върху Групата е ограничено. Причините са, че обемът на ценните книжа е сравнително малък и емитентите се подбират внимателно, въз основа на консервативни критерии за риск.

4 Управление на риска (продължение)

г Риск от контрагента (включително риск от емитента) (продължение)

По принцип партньорите на Групата са БНБ, Българското правителство и търговските банки. Основните експозиции са салдата по сметките, краткосрочни депозити, високо ликвидни ценни книжа, а в много ограничен мащаб - прости деривативни инструменти за управление на ликвидността и с цел хеджиране (предимно валутни форуърди и суапове). В рамките на консервативната инвестиционна стратегия ефективно ограничаваме риска от контрагента и риска от емитента. Концентрация на риск съществува в експозициите към БНБ, поради изискванията за поддържане на минимални задължителни резерви.

Експозицията на Групата към риск от контрагента и емитента не се промени значително през 2018 г. в сравнение с края на 2018 г. Ликвидните активи, различни от паричните средства на Групата, са разпределени по следния начин:

Контрагент	31 дек. 2019	в %	31 дек. 2018	в %
Централни банки	248,490	42%	179,630	38%
Задължителен резерв	188,896	32%	151,341	32%
Други	59,594	10%	28,289	6%
Банкови групи	325,387	56%	268,469	56%
Банки от ОИСР	315,687	54%	268,469	56%
Местни банки	9,700	2%	-	-
Ценни книжа, издадени от българското правителство	15,056	2%	28,666	6%
Общо	588,933	100%	476,765	100%

В таблицата по-долу е представено разпределение на притежаваните дългови инструменти и вземанията от банки в зависимост от определения кредитен рейтинг, според кредитната оценка на признати агенции за външна кредитна оценка:

Към 31 декември 2019 г.

Рейтинг	Дългови ценни книжа	Вземания от банки	Общо
AA- до AA+	-	2	2
A- до A+	-	-	-
BBB- до BBB+	15,056	325,385	340,441
Общо	15,056	325,387	340,443

Към 31 декември 2018 г.

Рейтинг	Дългови ценни книжа	Вземания от банки	Общо
AA- до AA+	-	2	2
A- до A+	-	-	-
BBB- до BBB+	28,666	268,467	297,133
Общо	28,666	268,469	297,135

При риск от контрагента дефинициите за „просрочие“ и „необслужвана експозиция“ остават същите, както при кредитен риск от клиента. Благодарение на внимателния подбор на контрагентите, нито една от показаните позиции не е в просрочие, нито показва признаци за обезценка към 31 декември 2019 г. В съответствие с изискванията на МСФО 9 за първи път през финансовата 2018 година са начислени провизии за обезценка за риск от контрагента.

4 Управление на риска (продължение)

г Риск от контрагента (включително риск от емитента) (продължение)

Както кредитният риск от клиента, така и рискът към контрагента и емитента се управляват на базата на система от лимити. ПроКредит Банк сключва сделки единствено с партньори, които преди това са били внимателно анализирани и за които има одобрен лимит. За банките и банковите групи се определя общ лимит, като се прави разграничение между банки и банковите групи в ОИСР държави и такива извън ОИСР. Типичният матуритет на срочните депозити е до три месеца; по-дългите срокове подлежат на одобрение. Също така се изисква одобрение преди всяка инвестиция в ценни книжа. Рискът от контрагента на Групата се измерва и анализира редовно като част от изчислението на вътрешната капиталова адекватност. При изчисляване на коригираната спрямо риск и срок експозиция, се вземат предвид и всички експозиции.

д Пазарен риск

Пазарните рискове включват риска от потенциални загуби от промени в пазарните цени, като например обменни курсове или други параметри, които влияят върху цените. Видовете пазарен риск, засягащи ПроКредит Групата, са валутният риск и лихвеният риск в банков портфейл. Групата управлява пазарните рискове по такъв начин, че тяхното въздействие да е възможно най-ограничено в рамките на цялостната риск перспектива. В съответствие с груповата стратегия, валутен или лихвен риск не могат да бъдат поети за спекулативна търговия. Валутните и лихвените деривати се използват единствено за хеджиране или ликвидност. ПроКредит Банк не притежава търговски портфейл.

Валутен риск

Валутният риск се определя като риска, при който Групата може да понесе загуби поради колебания във валутните курсове. Валутният риск може да окаже неблагоприятно въздействие върху приходите и да доведе до спад в регулаторните капиталови коефициенти.

Рамката за управление на валутния риск е одобрена от ръководството на Групата и е заложена в съответните политики и стандарти. Същите дефинират валутния риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Както Комитетът за управление на активите и пасивите, така и Комитетът за оценка на общия риск вземат решения по отношение на валутния риск.

Резултатите се повлияват отрицателно, когато обемите на активите и пасивите, деноминирани в чуждестранни валути, не съвпадат и обменните курсове се променят неблагоприятно. Основният индикатор на риска, който улавя несъответствието на баланса за всяка валута, е откритата валутна позиция. Лимитите за откритата валутна позиция се определят на ниво банка. Общата откритата валутна позиция се изчислява като сума от абсолютните стойности на отделните валутни позиции и се ограничава до 10% от капитала на Групата, освен ако отклонение от този праг не е одобрен от Комитета за управление на активите и пасивите или Комитета за управление на риска. Определен е праг от 7.5% от капитала на ПроКредит Банк за индикатор за ранно предупреждение за общата сума на открити валутни позиции, и $\pm 5\%$ за всяка отделна открита валутна позиция.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

ПроКредит Банк оперира в среда, където местната валута е стабилна поради валутния борд в България. Той гарантира, че в средносрочен план не се очакват колебания на местната валута към обменния курс на еврото. Тъй като почти всички активи и пасиви са деноминирани или в местна валута, или в евро, експозицията на Групата към валутен риск е незначителна. С цел да се защити от последиците от девалвацията на местната валута към еврото, Групата поддържа дълга открита валутна позиция в евро близо до 100% от акционерния капитал, което би могло да компенсира отрицателния ефект от евентуална девалвация и да защити акционерния капитал.

Тъй като ПроКредит Банк е институция, която не притежава търговски портфейл и няма стокови позиции, валутният риск е единственият от пазарните рискове, съгласно член 351 в регулация № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционни фирми и изменящ регламент на ЕС № 648/2012 (Регламент 575/2013), отнасящо се до регулаторните капиталови изисквания.

Ефектът за приходите и разходите, произтичащи от открита валутна позиция също се измерва редовно при изчисляване на потенциала за поемане на риск ПроКредит Банк. Изчислението се базира на анализ от типа „Стойност под риск“ („VaR“) на откритите валутни позиции като се взимат под внимание исторически екстремните колебания в обменния курс през последните седем години. В допълнение се провеждат редовни стрес-тестове за риска произтичащ от откритите валутни позиции. Таблицата по-долу обобщава експозицията на Групата към валутен риск.

Към 31 декември 2019 г.	Левове	Евро	Щ.Д.	Други	Общо
Активи					
Парични средства и парични еквиваленти	258,758	23,179	961	58	282,956
Вземания от банки	9,700	260,084	44,266	11,337	325,387
Инвестиционни ценни книжа	5,965	10,080	5,452	-	21,497
Кредити и вземания от клиенти	892,080	916,497	1,505	-	1,810,082
Дълготрайни материални активи	45,198	-	-	-	45,198
Нематериални активи	5,490	-	-	-	5,490
Отсрочени данъчни активи	313	-	-	-	313
Други активи	8,652	920	-	-	9,572
Общо активи	1,226,156	1,210,760	52,184	11,395	2,500,495
Пасиви					
Привлечени средства от банки	239	27,394	1	-	27,634
Привлечени средства от клиенти	1,225,203	761,919	53,542	11,335	2,051,999
Привлечени средства от институции	-	145,454	-	-	145,454
Пасиви по лизинг	3,739	535	-	-	4,274
Други пасиви	3,679	1,483	24	1	5,187
Провизии	1,081	-	-	-	1,081
Текущи данъчни пасиви	522	-	-	-	522
Общо пасиви	1,234,463	936,785	53,567	11,336	2,236,151
Нетна балансова позиция	-8,307	273,975	-1,383	59	264,344
Кредитни ангажименти (прил. 30)	216,767	102,792	1,003	-	320,562
Открити спот сделки	1,956	528	(2,349)	(138)	(3)

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Към 31 декември 2018 г.	Левове	Евро	Щ.Д.	Други	Общо
Общо активи	1,032,751	1,088,260	40,490	13,349	2,174,850
Общо пасиви	1,036,898	838,791	43,170	13,475	1,932,334
Нетна балансова позиция	(4,147)	249,469	(2,680)	(126)	242,516
Кредитни ангажименти (прил. 29)	204,140	85,598	1,514	-	291,252
Открити спот сделки	1,956	528	(2,349)	(138)	(3)

Лихвен риск в банковия портфейл

Лихвеният риск е рискът от загуби, породени от промени в пазарните нива на лихвените проценти, като основно произтича от структурни несъответствия между лихвочувствителните активи и пасиви.

Рамката за управление на лихвения риск е одобрена от ръководството на Групата и е залегнала в политиките и стандартите. Те дефинират лихвения риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Комитетът за оценка на общия риск е отговорен за всички ключови решения свързани с управлението на лихвения риск, като анализира профила на лихвения риск в Групата минимум веднъж на тримесечие.

С цел управление на лихвения риск, ПроКредит Банк отпуска кредити с променлив лихвен процент. По този начин следващите дати, при които се променя лихвения процент на активите могат да бъдат по-добре съпоставени със съответните дати на които се променя лихвения процент на задълженията, дори когато задълженията са с по-краткосрочни падежи от тези на кредитите. С цел да предоставя заеми с променлив лихвен процент по прозрачен начин, Групата използва публично достъпни лихвени проценти като база за промяна на лихвените проценти.

Измерването, мониторингът и ограничаването на лихвения риск на Групата се базира на анализ на лихвения дисбаланс. Активите и пасивите, се разпределят във времеви интервали в зависимост от условията на съответните договори. Безсрочните депозити се включват в анализа на дисбаланса като безлихвени, а спестовните сметки са представени във времеви период до един месец. В таблицата са включени активите и пасивите на Групата, представени по балансова стойност, групирани според по-ранната от двете дати – следваща дата на промяна на лихвения процент или договорната дата на падеж. Кредитите на клиенти, които са нелихвени представляват експозиции с влошено кредитно качество.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Нелих- вени	Общо
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	38,450	-	-	-	-	244,506	282,956
Вземания от банки	279,477	41,072	-	-	-	4,838	325,387
Инвестиционни ценни книжа	7,960	5,070	-	2,025	-	6,442	21,497
Кредити и вземания от клиенти	74,524	130,308	575,296	717,057	312,897	-	1,810,082
Дълготрайни материални активи	-	-	-	-	-	45,198	45,198
Нематериални активи	-	-	-	-	-	5,490	5,490
Отсрочени данъчни активи	-	-	-	-	-	313	313
Други активи	-	-	-	-	-	9,572	9,572
Общо активи	400,411	176,450	575,296	719,082	312,897	316,359	2,500,495
Пасиви							
Привлечени средства от банки	16	9,780	17,419	-	-	419	27,634
Привлечени средства от клиенти	834,759	67,396	305,233	22,162	-	822,449	2,051,999
Привлечени средства от институции	-	28,682	7,805	108,967	-	-	145,454
Пасиви по лизинг	86	173	761	2,470	784	-	4,274
Други пасиви	-	-	-	-	-	5,187	5,187
Провизии	-	-	-	-	-	1,081	1,081
Текущи данъчни пасиви	-	-	-	-	-	522	522
Общо пасиви	834,861	106,031	331,218	133,599	784	829,658	2,236,151
Лихвен дисбаланс	(434,450)	70,419	244,078	585,483	312,113	(513,299)	264,344
Към 31 декември 2018 г.							
Общо активи	325,295	180,291	526,903	626,600	257,211	258,550	2,174,850
Общо пасиви	555,008	160,353	319,470	111,099	-	786,404	1,932,334
Лихвен дисбаланс	(229,713)	19,938	207,433	515,501	257,211	(527,854)	242,516

Във връзка с управлението на лихвения риск, приемаме паралелно изместване на кривата на лихвения процент. За EUR или USD шокът за лихвения процент е +/- 200 базисни пункта, докато за националната валута величината на шока се определя на базата на исторически анализ. Разплащателните сметки и спестовните депозити са включени в лихвения дисбаланс според датата на очаквана промяна на лихвения процент. Тези падежи се базират на групов анализ на историческото им развитие. Определят се лимити за регулаторния капитал (които не са нетирани в отделните случаи) за стойността на икономическото въздействие, когато се симулира едновременно (в посока нагоре или надолу) неблагоприятен лихвен шок за всички валути, както и за ефекта върху приходите и разходите.

Потенциалната стойност на икономическо въздействие, когато се симулира едновременно (в посока нагоре или надолу) неблагоприятен лихвен шок за всички валути, не трябва да надвишава 15% от капитала на Групата, освен ако не е одобрена от Комитета за управление на риска на ПроКредит групата; индикаторът за ранно предупреждение за всяка валута се определя на 10%.

4 Управление на риска (продължение)

д Пазарен риск (продължение)

Втори ключов индикатор измерва потенциалното въздействие на сътресения в лихвените проценти върху очакваните приходи на Групата за период от дванадесет месеца. Тази мярка за риска показва как промяната в отчета за приходите и разходите може да бъде повлияна краткосрочно. Определен е лимит до 10% от регулаторния капитал Групата по отношение на не-нетираните 12 месечни приходи от лихви, като показателят за ранно предупреждение е 5% от капитала. При достигане на индикатора за ранно предупреждение, отдел Управление на риска трябва да анализира ситуацията и да я обясни на Комитета за управление на активите и пасивите или Комитета за оценка на общия риск. При необходимост се вземат подходящи мерки.

Валута	31 декември 2019		31 декември 2018	
	Стойност на икономическо въздействие	12-месечен ефект върху приходите и разходите	Стойност на икономическо въздействие	12-месечен ефект върху приходите и разходите
BGN	2,118	(529)	(4,578)	(145)
EUR	(335)	(5,078)	(4,359)	(3,927)
USD	(104)	(654)	92	(503)
Общо сума	2,557	6,261	9,029	4,575

Експозицията на Групата към лихвен риск се определя количествено и се анализира всяко тримесечие като част от изчисляването на потенциала за понасяне на риск.

е Ликвиден риск и риск, свързан с финансирането

Ликвидният риск и рискът, свързан с финансирането, се отнасят до краткосрочните и дългосрочни възможности на ПроКредит Банк да посреща финансовите си задължения напълно и своевременно.

Рамката за управление на ликвидния риск и риска за финансиране на ПроКредит Банк е одобрена от ръководството на Групата и е залегнала в съответните политики и стандарти. Те дефинират ликвидния риск, определят отговорностите на ниво банка и постановяват минималните изисквания за управлението, мониторинга и отчетността. Комитетът по управление на активите и пасивите е отговорен за всички ключови оперативни решения свързани с управлението на ликвидния риск. Избрани показатели на ликвидния риск се отчитат и представят детайлно всеки месец на Комитета за управление на риска на ПроКредит Групата.

Краткосрочният ликвиден риск се измерва, наред с други инструменти, чрез анализ на дисбаланса между падежите на активите и пасивите, като мониторинга на риска се извършва посредством 30-дневен индикатор за ликвидност (коефициент за достатъчна ликвидност, SLI), както и в съответствие с изискванията за минимална стойност за ликвиден коефициент съгласно Регламент 575/2013 (коефициент за ликвидно покритие, LCR). SLI показва дали Групата разполага с достатъчна ликвидност във връзка очакваните входящи и изходящи парични потоци през следващите 30 дни. При изчисленията се вземат под внимание изходящи потоци, които са определени чрез исторически анализ на движенията на депозитите в Групата. LCR показва дали банката притежава достатъчно ликвидност, за да посрещне нетните изходящи парични потоци в рамките на следващите 30 дни дори в случай на определени неблагоприятни сценарии на икономически шок.

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск и риск, свързан с финансирането (продължение)

През 2018 г. в рамките на управлението на ликвидния риск бе включен допълнителен индикатор – период на оцеляване над 90 дни. Периодът на оцеляване се дефинира като времето, през което Групата може да посрещне всичките си падежиращи задължения без да е необходимо да се договорят допълнителни средства – т.е. това е периодът, през който за Групата не са налице отрицателни ликвидни дисбаланси във всеки един времеви период. Определеният лимит за период на оцеляване е поне 90 дни за всички валути. Следят се и индикатори за ранно предупреждение.

Пазарни, специфични за институцията, комбинирани и дългосрочни стрес-тестове се провеждат ежесмесечно и извънредно с цел подsigуряване на достатъчна наличност от ликвидни средства, за посрещане на задълженията дори и при неблагоприятни условия. Нещо повече, ПроКредит Банк има план за ликвидност при извънредни ситуации. Ако възникнат непредвидени обстоятелства и се окаже, че някоя отделна институция от ПроКредит Групата не разполага с достатъчно ликвидни средства, ПроКредит Холдинг е разработил план за ликвидност при извънредни ситуации и ще се намеси като "кредитор от последна инстанция". За тази цел ПроКредит Холдинг поддържа адекватен ликвиден резерв. Размерът на ликвидния резерв се определя на базата на групови стрес тестове и се наблюдава регулярно.

Ликвидността на Групата се управлява на ежедневна база от съответните отговорни звена (например Капиталови пазари и ликвидност), на базата на одобрени от Комитета за управление на активите и пасивите прогнози за паричните потоци, които се контролират от отдел Управление на риска и Комитета за управление на активите и пасивите.

Таблицата по-долу представя анализ на недисконтираните парични потоци по финансови активи и пасиви на Групата, групирани по остатъчния срок до техния договорен падеж към края на отчетния период. Остатъчния срок до договорения падеж се определя като периода между датата на баланса и договорената дата на падеж на актива или пасива, или датата, на която се дължи частично плащане по договора за актив или пасив.

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск и риск, свързан с финансирането (продължение)

Падежи на активите и пасивите

Към 31 декември 2019 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Общо
Активи						
Парични средства и парични еквиваленти	282,956	-	-	-	-	282,956
Вземания от банки	284,315	41,072	-	-	-	325,387
Инвестиционни ценни книжа	7,960	5,070	-	2,026	6,441	21,497
Кредити и вземания от клиенти	70,003	124,023	572,970	728,683	314,403	1,810,082
Дълготрайни материални активи	-	-	-	-	45,198	45,198
Нематериални активи	-	-	-	-	5,490	5,490
Отсрочени данъчни активи	-	-	313	-	-	313
Други активи	-	6,459	-	3,114	(1)	9,572
Общо активи	645,234	176,624	573,283	733,823	371,531	2,500,495
Пасиви						
Привлечени средства от банки	481	9,870	10,174	7,109	-	27,634
Привлечени средства от клиенти	1,653,329	68,305	308,125	22,240	-	2,051,999
Привлечени средства от институции	-	3,547	14,089	126,268	1,550	145,454
Пасиви по лизинг	86	173	761	2,470	784	4,274
Други пасиви	-	5,187	-	-	-	5,187
Провизии	30	40	215	243	553	1,081
Текущи данъчни пасиви	-	522	-	-	-	522
Общо пасиви	1,653,926	87,644	333,364	158,330	2,887	2,236,151
Нетен ликвиден дисбаланс	(1,008,692)	88,980	239,919	575,493	368,644	264,344
Към 31 декември 2018 г.						
Общо активи	520,104	177,396	526,935	642,463	307,952	2,174,850
Общо пасиви	1,310,255	131,437	343,245	137,095	10,302	1,932,334
Нетен ликвиден дисбаланс	(790,151)	45,959	183,690	505,368	297,650	242,516

В позицията „Привлечени средства от клиенти“ с падеж до 1 месец са включени всички безсрочни и спестовни депозити в размер на 1,615,580 хил. лева (2018 г.: 1,267,046 хил. лева). Ръководството на Групата счита, че тези средства няма да бъдат изтеглени по едно и също време или в рамките на периода, за който се отнасят. В допълнение, при анализ на поведението на вложителите в Групата бе установено, че 94% от срочните депозити не са били изтеглени на падеж, а автоматично са предоговорени при сходни условия.

В таблицата, представена по-долу, са показани финансовите задължения на Групата под формата на договорени недисконтирани парични потоци, които са отнесени в съответния времеви интервал.

4 Управление на риска (продължение)

е Ликвиден риск и риск, свързан с финансирането (продължение)

Анализ на падежите на финансовите активи и финансовите пасиви

Към 31 декември 2019 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Общо	Общо брутна стойност
Парични средства и парични еквиваленти	283,064	-	-	-	-	283,064	283,064
Вземания от банки	284,295	41,041	-	-	-	325,336	325,388
Инвестиционни ценни книжа	7,971	5,085	29	2,055	6,441	21,581	21,497
Кредити и вземания от клиенти	69,367	133,237	611,244	815,785	350,310	1,979,943	1,845,274
Общо финансови активи	644,697	179,363	611,273	817,840	356,751	2,609,924	2,475,223
Привлечени средства от банки	892	9,947	10,297	7,472	-	28,608	27,634
Привлечени средства от клиенти	1,653,719	68,487	309,808	22,639	-	2,054,653	2,051,999
Други привлечени средства	-	3,623	14,504	128,425	1,550	148,102	145,454
Общо финансови пасиви	1,654,611	82,057	334,609	158,536	1,550	2,231,363	2,225,087
Към 31 декември 2018 г.	До 1 месец	1 – 3 месеца	3 – 12 месеца	1 – 5 години	Над 5 години	Общо	Общо брутна стойност
Парични средства и парични еквиваленти	218,911	-	-	-	-	218,911	218,911
Вземания от банки	227,451	41,049	-	-	-	268,500	268,484
Финансови активи на разположение за продажба	9,098	4,325	212	15,562	4,718	33,915	33,384
Кредити и вземания от клиенти	64,272	135,914	565,504	703,120	291,468	1,760,278	1,637,078
Общо финансови активи	519,732	181,288	565,716	718,682	296,186	2,281,604	2,157,857
Привлечени средства от банки	559	17,608	46,390	22,248	5,521	92,326	91,164
Привлечени средства от клиенти	1,309,338	96,608	232,861	18,956	-	1,657,763	1,656,287
Други привлечени средства	-	53,367	54,666	74,036	-	182,069	179,662
Общо финансови пасиви	1,309,897	167,583	333,917	115,240	5,521	1,932,158	1,927,113

Рискът, свързан с финансиране, е опасността да не може да се получи допълнително финансиране или същото да се получи при по-висока цена. В тази връзка, той обхваща части от несистемния ефект от изменението на лихвените проценти. Този риск се ограничава от факта, че Групата финансира своите кредитни операции предимно чрез клиентски депозити, като депозитните операции са фокусирани върху целевата ни група от бизнес клиенти и физически лица спестители, с които са установени трайни взаимоотношения. Това се допълва от дългосрочни кредитни линии от международни финансови институции. Финансиране от междубанковия пазар се използва рядко. В допълнение, ние основно отпускаме кредити на вноски с ежемесечни погашения. Финансирането на Групата се доказва като устойчиво дори по време на стрес.

Групата управлява и ограничава риска за финансиране посредством планиране на бизнеса, анализ на дисбаланса на падежите и определени индикатори. Нуждите от финансиране на Групата, възникващи в процеса на бизнес планирането, се следят и редовно се ревизират. Комитетът за управление на активите и пасивите следи развитието на всички значими индивидуални сделки с институции, които предоставят външно финансиране, и по-специално международните финансови институции (МФИ). ПроКредит Холдинг и ПроКредит Банк Германия също предлагат мостово финансиране, в случай забавяне на финансиране. Важен индикатор за ограничаване на риска от финансиране е показателят за концентрация на депозити, който не трябва да надвишава 7% (стойността му бе 3.6% в края на 2019 г.). Още два индикатора допълнително ограничават финансирането от междубанковия пазар до ниско ниво.

4 Управление на риска (продължение)

ж Управление на операционния риск

В съответствие с Регламента за капиталовите изисквания, Групата определя операционния риск като риска от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора или системи, или от външни събития. Това определение включва риска от измами, ИТ риск, правен риск, репутационен риск и аутсорсинг риска. Принципите, заложи в политиките за управление на операционния риск в Групата, са в съответствие със стандартизирания подход към операционния риск, съгласно Регламента за капиталовите изисквания.

В Групата има определени служители, които да осигуряват ефективно внедряване на рамката за управление на операционен риск и риск от измами в институцията. В допълнение, Комитетът за управление на операционния риск взема решения за въпроси свързани с операционния риск. Съществуващата централизирана и децентрализирана процедура за отчетност гарантира, че ръководството, както и останалите членове на Комитета за управление на операционния риск получават редовни подробни доклади относно операционния риск, въз основа на които да взимат решения.

Целта на управлението на операционния риск е рисковете да се открият на ранен етап и да се избегне повторно проявление. Основните инструменти, използвани за управление на тези рискове са база данни за рискови събития, годишни оценки на риска, установени основни рискови показатели и анализ на всички нови услуги и процеси в структуриран процес за оценка на нови рискове.

Базата данни за рискови събития е създадена с цел да бъдат документираны, анализирани и ефективно комуникирани всички идентифицирани операционни рискови събития в ПроКредит групата. Всички ПроКредит Банки и ПроКредит Холдинг документират рискови събития чрез изградената рамка, което гарантира, че се отделя достатъчно внимание на прилагането на необходимите коригиращи или превантивни мерки за намаляване или избягване на операционния риск или риска от измами.

За разлика от последващия анализ на рисковете събития от базата данни, годишните оценки на риска са систематичен начин за идентифициране и оценяване на съществените рискове, с цел да се потвърди адекватността на контролната среда. Тези два инструмента се допълват взаимно и предоставят цялостната картина за операционния риск в Групата.

Рискови индикатори се използват при идентифициране на повишен риск от измама в специфични области на банковите операции. Тези показатели редовно се анализират и при необходимост се взимат решения за превантивни мерки.

За да бъде завършено управлението на операционния риск, всички нови продукти трябва да бъдат анализирани с цел определяне и управление на потенциалните рискове преди тяхното въвеждане (процес за одобрение на нови рискове).

С цел ограничаване на рисковете, свързани с информационни технологии („ИТ рискове“), Групата е въвела стандарти за ИТ инфраструктурата, непрекъсваемостта на бизнеса и информационната сигурност. Регулярните контроли по отношение на информационната сигурност и непрекъсваемостта на бизнеса са част от съществуващите процеси и процедури. Банката извършва класификация на информационните активи и пасиви и повежда годишна риск оценка на критичните информационни активи. Рамката за непрекъсваемост на бизнеса, която е приложена в Групата, гарантира, че указаните рискове се разбират от всички членове на екипа, че критичните процеси се идентифицират и че необходимите ресурси за възстановяване на операциите са осигурени от гледна точка на приоритизиране на процесите.

4 Управление на риска (продължение)

ж Управление на операционния риск (продължение)

Ключов елемент от оценката на риска е оценката на аутсорсинга. Групата извършва оценка на риска за всеки отделен процес, както и за компанията изпълнител. Ключови показатели за изпълнение се проследяват за качеството на услугите на възложените дейности, а на годишна база се извършва мониторинг на всички дейности.

з Рискове, произтичащи от пране на пари, финансиране на тероризма и други деяния, наказуеми от закона

Етичното поведение е неразривна част от ценностно ориентирания бизнес модел на ПроКредит Банк. Предотвратяването на прането на пари, финансирането на тероризма и измамите са ключови моменти във визията на Групата. ПроКредит Банк не толерира каквито и да било дейности свързани с измама, а също и съмнителни действия както от страна на клиентите, така и на своите служители.

Групата изпълнява всички регулаторни изисквания по отношение на превенцията на прането на пари и финансирането на тероризма. Освен това Групата е изпълнила насоките на ПроКредит групата за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, които в много отношения са по-стриктни от правните изисквания, преобладаващи в отделните държави, където оперира ПроКредит групата. Тъй като ПроКредит групата се наблюдава от Федералното управление за финансов надзор на Германия ("BaFin"), ПроКредит Банк също изпълнява изискванията, предвидени в германския Закон за изпирането на пари, както и изискванията, приложими на европейско равнище.

Етичната ни отговорност е документирана под формата на Кодекс за поведение и Изключващ списък, които съдържат основните правила и разпоредби, които всички служители на ПроКредит групата са задължени да спазват. Груповите насоки относно предотвратяването на изпирането на пари, финансирането на тероризма и измамни дейности, заедно с подчинените им документи, уточняват как тези основни правила трябва да се прилагат на практика.

Освен идентифицирането на всички договарящи се страни и изясняването на целите за бизнес отношенията, събирането на клиентски данни винаги включва определяне на действителния собственик (beneficial owner) на средствата, които се управляват чрез клиентските сметки. Действителните собственици са физически лица, които практически се възползват от дадена бизнес структура, дори и да не са персонално упоменати в рамките на бизнес отношенията с даден клиент. Групата идентифицира и преглежда, без изключение, всички лица, които могат да се окажат действителни собственици.

ПроКредит Банк използва специализиран софтуер за идентифициране на плащанията, които дават повод за съмнение за пране на пари, финансиране на тероризъм или измама. Експертите Мерки срещу изпиране на пари работят в тясно сътрудничество с компетентните правоприлагащи органи и докладват редовно на съответното отговорно длъжностно лице за мерките срещу изпирането на пари в ПроКредит Холдинг, което от своя страна е основният контакт за надзорните и правоприлагащите органи в Германия и други държави.

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала

Управлението на капитала в Групата се ръководи от принципа, че институцията в нито един момент не може да поеме риск, по-голям от размера на капитала необходим за покриването му. Това правило се прилага посредством използването на различни индикатори, за които са установени лимити и индикатори за ранно предупреждение. Индикаторите включват, в допълнение към регулаторните стандарти в страната, изчисляване адекватността на вътрешния капитал в рамките на вътрешния анализ на адекватността на капитала („BAAK“).

Рамката за управлението на капитала в Групата има следните цели:

- спазване на регулаторните изисквания за капитала
- осигуряване на вътрешна капиталова адекватност
- съответствие с вътрешно определени изисквания за капиталова адекватност и създаването на достатъчен капиталов буфер, за да се гарантира работата на Групата
- подкрепа за Групата при изпълнението на плановете ѝ за устойчив растеж.

Управлението на капитала в ПроКредит Банк се ръководи от специфични политики и се контролира на месечна база от ръководството.

Вътрешен анализ на адекватността на капитала

Да се гарантира, че Групата разполага с достатъчен вътрешен капитал по всяко време, е ключов елемент от управлението на риска и вътрешният анализ на адекватността на капитала. В контекста на оценяването на адекватността на вътрешния капитал, наличните капиталови ресурси се сравняват с капиталовата необходимост, която произтича от рисковия профил и изложеността на риск, за да се гарантира, че във всеки един момент наличните капиталови ресурси са достатъчни, за да съответстват на рисковия профил. Това е непрестанен процес, който предоставя яснота за капиталовите изисквания и експозицията към риск.

Методологията, която се използва за изчисляване на необходимия икономически капитал за покриване на различните рискове, се базира на приложими и налични статистически модели. Водещ принцип при изчисляване на вътрешната оценка за капиталова адекватност е, че Групата е в състояние да понесе екстремни шокови сценарии. Според нас кризисните години 2009 г. и 2010 г., подчертават необходимостта от консервативен подход към управлението на риска и капитала, а развитието през това време доказва способността на Групата да работи в условията на утежнена икономическа обстановка. През този период банката показва високи нива на капитал. Ние сме ангажирани във всеки един момент да можем да посрещнем нашите неподчинени задължения в случай на неочаквани загуби при подхода на недействащо предприятие, както при нормален сценарий, така и при стрес сценарий. Вътрешната капиталова адекватност на Групата бе достатъчна във всеки един момент през 2019 г.

При определяне на икономическия капитал, който се изисква за покриване на рисковите експозиции, ние прилагаме едногодишен хоризонт. Оценяваните материални рискове и лимитите, определени за всеки риск, отразяват специфичния рисков профил на Групата, като се базират на годишно провежданата проверка на рисковете. Следните рискове се включват при изчисляване на вътрешния капитал:

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

Материален риск	Оценяване
Кредитен риск, включващ: • кредитен риск на клиента • кредитен риск на контрагента	Портфейлен модел, който се базира на Монте Карло симулация (VaR)
Валутен риск	Монте Карло симулация (VaR)
Лихвен риск	Историческа симулация (VaR)
Операционен риск	Количествен модел, който се базира на Монте Карло симулация

Потенциалът за поемане на риск на Групата (ППР) при подхода на недействащо предприятие, който се определя като консолидирания собствен капитал (нетно от нематериални активи и отсрочени данъци), бе в размер на 237 млн. лева към края на декември 2019 г. Ресурсите на разположение за покриване на риск (РРПР) се определят на 60% от ППР. Само РРПР се използват при установяване на лимити за всяка една риск категория. По този начин на разположение е буфер от 40% от ППР, което позволява покриване на евентуални недостатъци на прилаганите модели, както и неблагоприятни ефекти, които могат да се асоциират с рискове, които не са изрично включени при изчисляване на ВААК. РРПР след това на базата на риск апетита се разпределят към индивидуално оценяваните рискове, като икономическият капитал се сравнява с наличните капиталови ресурси.

Таблицата по-долу представя разпределението на РРПР към отделните рискове, както и лимитът на използване към края на декември 2019 г. За да покрие своя рисков профил при стандартен сценарий, Прокредит Банк се нуждае от 61% от РРПР и от 36.9% от ППР.

Към 31 декември 2019

Материални рискове	Лимит (% от ППР)	Лимит (сума)	Използван лимит (сума)	Използван лимит (%)
Кредитен риск	38.0%	98,246	82,714	32.0%
Валутен риск	2.0%	5,171	20	0.0%
Лихвен риск	10.0%	25,854	2,557	1.0%
Операционен риск	10.0%	25,854	10,131	3.9%
Ресурси на разположение за покриване на риск (лимитирани до 60% от ППР)	60.0%	155,125	95,422	36.9%
Потенциал за поемане на риск (ППР)	-	258,543	-	-

Към 31 декември 2018

Материални рискове	Лимит (% от ППР)	Лимит (сума)	Използван лимит (сума)	Използван лимит (%)
Кредитен риск	38.0%	90,028	70,865	29.9%
Валутен риск	2.0%	4,738	97	0.0%
Лихвен риск	10.0%	23,692	4,575	1.9%
Операционен риск	10.0%	23,692	10,387	4.4%
Ресурси на разположение за покриване на риск (лимитирани до 60% от ППР)	60.0%	142,150	85,924	36.2%
Потенциал за поемане на риск (ППР)	-	236,915	-	-

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

Регулаторни изисквания за капиталова адекватност

От 1 януари 2014 г. споразумението „Базел III“ за собствения капитал на банките, бе въведено в България чрез Директивата за капиталовите изисквания (CRD) 2013/36/EU и Регламента за капиталовите изисквания (CRR) (EU) №575/2013, е задължително за в Банката. Съгласно чл. 92 на Регламент 575/2013 минималното капиталово изискване за съотношение на обща капиталова адекватност е в размер на 8% от общата рискова експозиция. В допълнение към това изискване се включват и капиталовите буфери, които БНБ изисква от банките в България да подържат съгласно разпоредбите на Наредба N8 за капиталовите буфери на банките. Това са:

- предпазен капиталов буфер под формата на базов собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от общата сума на рисковата експозиция;
- буфер за системен риск под формата на базов собствен капитал от първи ред, равняващ се на 3.0% от общата сума на рисковата експозиция в България (изискване към 31 декември 2019).
- антицикличен капиталов буфер под формата на собствен капитал от първи ред, равен на 0.5% от експозициите към кредитен риск в България

След включване на капиталовите буфери към капиталовите изисквания тяхната минимално изискуема стойност ефективно става 13.7%. Политиката на Групата за вътрешното управление на капитала поставя дори по-строги изисквания за общата капиталова адекватност с праг на докладване от 15.0% и лимит 14.5%.

През отчетния период всички регулаторни капиталови изисквания са изпълнени по всяко време.

При определяне на капиталовите изисквания за целите на изчисляване на капиталовата адекватност съгласно разпоредбите на Регламент 575/2013, Групата прилага следните подходи:

- Капиталови изисквания за кредитен риск и кредитен риск от контрагента – Стандартизиран подход съгласно Трета част, Дял II, Глава 2 на Регламент 575/2013. При изчисляването на капиталовите изисквания за кредитния риск се прилагат техники за редуциране на кредитния риск. Рисковите стойности, произтичащи от кредитния риск, се намаляват частично чрез признаване на гаранциите от Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), паричните обезпечения и ипотеките на недвижими имоти.
- Капиталови изисквания за операционен риск – Стандартизиран подход съгласно Трета част, Дял III, Глава 3 на Регламент 575/2013. В сравнение с регулаторните капиталови изисквания за операционен риск, които са в размер на 17.6 милиона лева, средната годишна загуба съгласно базата данни на рискови събития през последните три години е в размер на 110 хиляди лева.

Тъй като ПроКредит Банк не притежава търговски портфейл и освен това не участва в операции, включващи стоки, валутният риск е единственият пазарен риск, който трябва да се има предвид. Въпреки това, ПроКредит Банк не изчислява капиталово изискване за валутен риск, тъй като общата нетна валутна позиция (с изключение на валутата EUR) на практика се поддържа на ниво много близо до 0% от капитала (към 31.12.2019 г. е 0.07%, което е по-малко от минималния праг от 2%, съгласно Регламент 575/2013).

4 Управление на риска (продължение)

и Управление на капитала (продължение)

Регулаторните капиталови съотношения се изчисляват, като собственият капитал се разделя на сумата от рисково-претеглените активи, като при изчисляване на всяко от съотношенията само съответните капиталови компоненти се вземат под внимание (на базовия собствен капитал от първи ред, на капитала от първи ред и на обща капиталова адекватност). Информация за регулаторните капиталови съотношения на Групата е представена по-долу:

	2019	2018
Собствен капитал		
Базов собствен капитал от първи ред	200,427	177,567
Общо собствен капитал	200,427	177,567
Рисково-претеглени активи		
Рисково-претеглени активи за кредитен риск	1,116,328	967,480
Рисково-претеглени активи за операционен риск	126,635	129,837
Общо рисково-претеглени активи	1,242,963	1,097,317
Отношение на капиталова адекватност		
Базов собствен капитал от първи ред	16.1%	16.2%
Отношение на адекватност на капитала от първи ред	16.1%	16.2%
Отношение на обща капиталова адекватност	16.1%	16.2%

Капиталовите отношения на Групата намляха през финансовата 2019 г. Това бе породено от ръста на кредитния портфейл. Независимо от това, трябва да се вземе предвид, че акционерният капитал на ПроКредит Банк бе увеличен с 19,558 хил. лева през 2019 г. Новоизплатеният капитал бе регистриран в Търговския регистър през декември 2019 г., но бе признат от БНБ като елемент на базовия собствен капитал от първи ред през февруари 2020 г. Ако тази сума бе добавена към регулаторния капитал на Групата, то отношението на обща капиталова адекватност би било 17.7% към декември 2019 г. По този начин нивото на капитализация на банката е значително по-високо от настоящите регулаторни изисквания.

Базовият собствен капитал от първи ред на Групата се състои от акционерен капитал и резерви. Приспадат се нематериалните активи, допълнителни корекции на оценките за балансовите позиции, признати по пазарна стойност, инвестиции в нефинансови дъщерни предприятия и други намаления, свързани с корекции на кредитния риск.

Общата сума на рисково претеглените активи на Групата се увеличи с 146 млн. лева през 2019 г. Промяната бе породена основно от ръста на кредитния портфейл на клиенти.

След прилагане на CRR бе въведен допълнителен показател на отношение на ливъридж, който не е риск базиран. Определя се като съотношение на капитала от първи ред към непретеглените балансови и задбалансови рискови експозиции. Все още не е въведен изискуем минимум за коефициента на ливъридж, като в бъдеще ще бъде 3%. Към края на 2019 г. ПроКредит Банк отчита много солидно отношение на ливъридж от 8.0%.

4 Управление на риска (продължение)

Системи за вътрешен контрол и за управление на риска при процеса на финансова отчетност

Системите за вътрешен контрол и за управление на риска в рамките на процеса на финансова отчетност на ПроКредит Банк включват принципите, процедурите и средствата за ефикасно, разходо-ефективно и съобразено с правилата прилагане на изискванията за финансова отчетност. Основните рискове, които са налице при една надлежна и уместна финансова отчетност, са некоректното показване на финансовата позиция и представяне или закъсняло публикуване. Системата за вътрешен контрол в рамките на процеса на финансова отчетност се основава на същите общи принципи, както нашия подход за управлението на риска и като такъв е интегрална част от системата за управление на риска.

Ръководството носи основна отговорност по отношение на системите за вътрешен контрол и за управление на риска в рамките на процеса на финансова отчетност, а по този начин и за нейната ефективност и мониторинг. Ръководството установява общите принципи и определя областите на отговорност. Финансовата функция от своя страна прилага изискванията на ръководството и определя специфичните параметри в съответните зададени рамки. Функцията на управлението на операционния риск определя и оценява рисковете регулярно. Оценката на рисковете включва оценяване на операционните и рискове от измама, както и преглед на ефективността на съответните контроли. В случай на необходимост се определят и прилагат подходящи мерки с цел лимитиране на идентифицираните рискове.

Процесът на финансова отчетност има за цел да стандартизира, доколкото е възможно, прилагането на международните стандарти за финансово отчитане и свързаните процеси. Функцията на за Счетоводство и данъци на ПроКредит групата създава счетоводно указание, което се прилага в цялата група и което определя материалните процеси в съответни политики, като се взема под внимание принципът на двойния контрол. Процесите по изготвяне на финансови отчети до голяма степен са автоматизирани, като функционалностите на основните ИТ приложения са определени на централизирана база. ИТ правата се определят и преглеждат регулярно в зависимост от съответните политики.

Процесът на финансова отчетност се подпомага от много пластова система за контрол. Това осигурява съответствие с правните изисквания, а също и прилагането на вътрешните политики. Звената в Групата подготвят информация, която е релевантна за финансовата отчетност с помощта на ИТ приложенията, които са приложими в рамките на групата. Информационните пакети на звената в Банката се преглеждат, като се взема под внимание принципът на двоен контрол, а след това са обект на стандартизирани проверки за качеството им.

В допълнение, Вътрешният одит подпомага Управителния и Надзорния съвет по отношение на техните контролни функции чрез независими и обективни одити, които са риск насочени. Регулярни проверки се извършват на процесите на финансова отчетност с цел да се установи дали те са ефективни, надеждни и разходо-ефективни.

5 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Таблицата, представена по-долу, обобщава балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата, разпределени в йерархичното ниво, което съответства на методите, приложени за определяне на справедливата стойност на инструментите.

Към 31 декември 2019 г.

Финансови активи	Категория*	Брутна балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Парични средства и парични еквиваленти	СС	34,574	34,574	34,574	-	-
Наличности по сметки в централни банки	АС	248,490	248,490	-	248,490	-
Вземания от банки	АС	325,388	325,388	-	325,388	-
Инвестиционни ценни книжа (облигации)	ССДВД	15,056	15,056	15,056	-	-
Инвестиционни ценни книжа (акции)	СС	6,441	6,441	5,452	-	989
Кредити и вземания от клиенти	АС	1,845,274	1,873,169	-	-	1,873,169
Общо		2,475,223	2,503,118	55,082	573,878	1,874,158

Финансови пасиви	Категория*	Брутна балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Привлечени средства от банки	АС	27,634	27,656	-	434	27,222
Привлечени средства от клиенти	АС	2,051,999	2,051,877	-	1,633,072	418,805
Привлечени средства институции	АС	145,454	143,724	-	-	143,724
Общо		2,225,087	2,223,257	-	1,633,506	589,751

Към 31 декември 2018 г.

Финансови активи	Категория*	Брутна балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Парични средства и парични еквиваленти	СС	39,281	39,281	39,281	-	-
Наличности по сметки в централни банки	АС	179,630	179,630	-	179,630	-
Вземания от банки	АС	268,484	268,484	-	268,484	-
Инвестиционни ценни книжа (облигации)	ССДВД	28,666	28,666	28,666	-	-
Инвестиционни ценни книжа (акции)	СС	4,718	4,718	3,729	-	989
Кредити и вземания от клиенти	АС	1,637,078	1,671,726	-	-	1,671,726
Общо		2,157,857	2,192,505	71,676	448,114	1,672,715

Финансови пасиви	Категория*	Брутна балансова стойност	Обща справедлива стойност	Йерархия на справедливата стойност		
				Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Привлечени средства от банки	АС	91,164	91,210	-	37,993	53,217
Привлечени средства от клиенти	АС	1,656,287	1,656,178	-	1,289,079	367,099
Привлечени средства институции	АС	179,662	179,274	-	-	179,274
Общо		1,927,113	1,926,662	-	1,327,072	599,590

* категории: СС – по справедлива стойност; КВ – кредити и вземания, РП – на разположение за продажба; АС – амортизирана стойност; ССДВД – по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(i) Парични средства и парични еквиваленти

Включват се парични средства в брой и наличности по сметки в централни банки, включително минимални задължителни резерви, които са оповестени в прил. 15. Справедливата и балансовата стойности на тези активи съвпадат.

(ii) Вземания от други банки

Вземанията от други банки включват междубанкови депозити. Справедливата стойност на позициите с плаващ лихвен процент и овърнайт депозити съвпада с тяхната балансова стойност. Справедливата стойност на депозитите с фиксиран лихвен процент се базира на дисконтираните парични потоци чрез прилагане на лихвени проценти, използвани на паричния пазар за инструменти с подобен кредитен риск и матуритет.

5 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

(iii) Инвестиционни ценни книжа

Портфейлът на Групата от държавни ценни книжа се отчита по справедлива стойност, като се използва Ниво 1: данни за обявени пазарни цени (непроменени) на активни пазари за същите инструменти. При малка част от инвестиционните ценни книжа на Банката не са налични пазарни стойности (акции на SWIFT и Борика). Тези инструменти се представят по цена на придобиване.

(iv) Кредити и вземания от клиенти

Предоставените кредити и други вземания от клиенти са представени нетно след приспадане на обезценката. Изчислената справедлива стойност на кредитите представлява дисконтираната сума на очакваните бъдещи парични потоци. Очакваните парични потоци се дисконтират с настоящите пазарни лихвени проценти с цел да се определи справедливата стойност. Разликата между справедливите и балансовите стойности изразява промените в настоящите пазарни лихвени проценти.

(v) Депозити и заеми

Справедливата стойност на депозитите, които нямат определен матуритет, включително на нелихвените такива, е сумата, която е платима при поискване. Справедливата стойност на депозити с фиксиран лихвен процент и на други заемни средства, които нямат обявена пазарна цена, се базира на дисконтираните парични потоци чрез прилагане на лихвени проценти по нововъзникнали задължения, които имат подобен остатъчен матуритет.

Лихвени проценти, определени от отдел Капиталови пазари и ликвидност на ПроКредит групата, се използват като входящи данни за модел за дисконтирани парични потоци, в ако не са налични пазарни лихвени проценти, които да се приложат за определянето на справедливата стойност на финансови пасив, отчитани по амортизирана стойност. Те са представени в Ниво 3 по отношение на използваните хипотези. Лихвени проценти, определени от отдел Капиталови пазари и ликвидност на ПроКредит групата, са съобразени като са взети под внимание цената на финансиране в зависимост от валутата и матуритета, като е добавена и премия за риск, която зависи от вътрешния рисков профил за всяко дружество в рамките на ПроКредит групата (вкл. ПроКредит Банк (България) ЕАД). Вътрешно определените лихвени проценти регулярно се сравняват с тези, приложими при операции с трети лица и следователно са в съответствие с нормална сделка между пазарни участници към датата на оценка и при текущите пазарни условия.

По отношение на иззети активи и инвестиционни имоти (приложение 22) справедливата стойност се определя на база на вътрешни изчисления. Групата прилага следните модели на оценка:

- Метод на възстановителната стойност. При този метод под внимание се вземат текущите възстановителни разходи за възпроизвеждане на актива, като се включват и разходите за транспорт и за въвеждане в употреба.
- Метод на дисконтираните парични потоци (метод на приходната стойност). Отчита се настоящата стойност на нетните парични потоци, които се очаква да бъдат генерирани от актива, като се вземат предвид темпа на нарастване на приходите и планираните капиталови разходи; очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират, като се прилагам лихвен процент, който е рисково претеглен.
- Метод на пазарните аналози. При този метод е налице пряко сравнение с продажните цени на сходни активи.

6	Нетен доход от лихви	2019	2018
	Приходи от лихви		
	Кредити и вземания от клиенти	65,238	62,451
	Инвестиционни ценни книжа	(33)	124
	Вземания от банки	(328)	(65)
	Общо приходи от лихви	64,877	62,510
	Разходи за лихви		
	Привлечени средства от клиенти	4,053	2,565
	Привлечени средства от банки и институции	2,003	2,321
	Други лихвени разходи	100	79
	Общо разходи за лихви	6,156	4,965
	Нетен доход от лихви	58,721	57,545
В приходите от лихви от кредити и вземания от клиенти за 2019 г. са включени 1,660 хил. лева (2018 г.: 1,255 хил. лева), които са били начислени по кредити, класифицирани като различни от редовни.			
7	Разходи за обезценка	2019	2018
	Увеличение на обезценката	18,386	18,801
	Намаление на обезценката	(18,487)	(16,469)
	Приходи от отписани вземания	(1,213)	(1,904)
	Директно отписани вземания	423	589
	Несъществени модификации	427	639
	Общо разходи за обезценка	(464)	1,656
8	Нетен доход от такси и комисиони	2019	2018
	Приходи от такси и комисиони		
	Откриване и обслужване на сметки	11,114	12,006
	Парични преводи	5,179	5,280
	Картови операции	3,700	3,223
	Касови операции на машини	1,820	1,523
	Застрахователни такси	945	944
	Документарни операции	531	497
	Комисионни за обслужване	473	841
	Други	265	352
	Общо приходи от такси и комисиони	24,027	24,666
	Разходи за такси и комисиони		
	Гаранции по програмите на ЕИФ	1,102	726
	Картови операции	1,075	924
	Кореспондентски сметки	705	747
	Други	92	10
	Общо разходи за такси и комисиони	2,974	2,407
	Нетен доход от такси и комисиони	21,053	22,259

9	Нетен доход от валутни операции	2019	2018
	Печалба от сделки в чуждестранна валута	8,836	7,722
	Печалба/ (загуба) от валутна преоценка, нетно	(13)	90
	Общо нетен доход от валутни операции	8,823	7,812
10	Нетен доход от инвестиционни ценни книжа	2019	2018
	Печалба/ (загуба) от инвестиционни ценни книжа	-	(321)
	Общо нетен доход от инвестиционни ценни книжа	-	(321)
11	Други приходи/(разходи) от дейността, нетно	2019	2018
	Други приходи от дейността		
	Приходи от нефинансови услуги	743	486
	Печалба/(загуба) от продажба на активи	50	(112)
	Дивиденди от инвестиционни ценни книжа	29	23
	Приходи от продажба на иззети активи	21	258
	Такса за обслужване на закрити неактивни сметки	(382)	1,499
	Нетни други приходи/(разходи)	101	2,239
	Общо други приходи от дейността	562	4,393
	Други разходи от дейността		
	Други разходи свързани с иззети активи	151	187
	Резултат от деривативни финансови инструменти	125	181
	Обезценка / (възстановяване на обезценка) на иззети активи	(573)	1,170
	Общо други разходи от дейността	(297)	1,538
	Други приходи/(разходи) от дейността, нетно	859	2,855
Позицията "Дивиденди от инвестиционни ценни книжа" включва дивиденди, които са получени от дружества, в капитала на които Групата има неконтролиращо участие.			
12	Разходи за персонала	2019	2018
	Заплати	15,906	14,135
	Разходи за пенсионно осигуряване	1,139	981
	Други разходи за социално осигуряване	1,313	1,181
	Други разходи за персонала	71	67
	Общо разходи за персонала	18,429	16,364

13 Административни разходи	2019	2018
Амортизация на дълготрайни активи	6,310	5,200
Плащания към Фонда за гарантиране на влоговете в банките и Фонда за реструктуриране на банките	5,658	5,614
Данъци, различни от тези върху печалбата	3,154	2,593
Разходи за комуникация и транспорт	3,069	2,906
Консултантски, правни и одит услуги	2,949	2,982
Други професионални услуги	2,454	2,749
Обучение	1,928	1,662
Маркетинг, реклама и представителни разходи	1,552	681
ИТ разходи	1,224	1,132
Поддръжка и комунални разходи	912	900
Охрана	777	885
Разходи за наем	191	1,417
Други административни разходи	900	955
Общо административни разходи	31,078	29,676

Общо таксите за услугите предоставени от външните одитори възлизат на 157 хил. лв. (2018 г.: 157 хил. лв.).

Административните разходи свързани с пасиви по лизинги могат да бъдат анализирани както следва:

	2019	2018
Амортизация на активи с право на ползване по клас активи		
Сгради	1,191	-
Общо разход за амортизация	1,191	-
Разход за лихви по пасиви по лизинг (включен във финансовите разходи)	128	-
Разход, свързан с лизинг на активи с ниска стойност, които не са краткосрочни лизинги (включен в други професионални услуги)	214	-
Загуба от прекратяване на лизингов договор	57	-
Разход за оперативен лизинг (МСС 17) (включен в разходи за наем)	-	1,417
Общо разходи свързани с договори за лизинг	399	1,417

14 Разходи за данъци	2019	2018
Текущ данък	3,974	4,337
Отсрочен данък (прил. 20)	237	8
Общо разходи за данъци	4,211	4,345

14 Разходи за данъци (продължение)

Данъкът върху печалбата се различава от теоретичния данък, който възниква при използване на основната данъчна ставка, както следва:

	2019	2018
Печалба преди данъчно облагане	40,413	42,454
Теоретичен данък при данъчна ставка 10 % (2018 г.: 10%)	4,041	4,245
Данъчен ефект от приходи необлагаеми за данъчни цели	(211)	(1,838)
Данъчен ефект от разходи непризнати за данъчни цели	381	1,938
Разходи за данъци	4,211	4,345

Ефективната данъчна ставка за 2019 г. е: 10.4% (2018 г.: 10.2%).

15 Парични средства и парични еквиваленти

	2019	2018
Парични средства в брой	34,574	39,281
Наличности по сметки в централни банки (без МЗР)	59,594	28,289
Обезценка за наличности по сметки в централни банки	(108)	(108)
МЗР	188,896	151,341
Общо парични средства и парични еквиваленти	282,956	218,803
Вземания от банки с матуритет до 3 месеца	325,389	268,536
МЗР неучастващо в паричните наличности за паричния поток	(188,896)	(151,341)
Общо парични средства и парични еквиваленти за целите на паричния поток	419,449	335,998

Следващата таблица показва наличностите в централните банки в три фази за целите на измерването на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2019 г.

Наличности по сметки в централни банки

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2018 г.	147,312	-	-	-	147,312
Отписване	(990)	-	-	-	(990)
Увеличение	33,308	-	-	-	33,308
Брутна стойност към 31 декември 2018 г.	179,630	-	-	-	179,630
Отписване	-	-	-	-	-
Увеличение	68,860	-	-	-	68,860
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	248,490	-	-	-	248,490

Обезценка за наличности по сметки в централни банки

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Стойност към 1 януари 2018 г.	(224)	-	-	-	(224)
Отписване	124	-	-	-	124
Промяна в кредитния риск	(8)	-	-	-	(8)
Стойност към 31 декември 2018 г.	(108)	-	-	-	(108)
Отписване	-	-	-	-	-
Промяна в кредитния риск	-	-	-	-	-
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	(108)	-	-	-	(108)

16 Вземания от банки	2019	2018
Разплащателни сметки	250,142	202,981
Вземания от банки до 3 месеца	75,246	65,503
Обезценка за вземания от банки	(1)	(15)
Общо вземания от банки	325,387	268,469

Следващата таблица показва вземанията от банки в три фази за целите на измерването на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2019 г.

Вземания от банки

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2018 г.	288,320	-	-	-	288,320
Отписване	(20,265)	-	-	-	(20,265)
Увеличение	429	-	-	-	429
Брутна стойност към 31 декември 2018 г.	268,484	-	-	-	268,484
Възникване и придобиване	9,700	-	-	-	9,700
Увеличение	47,204	-	-	-	47,204
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	325,388	-	-	-	325,388

Обезценка за вземания от банки

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Стойност към 1 януари 2018 г.	(20)	-	-	-	(20)
Отписване	5	-	-	-	5
Стойност към 31 декември 2018 г.	(15)	-	-	-	(15)
Промяна в кредитния риск	14	-	-	-	14
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	(1)	-	-	-	(1)

17 Инвестиционни ценни книжа	2019	2018
Български държавни дългови ценни книжа	15,056	28,666
Акции	6,441	4,718
Общо инвестиционни ценни книжа	21,497	33,384

Акциите включват участия в местни и чуждестранни финансови посредници.

17 Инвестиционни ценни книжа (продължение)

Следващата таблица показва дълговите ценни книжа в три фази за целите на измерването на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2019 г.

Инвестиционни ценни книжа

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2018 г.	28,729	-	-	-	28,729
Възникване и придобиване	15,477	-	-	-	15,477
Отписване	(15,540)	-	-	-	(15,540)
Брутна стойност към 31 декември 2018 г.	28,666	-	-	-	28,666
Възникване и придобиване	(13,189)	-	-	-	(13,189)
Валутна преоценка и други промени	(421)	-	-	-	(421)
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	15,056	-	-	-	15,056

Обезценка за инвестиционни ценни книжа

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Стойност към 1 януари 2018 г.	(19)	-	-	-	(19)
Възникване и придобиване	(9)	-	-	-	(9)
Отписване	9	-	-	-	9
Промяна в кредитния риск	3	-	-	-	3
Стойност към 31 декември 2018 г.	(16)	-	-	-	(16)
Възникване и придобиване					
Отписване	7	-	-	-	7
Промяна в кредитния риск	7	-	-	-	7
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	(2)	-	-	-	(2)

Движението на акциите е представено в таблицата по-долу:

	2019	2018
Начално салдо	4,718	3,863
Печалби/ (загуби) от промяна в справедливата стойност	1,638	713
Валутна преоценка	85	142
Краино салдо	6,441	4,718

18 Кредити и вземания от клиенти, нетно **31.12.2019** **31.12.2018**

Брутна стойност на кредити и вземания от клиенти	1,845,274	1,637,078
Обезценка	(35,192)	(39,001)

Общо кредити и вземания от клиенти, нетно **1,810,082** **1,598,077**

Таблицата по-долу представя промените в брутната стойност и обезценката за кредитни загуби за кредити и вземания от клиенти, отчитани по амортизирана стойност в рамките на началото и края на отчетния период.

Кредити и вземания от клиенти

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	POCI	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2018 г.	1,344,814	47,868	50,931	1,017	1,444,630
Възникване и придобиване	687,648	4,061	2,049	-	693,758
Модификации на договорените парични потоци	-	1,048	329	-	1,377
Отписване	(273,357)	(13,605)	(10,781)	-	(297,743)
Промяна в начислената лихва	(431)	(24)	230	1	(224)
Промяна в главницата и таксите за отпускане	(191,348)	(5,578)	(7,716)	(78)	(204,720)
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	(13,319)	13,319	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	(4,514)	-	4,514	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	7,344	(7,344)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	(8,343)	8,343	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	520	(520)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	709	-	(709)	-	-
Брутна стойност към 31 декември 2018 г.	1,557,546	31,922	46,670	940	1,637,078
Възникване и придобиване	854,112	-	-	-	854,112
Модификации на договорените парични потоци	394	(12)	44	-	426
Погашения	(323,648)	(14,886)	(7,188)	-	(345,722)
Отписване	-	-	(2,559)	-	(2,559)
Промяна в начислената лихва	388	4	538	-	930
Промяна в главницата и таксите за отпускане	(292,859)	(1,049)	(5,006)	(77)	(298,991)
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	(94,189)	94,189	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	(1,022)	-	1,022	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	37,532	(37,532)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	(4,300)	4,300	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	2,037	(2,037)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	1,326	-	(1,326)	-	-
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	1,739,580	70,373	34,458	863	1,845,274

19 Кредити и вземания от клиенти, нетно (продължение)

Обезценка за кредити и вземания от клиенти

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	(7,002)	(8,021)	(25,717)	-	(40,740)
Възникване и придобиване	(3,240)	(441)	(828)	-	(4,509)
Намаления, дължащи се на отписване	1,571	1,091	1,823	-	4,485
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	72	(72)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	25	-	(25)	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	(1,769)	1,769	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	1,450	(1,450)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	(21)	21	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	(40)	-	40	-	-
Увеличение на кредитния риск	(314)	(1,573)	(8,931)	(69)	(10,887)
Намаление на кредитния риск	3,303	915	3,902	6	8,126
Изписвания	-	-	4,202	-	4,202
Увеличение поради реструктуриране	-	(482)	(767)	-	(1,249)
Намаление поради реструктуриране	-	717	12	-	729
Намаление поради реструктуриране	-	-	842	-	842
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	(7,394)	(4,668)	(26,876)	(63)	(39,001)
Възникване и придобиване	(4,483)	-	-	-	(4,483)
Намаления, дължащи се на отписване	1,835	2,226	3,642	-	7,703
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 2	476	(476)	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 1 и Фаза 3	5	-	(4)	-	1
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 1	(280)	280	-	-	-
Прехвърляния между Фаза 2 и Фаза 3	-	430	(430)	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 2	-	(231)	231	-	-
Прехвърляния между Фаза 3 и Фаза 1	(31)	-	31	-	-
Увеличение на кредитния риск	(8,517)	(9,466)	(9,842)	(9)	(27,834)
Намаление на кредитния риск	5,555	9,024	10,111	70	24,760
Изписвания	-	-	3,662	-	3,662
Увеличение поради реструктуриране	-	-	-	-	-
Намаление поради реструктуриране	-	-	-	-	-
Стойност към края на годината	(12,834)	(2,881)	(19,475)	(2)	(35,192)

19 Дълготрайни материални и нематериални активи

	Земя и сгради	Обза- веждане	Активи с право на ползване – сгради	Немате- риални активи	Общо
Отчетна стойност					
Стойност към 1 януари 2018 г.	35,918	30,994	-	12,806	79,718
Придобити	3,170	635	-	2,479	6,284
Отписани	(969)	(3,010)	-	(16)	(3,995)
Стойност към 31 декември 2018 г.	38,119	28,619	-	15,269	82,007
Натрупана амортизация					
Стойност към 1 януари 2018 г.	7,050	18,567	-	9,026	34,643
Разходи за амортизация	1,074	2,934	-	1,192	5,200
Натрупана амортизация по отписани активи	(56)	(2,207)	-	(16)	(2,279)
Стойност към 31 декември 2018 г.	8,068	19,294	-	10,202	37,564
Балансова стойност					
Стойност към 1 януари 2018 г.	28,868	12,427	-	3,780	45,075
Стойност към 31 декември 2018 г.	30,051	9,325	-	5,067	44,443
Отчетна стойност					
Стойност към 1 януари 2019 г.	38,119	28,619	6,612	15,269	88,619
Придобити	2,539	3,561	645	1,679	8,424
Отписани	(378)	(5,310)	(2,084)	(18)	(7,790)
Стойност към 31 декември 2019 г.	40,280	26,870	5,173	16,930	89,253
Натрупана амортизация					
Стойност към 1 януари 2019 г.	8,068	19,294	-	10,202	37,564
Разходи за амортизация	1,095	2,768	1,191	1,256	6,310
Натрупана амортизация по отписани активи	(177)	(4,867)	(247)	(18)	(5,309)
Стойност към 31 декември 2019 г.	8,986	17,195	944	11,440	38,565
Балансова стойност					
Стойност към 1 януари 2019 г.	30,051	9,325	6,612	5,067	51,055
Стойност към 31 декември 2019 г.	31,294	9,675	4,229	5,490	50,688

20 Отсрочени данъчни активи

Отсрочените данъчни начисления включват следните временни разлики:

	2019	2018
Отсрочени данъчни активи		
Иззети активи	722	987
Неизползван отпуск от служителите	71	66
Други временни разлики	48	48
Общо отсрочени данъчни активи	841	1,101
Отсрочени данъчни пасиви		
Дълготрайни активи	482	505
Други временни разлики	46	46
Общо отсрочени данъчни пасиви	528	551
Нетни отсрочени данъци	313	550

Следващата таблица представя промяната на отсрочените данъци:

	2019	2018
Неизползван отпуск от служителите	5	7
Иззети активи	(264)	(24)
Дълготрайни активи	22	6
Други временни разлики	-	3
Обща промяна в отсрочените данъци (прил. 14)	(237)	(8)

21 Други активи

	2019	2018
Търговски вземания	5,456	4,859
Иззети активи	3,114	5,349
Авансови плащания и разходи за бъдещи периоди	857	865
Други данъчни вземания	178	80
Обезценка за други активи	(33)	(29)
Общо други активи	9,572	11,124

Иззетите активи, които са показани в таблицата по-горе, включват недвижими имоти, селскостопанска и урегулирана земя. Те се отчитат по по-ниската от балансовата стойност на отписаните кредити или справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Равнение на балансовата стойност на иззетите активи е, както следва:

Иззети активи	2019	2018
Стойност към 1 януари	5,349	8,993
Придобиване	251	1,108
Отписване (продажба)	(3,080)	(3,582)
Обезценка на иззети активи	594	(1,170)
Стойност към 31 декември	3,114	5,349

21 Други активи (продължение)

Следващата таблица показва стойността на другите финансови активи в три фази за целите на измерването на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2019 г.

Други финансови активи

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Брутна стойност към 1 януари 2018 г.	3,951	-	-	-	3,951
Възникване и придобиване	5,634	-	-	-	5,634
Отписване	(3,781)	-	-	-	(3,781)
Брутна стойност към 31 декември 2018 г.	5,804	-	-	-	5,804
Възникване и придобиване	6,491	-	-	-	6,491
Отписване	(5,804)	-	-	-	(5,804)
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	6,491	-	-	-	6,491

Обезценка за други активи

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	РОСІ	Общо
Стойност към 1 януари 2018 г.	(35)	-	-	-	(35)
Възникване и придобиване	(28)	-	-	-	(28)
Отписване	34	-	-	-	34
Стойност към 31 декември 2018 г.	(29)	-	-	-	(29)
Възникване и придобиване	(4)	-	-	-	(4)
Отписване	-	-	-	-	-
Брутна стойност към 31 декември 2019 г.	(33)	-	-	-	(33)

22 Привлечени средства от банки

2019

2018

Разплащателни сметки	434	493
Срочни депозити	-	37,500
Получени заеми	27,200	53,171

Общо привлечени средства от банки

27,634

91,164

Разплащателните сметки включват задължения към ПроКредит Банк Германия и задълженията към други банки от ПроКредит Групата в размер на 108 хил. лв. (2018 г.: 109 хил. лв.). Срочните депозити представляват задължения от паричния пазар към местни банки и са със срок до 6 месеца. Получените заеми са задължения към ПроКредит Банк Германия в размер на 27,194 хил. лв. (2018 г.: 53,171 хил. лв.) и са с падеж 2020 г. и 2024 г.

23 Привлечени средства от клиенти	2019	2018
Депозити на виждане		
- Физически лица	89,626	91,230
- Бизнес клиенти	698,397	614,117
Общо депозити на виждане	788,023	705,347
Спестовни влогове		
- Физически лица	157,910	142,498
- Бизнес клиенти	675,489	425,065
Общо спестовни влогове	833,399	567,563
Срочни депозити		
- Физически лица	124,110	111,905
- Бизнес клиенти	294,817	255,302
Общо срочни депозити	418,927	367,207
Преводи в процес на изпълнение	11,650	16,170
Общо привлечени средства от клиенти	2,051,999	1,656,287

24 Привлечени средства от финансови институции

Институция	Крайна година на падеж	2019	2018
Европейска банка за възстановяване и развитие (EBRD)	2023	97,554	18,898
Европейски инвестиционен фонд (EIF)	2026	28,342	53,079
Европейска инвестиционна банка (EIB)	2024	19,558	-
ПроКредит Холдинг	2020	-	68,599
Черноморска банка за търговия и развитие	2019	-	39,086
Общо привлечени средства от институции		145,454	179,662

Споразумението за заем с Европейския инвестиционен фонд е насочено към съфинансиране на малки и средни предприятия. Банката е в съответствие с всички коефициенти, включени в съответните договори за 2019 г.

25 Пасиви по лизинг

Пасивите по лизинги могат да се анализират, както следва:

	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Общо пасиви по лизинг	4,274	-
	31 декември 2019 г.	1 януари 2019 г.
Краткосрочни пасиви по лизинг	1,020	1,338
Дългосрочни пасиви по лизинг	3,254	5,274
Общо пасиви по лизинг	4,274	6,612

25 Пасиви по лизинг (продължение)

	31 декември 2019 г.	1 януари 2019 г.
Минимални лизингови вноски		
До 1 година	1,089	1,414
Между 1 и 5 години	2,818	4,514
Над 5 години	904	1,323
Общо минимални лизингови вноски	4,811	7,251
Намалени със сумите, представляващи финансови разходи	(537)	(639)
Настояща стойност на минималните лизингови вноски	4,274	6,612

26 Други пасиви	2019	2018
Кредитори	4,024	2,677
Други данъчни задължения	839	778
Деривативни финансови пасиви	305	181
Приходи за бъдещи периоди	1	2
Други задължения	18	109
Общо други пасиви	5,187	3,747

Дериватните финансови пасиви представляват нетната позиция на начислените лихви по лихвен суап с ПроКредит Банк Германия с договорен размер 10,270 хил. лв. Стойността му към 31 декември 2019 г. е 8,791 хил. лв.

27 Провизии	2019	2018
Провизии за задбалансови ангажменти	626	553
Провизии за неизползван отпуск от служителите	281	280
Провизии за пенсии	174	126
Общо провизии	1,081	959

Задължения за дефинирани доходи при пенсиониране

Очакваната сума на задължението към всяка една отчетна дата, както и признатите разходи по отношение на доходите при пенсиониране, се базират на актюерски доклад (по-долу е представена информация за актюерските допускания). При плана за дефинирани доходи (задължение за изплащане на доходи при пенсиониране) не е налице инвестиране в специално определени активи.

Изменение на настоящата стойност на задълженията за дефинирани доходи

	2019	2018
Задължения за дефинирани доходи към 1 януари	126	101
Изплатени доходи	23	17
Текущи разходи	1	1
Актюерска (печалба)/загуба от промяна във финансовите и демографски допускания	24	7
Задължения за дефинирани доходи към 31 декември	174	126

27 Провизии (продължение)

Актюерски допускания

Основните актюерски допускания към отчетната дата са, както следва (представени като средно-претеглени величини):

	2019	2018
Дисконтов фактор към 31 декември	0.68%	1.25%
Норма на увеличение на възнагражденията	5.00%	5.00%
Лихвен процент	5.00%	5.00%

28 Собствен капитал

Акционерен капитал и премиен резерв

Към 31 декември 2019 г. собственият капитал на Групата се състои от акционерен капитал и премиен резерв. През декември 2019 г. акционерният капитал на Групата бе увеличен с 19,558 хил. лева. Увеличението бе регистрирано в Търговския регистър и бе изцяло изплатено. Акционерният капитал на Банката от 203,326 хил. лв. е разделен на 203,326 хил. акции с номинална стойност от 1 лев всяка (2018 г: 183,768 хил.). Всички акции дават равно право на глас и са изцяло платени. ПроКредит Холдинг е едноличен собственик на капитала на Банката. Премийният резерв е 3,496 хил. лв. (2018 г: 3,496 хил. лв.).

Неразпределена печалба и резерви

Законови и други резерви - те са разпределени от нетната печалба на Групата в съответствие с Търговския закон, член 246. Средствата по тези резерви може да се използват само за покриване на текуща загуба или загуба от минали години.

Преоценъчни резерви – включват акумулираните преоценки по справедлива стойност на финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Неразпределена печалба - включва натрупаната печалба на Групата. През 2019 г. Групата изплати дивидент в размер на 35,423 хил. лева от неразпределената си печалба за 2018 г.

29 Равняване на движенията на задължения, произтичащи от финансови дейности, към паричните потоци

	Задължения към					Основен капитал			Общо
	Банки	Клиенти	Фин. институции	Пасиви по лизинги	Други пасиви	Собствен капитал/премия	Резерви	Неразпределена печалба	
Баланс към 1 януари 2018 г.	83,858	1,466,145	200,815	-	8,247	167,706	13,947	34,458	1,975,176
Постъпления от привлечени средства	-	-	58,674	-	-	-	-	-	58,674
Изплащане на привлечени средства	-	-	(75,997)	-	-	-	-	-	(75,997)
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	(32,023)	(32,023)
Общо промени от финансови парични потоци	-	-	(17,323)	-	-	-	-	(32,023)	(49,346)
Други промени									
Свързани с финансови задължения									
Краткосрочни привлечени средства от банки и фин. институции	7,292	-	-	-	-	-	-	-	7,292
Разходи за данъци	-	-	-	-	4,404	-	-	-	4,404
Платени данъци	-	-	-	-	(4,260)	-	-	-	(4,260)
Задължения към клиенти	-	190,351	-	-	-	-	-	-	190,351
Нереализирани (печалби)/загуби от валутна преоценка	-	(90)	-	-	-	-	-	-	(90)
Намаление в други пасиви	-	-	-	-	(3,170)	-	-	-	(3,170)
Разходи за лихви	763	2,564	1,638	-	-	-	-	-	4,965
Платени лихви	(749)	(2,683)	(5,468)	-	-	-	-	-	(8,900)
Общо други промени, свързани с финансови задължения	7,306	190,142	(3,830)	-	(3,026)	-	-	-	190,592
Свързани със собствения капитал									
Преоценка на инвестиционни ценни книжа	-	-	-	-	-	-	761	-	761
Увеличение на капитала	-	-	-	-	-	19,558	-	-	19,558
Печалба за годината	-	-	-	-	-	-	-	38,109	38,109
Общо други промени, свързани със собствения капитал	-	-	-	-	-	19,558	761	38,109	58,428
Баланс към 31 декември 2018 г.	91,164	1,656,287	179,662	-	5,221	187,264	14,708	40,544	2,174,850
Постъпления от привлечени средства	-	-	97,792	-	-	-	-	-	97,792
Изплащане на привлечени средства	(25,426)	-	(132,307)	(1,436)	-	-	-	-	(159,169)
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	(35,423)	(35,423)
Общо промени от финансови парични потоци	(25,426)	-	(34,515)	(1,436)	-	-	-	(35,423)	(96,800)
Други промени									
Свързани с финансови задължения									
Краткосрочни привлечени средства от банки и фин. институции	(37,557)	-	-	-	-	-	-	-	(37,557)
Разходи за данъци	-	-	-	-	3,827	-	-	-	3,827
Платени данъци	-	-	-	-	(3,820)	-	-	-	(3,820)
Задължения към клиенти	-	395,692	-	-	-	-	-	-	395,692
Нереализирани (печалби)/загуби от валутна преоценка	-	13	-	-	-	-	-	-	13
Увеличение на лизинговия пасив	-	-	-	5,838	-	-	-	-	5,838
Увеличение на други пасиви	-	-	-	-	1,562	-	-	-	1,562
Разходи за лихви	1,011	4,053	1,092	-	-	-	-	-	6,156
Платени лихви	(1,558)	(4,046)	(785)	(128)	-	-	-	-	(6,517)
Общо други промени, свързани с финансови задължения	(38,104)	395,712	307	5,710	1,569	-	-	-	365,194
Свързани със собствения капитал									
Преоценка на инвестиционни ценни книжа	-	-	-	-	-	-	1,491	-	1,491
Трансфер	-	-	-	-	-	-	1,956	(1,956)	-
Увеличение на капитала	-	-	-	-	-	19,558	-	-	19,558
Печалба за годината	-	-	-	-	-	-	-	36,202	36,202
Общо други промени, свързани със собствения капитал	-	-	-	-	-	19,558	3,447	34,246	57,251
Баланс към 31 декември 2019 г.	27,634	2,051,999	145,454	4,274	6,790	206,822	18,155	39,367	2,500,495

30 Условни задължения и ангажименти

Задбалансови задължения

Таблицата, представена по-долу показва договорения размер на задбалансовите финансови инструменти на Групата, представляващи кредитни ангажименти:

	2019	2018
Ангажименти по предоставени кредити	279,696	254,418
Банкови гаранции и акредитиви	40,866	36,834
Общо условни задължения и ангажименти	320,562	291,252

31 Сделки със свързани лица

ПроКредит Холдинг е едноличен акционер, компания-майка на Групата и упражнява контрол върху нейната дейност. ПроКредит Банк има споразумение за стенд-бай линия с ПроКредит Холдинг, която е насочена към управление на ликвидността, но не е усвоена към края на 2018 г. Групата е взела кредити от ПроКредит Банк Германия (изцяло притежавано дъщерно дружество на ПроКредит Холдинг) съгласно няколко договора за кредит. Други банки от ПроКредит групата поддържат разплащателни сметки в Групата, които те са оповестени в прил. 22.

Сделките със свързани лица са извършени при обичайни търговски условия и пазарни цени. Обемът на сделките със свързани лица към края на отчетния период и съответните приходи и разходи за отчетния период са, както следва:

Транзакции/салда с ПроКредит Холдинг	2019	2018
Други приходи	198	61
Задължения в края на годината	108	68,599
Разходи за лихви	423	962
Други разходи	2,146	2,266
Транзакции/салда с други дружества от групата на ПроКредит Холдинг	2019	2018
Кредити и вземания в края на годината	317,024	269,653
Приходи от лихви	(131)	88
Други приходи	270	62
Задължения в края на годината	27,617	53,444
Разходи за лихви	699	856
Други разходи	2,900	2,249

През 2019 г. общото възнаграждение на ръководството е било 655 хил. лева (2018 г.: 839 хил. лева).

32 Събития след датата на финансовия отчет

В края на 2019 новината за COVID-19 (коронавирус) се появи за първи път от Китай. Ситуацията в края на годината беше, че няколко случая на неизвестен вирус са докладвани на Световната здравна организация. През първите няколко месеца на 2020 г. вирусът се разпространи в световен мащаб и отрицателното му въздействие набра скорост. Ръководството счита тази епидемия за некоригиращо събитие след датата на баланса и поради това не е отразено в признаването и оценката на активите и пасивите във финансовите отчети към 31 декември 2019 г.

Ръководството счита, че ефектите от настоящата ситуация върху икономиката на България и бизнеса на Групата ще се разглеждат главно по отношение на ликвидността и качеството на портфейла от кредити. Ликвидността на Групата се влияе главно от мораториума за погасяване на заеми и други вземания от юридически и физически лица за най-малко 90 дни, които са един, но не и основният източник на ликвидност за Групата, както и възможно изтегляне на клиентски депозити.

По отношение на кредитния портфейл (главно бизнес клиенти, тъй като физическите лица в Групата представляват само 10.6% от общия портфейл) въздействието не може да бъде надеждно оценено към момента, но Групата много внимателно избира своите клиенти и е в постоянна връзка с тях. Групата няма концентрация на клиенти в отраслите пряко и най-силно засегнати от кризата.

Отрасъл	Процент от общият кредитен портфейл	Прогнозно ниво на риска
Транспорт, складиране и пощи	3.67%	високо
Преработваща промишленост	2.40%	средно
Хотелиерство и ресторантьорство	2.39%	високо
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	1.23%	средно
Строителство	0.56%	средно
Други дейности	0.31%	високо
Дейности на домакинства като работодатели; неифинансирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление	0.16%	средно
Операции с недвижими имоти	0.12%	средно
Административни и спомагателни дейности	0.05%	средно
Култура, спорт и развлечения	0.02%	високо
Хуманно здравеопазване и социална работа	0.01%	средно
Професионални дейности и научни изследвания	0.01%	средно
Общ дял на най-засегнатите отрасли	10.93%	

По отношение на ликвидността коефициентът на покритие на ликвидност в Групата е много над границата от 100%. Освен това Групата има право да използва вече съществуващи кредитни линии от Европейската инвестиционна банка и ПроКредит Холдинг.

Като първоначален отговор на предизвикателствата, възникнали вследствие на епидемията от COVID-19, Групата извърши анализи на чувствителността във връзка с прогнозираното въздействие върху определени области от финансовото си състояние. Подробностите за анализите са дадени по-долу.

32 Събития след датата на финансовия отчет (продължение)

Промяна в теглото, определено въз основата на прогнозен макроикономически набор от допускания (БВП: -3%, инфлация: -1%; цени на имотите: -5%; безработица: 11%) към предположенията за непосредственото намаляване на нивото, ще доведе до увеличение на ОКЗ с 8,190 хил. лв. към 31 декември 2019 г. Съответното изменение спрямо противоположни допускания (БВП: 3%; инфлация: 3%; цени на имотите: 5%; безработица: 5%) би довело до намаляване на ОКЗ с 1,608 хиляди лева към 31 декември 2019 г.

Като се има предвид настоящата динамична ситуация, свързана с COVID 19, едва ли е възможно да има някакви надеждни оценки относно въздействие върху PD и LGD.

Групата извърши стрес тест на приходите от бизнес клиентите във връзка с очакваните отрицателни икономически ефекти от епидемията и влиянието и върху определени отрасли. При анализа бяха приложени следните допускания:

- Шоковият ефект е разделен на по-висок краткосрочен (3 месеца) и по-мек средносрочен (9 месеца).
- Бизнес индустриите са разделени в три групи въз основа на прогнозираното ниво на риск за всяка според влиянието – ниско, средно и високо.
- Приходите (нетните продажби) на компаниите са подложени на стрес тест (намалени), така, че да се определени количествено влиянието върху капацитета за обслужване на кредитите.

Въз основа на прогнозното въздействие върху капацитета за обслужване на кредитите, качеството на някои кредитни експозиции е засегнато, което води до допълнителни разходи за загуби от обезценка, по-ниски от печалбата на Групата преди облагане с данъци за 2019 г.

Също така Групата извърши анализ на потенциалния ефект върху показателите за капиталова адекватност от влошаването на качеството на кредитния портфейл поради очакваните отрицателни икономически ефекти от епидемията върху кредитните клиенти. Анализът показва, в най-лошия сценарий, че е налице увеличение от 16 млн. лева на нетните кредитни експозиции, класифицирани във фаза 3 към 31.12.2019 г. Въпреки това, отрицателното финансово въздействие поради възможното увеличаване на разходите за загуби от обезценка може да бъде изцяло покрито от капиталовата позиция на Групата и няма да доведе до влошаване на показателите за капиталова адекватност към 31.12.2019 г.

Поради това, че Групата има ограничен портфейл от инвестиционни ценни книжа на разположение за продажба, за които корекциите на пазарната оценка са значителни за справедливата им стойност, обоснована промяна на наблюдаваните параметри не би била значима за Групата.

Като цяло към текущия момент Групата не е в състояние да оцени пълното въздействие на епидемията от COVID-19 върху нейното бъдещо финансово състояние и резултатите от операциите си, но отчитайки бъдещото развитие, това въздействие се оценява като отрицателно. Ръководството ще продължи да наблюдава ситуацията и да взема допълнителни мерки, ако е необходимо.

Годишен консолидиран доклад за дейността на ръководството на ПроКредит Банк (България) ЕАД за 2019 година

Описание на дейността

Групата на ПроКредит Банк (България) ЕАД се състои от ПроКредит Банк (България) ЕАД, ПроКредит Пропъртийз ЕАД и ПроКредит Едюкейшън ЕАД (заедно: „Групата“).

ПроКредит Банк (България) ЕАД („ПроКредит Банк“ или „Банката“) е основана на 6 юни 2001 г. в резултат на учредителното събрание на акционерите – а именно Европейската банка за възстановяване и развитие („EBRD“), Международната финансова корпорация („IFC“), ПроКредит Холдинг АГ & Ко. КГаА („ПроКредит Холдинг“), Дойче Инвестиционс-унд Ентвicklунгсгезелшафт ГмбХ („DEG“) и Комерцбанк АГ. Банката е регистрирана като българско акционерно дружество на 28 септември 2001 г. в Софийски градски съд. От началото на 2013 г. едноличен собственик на капитала на Банката е ПроКредит Холдинг.

ПроКредит Холдинг е компанията-майка на Банката и упражнява контрол върху нейната дейност.

Групата се управлява чрез Надзорен съвет, състоящ се от петима членове и Управителен съвет, състоящ се от четирима членове, избирани за период от три години.

ПроКредит Банк подкрепя развитието и предоставя пълно банково обслужване. Банката предлага отлично обслужване, както на предприятията, така и на физическите лица. В своята дейност ПроКредит Банк спазва няколко основни принципа: прозрачност в общуването с клиентите; не се насърчава потребителското кредитиране; предоставят се само услуги, които се базират, както на разбирането за профила на конкретния клиент, така и на задълбочен финансов анализ. Този отговорен подход към банковата дейност позволява изграждането на дългосрочни партньорства с клиентите, които са базирани на взаимно доверие и сътрудничество.

В работата си с бизнес клиентите, ПроКредит Банк се фокусира върху малките и средните предприятия, тъй като е уверена, че те създават работни места и имат жизненоважен принос за икономиките, в които работят. Като предлага разбираеми и достъпни депозити и други банкови услуги и инвестирайки значителни средства във финансовата образованост, ПроКредит Банк се стреми да изгражда култура на спестяване и отговорност, които спомагат за повече стабилност и сигурност във всяко домакинство.

Групата обособява своите клиенти в съответствие с техния бизнес потенциал, като групите биват – бизнес клиенти: малки и средни предприятия, както и физически лица. Бизнес клиентите, които се обслужват от ПроКредит Банк, включват: търговски дружества, земеделски производители и самонаети лица, докато фокусът при физическите лица са получателите на регулярен доход и собственици на бизнес. Групата се стреми да има детайлни познания за своите клиенти от гледна точка на бизнес модел и планове за развитие и инвестиции, като целта е да може да се приложи индивидуален подход към всеки клиент, както и дългосрочна стратегия за неговото обслужване. Стратегически фокус на Групата са производствени дружества, земеделски производители, финансирането на проекти в областта на енергийната ефективност, опазването на околната среда и възобновяемите енергийни източници.

Акционерите на Групата очакват устойчива възвръщаемост на инвестициите в дългосрочен план, като краткосрочното максимизиране на печалбата не е цел. ПроКредит Банк инвестира усилено в обучението и развитието на своите служители, за да създаде открита и ползотворна работна атмосфера и да осигури професионално и компетентно обслужване за клиентите.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Описание на дейността (продължение)

Към края на 2019 г. дейността на Групата се осъществява чрез централата ѝ в град София и 6 клона в страната и 1 в Солун (Гърция). Клоновата мрежа обхваща основните бизнес райони на Република България и по този начин Групата предлага пълна гама от банкови услуги в цялата страна.

Развитие и резултати от дейността през 2019 година

През 2019 г. ПроКредит Банк продължи своите усилия за подобряване на ефективността в работата си, като едновременно се фокусира върху разширяване на капацитета за предоставяне на качествено и компетентно обслужване, както и към изграждане на дългосрочни отношения със своите клиенти. В Групата функционира адекватна институционална структура под формата на специализирани отдели и тясна комуникация между тях и централно управление и клонова мрежа. Промените на процесите в Групата целят повишаване на ефективността и качеството на работа на институцията. През 2019 г. бяха налице следните основни развития:

- Реализирано солидно нарастване на кредитния и депозитния портфейл на основните целеви групи от клиенти – малки и средни предприятия и физически лица, като ръстът през 2019 г. на общия кредитен портфейл бе 13.3%, докато на общия депозитен портфейл бе 23.9% (и при двата – изпреварващо спрямо средните аналогични показатели за банковата система). Постигнатите резултати по отношение на основните бизнес сегменти се основават на оптимизирания процес по привличане на клиенти и одобрение на финансиране, както и изготвяне на индивидуални стратегии за работата с отделните предприятия и физически лица, както и на целенасочените усилия на Групата за привличане на цялостния банков бизнес на клиентите, както и за повишаване на активността им по отношение на извършване на банкови операции. Същевременно, качеството на кредитния портфейл се подобри, като делът на кредитите, класифицирани във фаза 3 или POCI по МСФО 9 спадна до 1.9% към 31.12.2019 г. (към 31.12.2018 г.: 2.9%).
- Концепцията за директно банкиране бе допълнително развита посредством прилагане на ИТ решение за софтуерна идентификация на клиентите, позволяваща отдалечена идентификация, проверка на биометрични данни и документа за самоличност и онлайн подписване на документи. Това бе логично допълнение на цялостния пакет банкови услуги, при който срещу заплащане на фиксирана месечна такса е налице възможност за извършване на основни банкови операции изцяло през електронни канали като: управление на спестяванията; откриване на депозит; плащания; операции на ATM и ПОС и др.
- Инвестиране в развитие на нови функционалности на информационните системи и платформата за извършване на електронни банкови операции (системата за интернет банкиране ПроБанкинг) по отношение на комунални и периодични плащания; пакетни плащания; управление на банкови карти; интеграция с PSD 2 услугите на картовия оператор; автоматизиране на заявки и искания от страна на клиентите. Като резултат към края на 2019 г. на практика 100% от услугите на Банката са електронни (чрез машини или ПроБанкинг – плащания, операции с банкови карти, теглене и вноски на парични средства на машини).
- Бяха реализирани редица проекти в областта на опазване на околната среда (например: за офисите, за които е приложимо, започна закупуване на електроенергия, произведена от възобновяеми източници; сертифициране на сградата на централно управление по EDGE (Excellence in Design for Greater Efficiencies) – сграден сертификат, разработен от IFC); инсталиране на фотоволтаична електрическа инсталация на покривното пространство на клон Пловдив и др.).

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2019 година (продължение)

Освен със своите клиенти, ПроКредит Банк гради дългосрочни взаимоотношения и със своите служители. Това е заложено от самото начало – със сериозен и прозрачен процес на подбор на бъдещите служители. Стремехът е да се привлекат отдадени личности, които разбират и подкрепят начина, по който работи Групата. Институцията се придържа към валидния за цялата ПроКредит група отговорен подход към персонала, като съблюдава своите етични ценности и не толерира проявите на дискриминация. ПроКредит Банк е уверена, че това гарантира успешно бъдещо сътрудничество със служителите, както и отворена и стимулираща работна среда. Групата е силно ангажирана с предоставянето на възможности за постоянно обучение и развитие на персонала на всички нива. Заедно с политиката за вътрешно израстване на служителите, тези възможности допринасят за изграждането на силен и мотивиран екип. За да отговарят на изискванията към отговорностите на ръководните позиции, всички ръководители задължително посещават курсовете в академиите на ПроКредит групата. През 2019 г. Групата инвестира в обучението на своите служители 1,928 хил. лева (2018 г.: 1,662 хил. лева).

Всички бъдещи служители на Групата преминават през един и същ процес на подбор. В рамките на програмата участниците придобиват знания и умения, както в дисциплини, свързани с банковото дело, така и в областта на комуникацията и аналитичното мислене. Курсът включва теоретични занятия и практическо обучение в клоновете и обслужващите офиси на ПроКредит Банк.

През 2019 г. ПроКредит Банк затвърди своята ангажираност към развитието на българския бизнес и насърчаването на спестовна култура и практика на изграждане на семейни активи сред домакинствата в страната. Групата продължи активно да предоставя нови кредити и да подкрепя реализацията на различни бизнес проекти на своите клиенти. Новият бизнес под формата на ново-отпуснати кредити през 2019 г. възлиза на 880 млн. лева (2018 г.: 809 млн. лева) (включително неусвоени ангажименти), като нетният кредитен портфейл отбеляза ръст спрямо нивото от края на 2018 г. с 13.3% (2019: 1,810 млн. лева, 2018: 1,598 млн. лева). В резултат на целенасочените усилия на Групата за развитие на спестовна култура сред своите клиенти, както и за привличане на целия им банков бизнес, през 2019 г. депозитите на клиенти отбелязаха солиден ръст спрямо предходната година. Увеличението е в размер на 23.9% в сравнение с края на 2018 г., като към 31.12.2019 г. общата депозитната база е в размер на 2,052 млн. лева (2018 г.: 1,656 млн. лева), като е важно да бъде отбелязан реализираният ръст в размер на 344.0 млн. лева (или 26.7%) при разплащателните сметки и спестовните влогове. Общата сума на активите се увеличи с 15.0% спрямо края на 2018 г. и достигна 2,500 млн. лева (2018 г.: 2,175 млн. лева). Активните депозитни клиенти, обслужвани от ПроКредит Банк към края на 2019 г. са 36,000.

ПроКредит Банк стратегически се фокусира към обслужването на производствени предприятия, тъй като при тях е налице възможност за устойчиво развитие и тяхната дейност има значителен ефект върху заетостта в отделните региони. През 2019 г. бяха финансирани близо 300 подобни фирми, като общата стойност на отпуснатите кредити бе в размер над 215 млн. лева.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2019 година (продължение)

Групата запазва лидерската позиция на българския финансов пазар по отношение на обслужването на земеделски производители, като клиентите земеделски производители са 2,250. През 2019 г. на земеделски производители бяха отпуснати кредити на стойност 203 млн. лева, като по този показател Групата е една от водещите кредитни институции в страната.

Друг акцент в работата през годината по отношение на бизнес клиентите на Групата, е участието в съвместни програми с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) като инициатива JEREMIE ("Съвместни европейски ресурси за микро, малки и средни предприятия") на ЕИФ и българското правителство за насърчаване развитието на българските предприемачи в рамките на Оперативна Програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013" на Европейския съюз („ЕС“). През 2016 г. Групата стартира с две нови споразумения за финансиране при облекчени условия с ЕИФ. Първото е по програма "InnovFin" чрез финансови инструменти „Хоризонт 2020“, с цел подпомагане на иновативни малки и средни предприятия в България, както и дружества със средна капитализация в Гърция за инвестиции и/или оборотен капитал за финансиране на научни изследвания, развойна дейност и иновации. Второто споразумение е по Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ с цел подобряване на достъпа до финансиране за малки и средни предприятия. По линия на тези споразумения Групата предоставя бизнес кредити с облекчени условия за обезпечение, както и с по-ниска цена спрямо текущите нива по лихвен бюлетин. До края на 2019 г. по съвместните програми с ЕИФ, са отпуснати над 4,800 кредита в размер на 500 млн. евро. ПроКредит Банк ще продължи съвместната работа с ЕИФ по програмите за финансиране на малки и средни предприятия и през 2020 г.

Важен аспект в дейността на Групата е ангажираността ѝ в дейности, насочени към опазване на околната среда и подобряване на енергийната ефективност. Всички банки принадлежащи към ПроКредит групата задават високи стандарти по отношение на ефекта от техните операции върху околната среда. Банките ПроКредит имат тристранен подход към предизвикателствата, свързани с опазването на околната среда:

Първи стълб: Вътрешна система за управление на околната среда – във вътрешната организация на работа на Групата е въведен подход за по-доброто разбиране и подобряването на устойчивото потребление на енергия и ефекта на Групата върху околната среда.

Втори стълб: Управление на риска за околната среда при кредитиране – внедрена система за опазване на околната среда на базата на постоянна оценка на кредитния портфейл (включително отхвърляне на искания за кредит от предприятия участващи в дейности, които се считат за носещи риск за околната среда).

Трети стълб: Популяризирането на „зелени финанси“ – ПроКредит Банк цели да популяризира икономическото развитие, което е максимално съобразено с устойчивото използване на околната среда. Това на практика означава ангажиране в проекти, които се реализират в следните направления: (1) Подобряване на енергийната ефективност; (2) Производство на енергия от възобновяеми източници; (3) Мерки с благоприятно въздействие върху околната среда. Групата изгражда необходимия административен и експертен капацитет, които да ѝ позволят да бъде още по-активна в подкрепата си за реализацията на подобни проекти на своите клиенти.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Развитие и резултати от дейността през 2019 година (продължение)

Групата прилага специално разработена вътрешна методология, която позволява извършването на анализ и оценка на инвестициите на клиентите в областта на енергийната ефективност и опазването на околната среда. През 2019 г. ПроКредит Банк финансира, както бизнес клиенти, така и физически лица при осъществяване на „зелени“ проекти. Сумата на предоставените кредитите, възлиза на 335 млн. лева към 31.12.2019 г., като „зеленият“ портфейл на Групата реализира общ ръст от 35% през 2019 г. спрямо края на 2018 г. Основен фокус в бизнес дейността на Групата и през 2020 г. ще бъде финансирането на проекти, свързани с подобряване на енергийната ефективност и опазването на околната среда.

През годината ПроКредит Банк продължи да насърчава своите клиенти да ползват пълно банково обслужване от институцията, като различните възможности за електронни и безкасови операции като интернет банкиране, използване на банкови карти и различни устройства, които са на разположение в 24-часовите зони за обслужване, и комуникация с Контактен център са ключови елементи от бизнес стратегията. Този подход в работата спестява време на клиентите, като същевременно позволява служителите да се фокусират върху качеството на обслужване и консултации с клиентите.

По отношение на качеството на активите на Групата в резултат на организирания и структуриран подход в работата с проблемни кредити, нивото на подобни експозиции е значително по-ниско от средното за банковата система. Към 31.12.2019 г. експозициите в просрочие над 90 дни възлизат на 1.2% от общия кредитен портфейл, докато аналогичният показател за банковата система към същата дата според данните публикувани от БНБ е 6.0%. Един от основните показатели, който Групата наблюдава в процеса на управление на кредитния риск – съотношението на сумата от кредитите в просрочие над 30 дни към общия кредитен портфейл – възлиза на 1.4% към 31.12.2019 г. (2018 г: 1.8%).

Финансови показатели

Изложените по-долу финансови показатели се базират на годишния финансов отчет, изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети.

Отчет за приходи и разходи

Нетен доход от лихви

През финансовата 2019 г. отчетената сума на нетните приходи от лихви възлиза на 58,721 хил. лева. (2018 г.: 57,545 хил. лева), като промяната спрямо предходната година е увеличение в размер на 2.0%.

Приходи от лихви – приходите от лихви в размер на 64,877 хил. лева на практика изцяло се формират от приходи от лихви от отпуснати кредити. В сравнение с 2018 г. (62,510 хил. лева) общите приходи от лихви се увеличават с 3.8% в резултат на увеличаване на кредитния портфейл и плавно намаление на нетния лихвен марж през 2019 г.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Разходи за лихви – общите разходи за лихви през 2019 г. възлизат 6,156 хил. лева (2018 г.: 4,965), като основният разход за лихви (65.8%) е сформирани от лихвите по привлечени средства от клиенти и е в размер на 4,053 хил. лева (2018 г.: 2,565 хил. лева). Останалите разходи за лихви се дължат на лихвите, начислени по привлечени средства от банки и други финансови институции, в размер на 2,103 хил. лева (34.2%) (2018 г.: 2,400 хил. лева). В сравнение с 2018 г. е налице увеличение от 24.0% в общите разходи за лихви. Това е в резултат от по-високите средно за годината лихвени проценти по спестовни и депозитни продукти, които Банката предлага на своите клиенти в рамките на цялостното им обслужване, както и в резултат на нарасналия депозитен портфейл.

Нетен доход от комисиони

Отчетеният нетен размер на приходи от комисиони възлиза общо в размер на 21,053 хил. лева (2018 г.: 22,259 хил. лева), като е налице 5.4% общ спад.

Приходи от комисиони – общият размер на приходите от комисиони възлиза на 24,027 хил. лева и в сравнение с 2018 г. (24,666 хил. лева) бележи лек спад в размер на 2.6%, който се поражда основно от намаляване на цените на основни банкови операции (като плащания в лева и чужда валута), което бе свързано и с влизането в сила на Регламент (ЕС) 2019/518 по отношение на определени такси за презграничните плащания в ЕС и таксите за превалутиране.

Разходи за комисиони – общият размер на разходите за комисиони възлиза на 2,974 хил. лева. В сравнение с 2018 г. (2,407 хил. лева) общият размер на платените такси се увеличава с 23.6%, като основно това се дължи на увеличение на комисиони, платени във връзка с картови операции, както и по гаранционни програми на ЕИФ.

Нетен доход от валутни операции

Общият размер на нетния доход от търговски операции през 2019 г. възлиза на 8,823 хил. лева (2018 г.: 7,812 хил. лева) като налице е ръст от 12.9%, поради увеличения обем на извършваните транзакции. Сумата на нетния доход от търговски операции включва приходи от валутни операции и валутни преоценки.

Нетен доход от инвестиционни ценни книжа

През 2019 г. Групата не е реализирала доход от инвестиционни ценни книжа (2018 г.: загуба от 321 хил. лева). Сумата на нетния доход от инвестиционни ценни книжа представлява печалбата или загубата от операции с ценни книжа.

Други приходи/ разходи от дейността

Основно перо от тази позиция представляват приходите или разходите, свързани с обезценка и администриране на придобити активи, които са били обезпечения по проблемни кредитни вземания, като през 2019 г. е налице приход от 422 хил. лева през 2019 г. спрямо разход в размер на 1,357 хил. лева през 2018 г.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Разходи по Отчета за приходи и разходи

Разходи за обезценка на финансови активи – през 2019 г. Групата е начислила приходи от реинтегриране на обезценка в размер на 464 хил. лева (2018 г.: 1,656 хил. лева разходи за обезценка). Резултатът през 2019 г. е свързан с по-доброто качество на кредитния портфейл на клиенти.

Разходи за дейността – общата сума на разходите за дейността на Банката за 2019 г. възлизат на 49,507 хил. лева, което означава увеличение със 7.5% Групата равнището от 2018 г. (46,040 хил. лева). През годината висок приоритет бе поставен по отношение на оптимизация и автоматизация на редица процеси по отношение на бек офис функциите в Групата като обработка на плащанията; автоматизация на бланки, такси и оценка на обезпечения. Дейности, които не са свързани с основната дейност на Групата, се възлагат на специализирани външни предприятия (т. нар. outsourcing). Това позволява сумата на разходите да се оптимизира, като нарастването им през годината се дължи основно на увеличение на разходите за персонал, както и на разходите, свързани с развитие на бизнес стратегията на Групата.

Разпределението на разходите по направления по Отчета за приходи и разходи за 2019 г. е, както следва:

- разходи за персонала: 18,429 хил. лева (2018 г.: 16,364 хил. лева);
- плащания към Фонда за гарантиране на влоговете и Фонда за реструктуриране на банките: 5,658 хил. лева (2018: 5,614 хил. лева);
- разходи за амортизации на активи: 6,310 хил. лева (2018 г.: 5,200 хил. лева)
- други разходи за дейността: 19,110 хил. лева (2018 г.: 18,862 хил. лева).

Финансов резултат

Финансовият резултат на Групата преди данъчно облагане е в размер на 40,413 хил. лева (2018 г.: 42,454 хил. лева), а след облагане нетната печалба е в размер на 36,202 хил. лева (2018 г.: 38,109 хил. лева). Групата отчита намаление на нетната печалба с 5.0%, като увеличението на нетният доход от лихви се компенсира с намалението на нетният доход от комисионни. Отделно за по-ниската печалба допринася и увеличението на административните разходи. Възвращаемостта на собствения капитал за 2019 г. е 14.3% (2018 г.: 16.6%), като по този показател ПроКредит Банк е над средното за банковата система през 2019 г.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Отчет за финансово състояние

АКТИВИ

Към 31.12.2019 г. активите на ПроКредит Банк по балансова стойност възлизат на 2,500,495 хил. лева (2018 г.: 2,174,850 хил. лева), като е налице ръст от 15.0% спрямо предходната година.

Парични средства и наличности по сметки в БНБ

Парични средства и парични еквиваленти към 31.12.2019 г. възлизат на 282,956 хил. лева (2018 г.: 218,803 хил. лева). Изменението спрямо предходната година е увеличение с 29.3%.

Вземания от други банки

Вземанията от други банки към 31.12.2019 г. възлизат на 325,387 хил. лева (2018 г.: 268,469 хил. лева), като спрямо предходната година е налице увеличение с 21.2%. Вземанията към края на 2019 г. са формирани от наличности по разплащателни сметки и депозити към банки, като увеличението се дължи на по-големи наличности спрямо предходната година по сметките в ПроКредит Банк Германия.

Инвестиционни ценни книжа

Инвестиционните ценни книжа към 31.12.2019 г. са в размер на 21,497 хил. лева (31.12.2018 г.: 33,384 хил. лева). Включват се две основни групи от активи: (1) инвестиции в държавни ценни книжа, които се третират като ликвиден буфер (2019 г.: 15,056 хил. лева и 2018 г.: 28,666 хил. лева) и (2) притежавани акции в дружества, които изпълняват дейности по финансово посредничество (2019 г.: 6,441 хил. лева и 2018 г.: 4,718 хил. лева). Групата не инвестира във финансови инструменти с цел извличане на спекулативни печалби, като това е регламентирано в политиките за управление на риска.

Към края на 2019 г. общата сума на ликвидните активи на Групата (парични средства и наличности по сметки в централни банки, вземания от други банки с остатъчен матуритет до 7 дни и инвестиции в държавни ценни книжа) възлиза на 557,879 хил. лева (2018 г.: 450,433 хил. лева), което е увеличение с 23.9% спрямо 2018 г. Това съответства на високо ниво на съотношението между сумата на ликвидните активи и депозитите на клиенти, което към 31.12.2019 г. е 27.2% (31.12.2018 г.: 27.2%). Стабилното ниво на ликвидност към края на 2019 г. е в резултат на солидния ръст на привлечените средства от клиенти. За 2020 г. са налице очаквания ръстът на кредитния портфейл да се финансира основно с увеличение на клиентския депозитен портфейл, което да позволи запазване на нивата на ликвидност.

Кредити на клиенти

Предоставените кредити на клиенти заемат основен дял в активите на Групата и към 31.12.2019 г. нетната балансова стойност на тези активи възлиза на 1,810,082 хил. лева или 72.4% (2018 г.: 73.5%) от общо активи. Спрямо 2018 г. (1,598,077 хил. лева) сумата на кредитния портфейл отбелязва ръст от 13.3%. Реализираният ръст се свързва с активното таргетиране и силен стратегически фокус за обслужване и финансиране на малки и средни предприятия с формализирана структура, високо качество на управление и устойчив бизнес модел.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Групата е фокусирана в цялостното обслужване на малки и средни предприятия. Поради това кредитният портфейл на тези клиенти заема доминираща част от общия портфейл на ПроКредит Банк – към 31.12.2019 сумата възлиза на 1,618,170 хил. лева или 89.4% от общия кредитен портфейл на Групата. През годината бе налице ръст от 13.9% спрямо края на 2018 г. (1,420,631 хил. лева). Друг основен фокус са жилищните кредити на физически лица, сумата на които към 31.12.2019 възлиза на 169,810 хил. лева или 9.4%, като при този портфейл бе реализиран ръст от 5.5% през 2019 г. (2018 г.: 160,995 хил. лева).

Дълготрайни активи

Балансовата стойност на дълготрайните материални и нематериални активи към 31.12.2019 г. възлиза на 50,688 хил. лева, като спрямо предходната година (44,443 хил. лева) се отчита увеличение с 14.1%. Увеличението е основно свързано с ефекта от влизане в сила на изискванията за отчитане на лизингови договори съгласно МСФО 16.

Други активи

Към 31.12.2019 г. другите активи на Групата възлизат на 9,572 хил. лева (2018 г.: 11,124 хил. лева), като изменението е увеличение с 14.0%. Значителен дял в тази позиция заемат активите, придобити в резултат на неизпълнение на договори за кредити – тяхната сума е 3,114 хил. лева или 32.5% от общата сума на други активи, при които е налице спад спрямо края на 2018 г. (5,349 хил. лева). За тези активи са налице активни мерки за тяхната продажба, свързани с наличие на маркетингово промотиране и план за реализацията им.

ПАСИВИ

Привлечени средства от банки и институции

Към 31.12.2019 г. общият размер на привлечените средства от банки и институции възлиза на 173,088 хил. лева, като в тази сума са включени 27,634 хил. лева задължения към банки и 145,454 хил. лева привлечени средства от международни финансови институции. В сравнение с 2018 г. (270,826 хил. лева) общият размер на финансирането от тези контрагенти намалява с 36.1%, като намалението е поради регулярно погасяване на кредити, получени от международни финансови институции, както и предсрочно погасяване на кредити, получени от ПроКредит Банк Германия, във връзка с управление на ликвидността.

Привлечени средства от клиенти

Към 31.12.2019 г. привлечените средства от клиенти на Групата възлизат на 2,051,999 хил. лева (2018 г.: 1,656,287 хил. лева). Спрямо предходната година привлечените средства от клиенти отбелязват солиден ръст от 23.9%. В структурно отношение продължава увеличението на относителният дял на депозитите на виждане и спестовните влогове (продукт „FlexSave“) в общата сума на привлечените средства, като в края на 2019 г. достига 79.6% (2018 г.: 77.8%). Изменението е свързано с привличането на бизнес клиенти и физически лица и цялостния им банков бизнес, както и с възможностите за активно управление и използване на средствата, които са налични по разплащателни и спестовни сметки.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Финансови показатели (продължение)

Собствен капитал

Собственият капитал на Групата включва акционерен капитал и премиен резерв в размер на 206,822 хил. лева (2018 г.: 187,264 хил. лева), неразпределена печалба и резерви в размер на 57,522 хил. лева (2018 г.: 55,252 хил. лева). През 2019 г. Групата изплати дивиденди от реализираната печалба за 2018 г. в размер на 35,423 хил. лева. През годината ПроКредит Банк увеличи основния си капитал чрез емисия на обикновени акции в размер на 19,558 хил. лева.

Акционерният капитал в размер на 203,326 хил. лева е разпределен в 203,326 хиляди акции с номинална стойност 1 лев всяка. Всяка акция дава едно право на глас на притежателя си. Сумата на акционерният капитал на Групата е, както следва:

Акционер	2019		2018	
	Брой акции (хил. бр.)	Дял (%)	Брой акции (хил. бр.)	Дял (%)
ПроКредит Холдинг	203,326	100.0%	183,768	100.0%
Общо акции	203,326	100.0%	183,768	100.0%

Дейности в областта на научноизследователската и развойната дейност

Групата не извършва дейности в областта на научноизследователската и развойна дейност.

Информация за придобиване на собствени акции, изисквана по реда на чл. 187 д от Търговския закон

Групата няма придобити собствени акции.

Информация по чл. 247 на Търговския закон

През 2019 г. общото възнаграждение на членовете на Управителния съвет на Групата е било 655 хил. лева (2018 г.: 839 хил. лева). Членовете на Надзорния съвет не получават възнаграждение от Групата.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет не притежават, както и не са извършвали придобиване или прехвърляне на акции или облигации на Групата през 2019 г.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет имат следните участия в други дружества (съгласно постановките на чл. 247, ал. 2, т. 4 на Търговския закон):

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Членове на Надзорен съвет

Петър Славов

- ProCredit Holding AG & Co. KGaA – член на Надзорен съвет
- ProCredit General Partner AG – член на Надзорен съвет
- ПроКредит Пропъртийз ЕАД – член на Надзорен съвет
- ПроКредит Развитие България АД – член на Съвета на директорите
- ПроКредит Едюкейшън АД – член на Надзорен съвет
- Проглед ООД – съдружник и управител

Клаус-Петер Цайтингер

- ProCredit Holding AG & Co. KGaA – председател на Надзорен съвет
- ProCredit General Partner AG – председател на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Ukraine – председател на Надзорен съвет

Джан Марко Феличе

- ProCredit Bank Bosnia – член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Germany – член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Romania – член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Serbia – член на Надзорен съвет
- ProCredit Bank Ukraine – председател на Надзорен съвет
- Quipu GmbH – член на Управителен съвет
- ProCredit Holding AG & Co. KGaA – прокурист

Кристиан Кремер

- ProCredit Holding AG & Co. KGaA – член на Надзорен съвет
- ProCredit General Partner AG – член на Надзорен съвет

Кристиан Кистнер

- ProCredit Bank Germany – член на Управителен съвет
- ProCredit Bank Macedonia – член на Надзорен съвет

Членове на Управителен съвет

Рени Пейчева

- ПроКредит Развитие България АД – член на Съвета на директорите

Румяна Тодорова

- ПроКредит Пропъртийз ЕАД – член на Управителен съвет

Иван Дачев

- ПроКредит Развитие България АД – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите

Камелия Минева

- ПроКредит Едюкейшън АД – член на Управителен съвет

Членовете на Надзорния и Управителния съвет на Групата не са сключвали през 2019 г. договори с Групата, които излизат извън обичайната ѝ дейност или такива, чието сключване макар и да представлява част от обичайната дейност на Групата, съществено се отклоняват от пазарните условия.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Важни събития, които са настъпили след датата, към която е съставен годишният финансов отчет

Съществуването на нов коронавирус (Covid-19) бе потвърдено в началото на 2020 г. и се разпространи в континентален Китай и извън него (включително в Европа), причинявайки смущения в бизнеса и икономическата дейност.

Групата смята това за некоригиращо се събитие след баланса. Ръководството счита, че ефектите от настоящата ситуация върху икономиката на България и бизнеса на Групата ще се разглеждат главно по отношение на ликвидността и качеството на портфейла от кредити.

Ликвидността на Групата се влияе главно от мораториума за погасяване на заеми и други вземания от юридически и физически лица, както и че може да бъде повлияна от продължаващото здравно и социално положение поради възможно оттегляне на клиентски депозити. Въпреки че е невъзможно точно да се определят намалените парични потоци, ръководството отчита значимия по размер буфер от високо ликвидни активи, който може да се използва за подпомагане на нуждите от ликвидност, както и потенциалната възможност за търсене на допълнителни средства от Прокредит групата.

Групата анализира качеството на своя кредитен портфейл, и по-специално експозицията към индустриите, които потенциално ще бъдат най-засегнати. Въпреки че е невъзможно да се определи количествено въздействието на ситуацията върху качеството на портфейла, ръководството отчита наличния капиталов буфер.

Тъй като ситуацията е бързо променяща се, ръководството не е в състояние да предостави количествена оценка на потенциалното въздействие на епидемичното избухване върху Групата.

Структура на Групата

Към 31 декември 2019 г. Банката оперира с 6 клона на територията на страната и 1 в чужбина. Централният офис на Банката и нейната администрация се помещава на адрес: гр. София, бул. „Тодор Александров” N 26. Персоналът на Банката към 31 декември 2019 г. се състои от 363 служители (не се включват служители по майчинство или заети в спомагателни дейности).

Финансови инструменти и управление на финансовия риск

Използваните от Групата финансови инструменти, политиката по тяхното оценяване и представяне, както и експозицията на Групата по отношение на кредитен, пазарен и ликвиден риск са описани в Приложение 4 на годишния финансов отчет.

Предвиждано развитие на Прокредит Банк (България) ЕАД и цели през 2020 година

Развиващата се пандемия от нов коронавирус (Covid-19) поставя много сериозни предизвикателства за предстоящото икономическо и социално развитие през 2020 г. Прекъсването на стопански дейности и наложените ограничителни мерки за придвижване са част от ефектите, които засягат непосредствено икономическата активност, като очакванията са тя да бъде повлияна негативно по отношение на съвкупното търсене и потребление. Тъй като текущото развитие на българската икономика зависи и от развитието на външните партньори от ЕС, както и на оптималното оползотворяване на структурните фондове от ЕС и доколкото един от основните центрове на заразата са страните от ЕС, то това допълнително би оказало негативно влияние върху българската икономика.

Годишен консолидиран доклад за дейността (продължение)

Предвиждано развитие на ПроКредит Банк (България) ЕАД и цели през 2020 година

Независимо от горепосоченото, банките започват 2020 г. с високи равнища на ликвидност и капитализация, което до голяма степен предполага стабилност за клиентите им. Отчитайки пазарната ситуация, ПроКредит Банк ще залага на разумен подход в кредитирането към малките и средни предприятия, като целта е да се заздравят тяхната стабилност, подобри ефективността и ускори развитието и растежа им. Групата прилага индивидуален и прагматичен подход при оценка на финансовото състояние на клиентите си, за да може да предложи най-оптималното решение за финансиране от гледна точка на запазване и подобряване на кредитоспособността.

Групата ще поддържа дългосрочни отношения с настоящите си клиенти, като разширява и задълбочава бизнес връзките си с тях, като целта е да бъде единствена банка на обслужване за своите клиенти. Активното привличане на нови клиенти ще продължи да бъде основен фокус в бизнес стратегията на ПроКредит Банк. Едновременно с това през 2020 г. Банката ще продължи да полага усилия за запазване високото качество на кредитния портфейл. ПроКредит Банк ще остане печеливша институция в резултат от високата ефективност и разширяващите се бизнес отношения със своите клиенти.

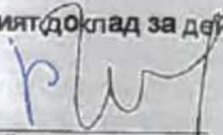
Предизвикателство ще бъде запазването на равнището на оперативните приходи в условията на едновременно намаление на лихвения марж и ограниченото финансиране на инвестиции от предприятията. Едновременно с това, високото качество на активите и оптимизираната структура на Групата, ще имат за резултат оптимизирани разходи за обезценка и административни разходи. Нивата на ликвидност и капиталова адекватност ще бъдат поддържани с достатъчни буфери в дългосрочен план.

Отговорности на ръководството

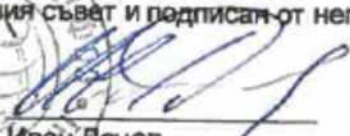
Годишният финансов отчет за 2019 г. е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети и отразява достоверно имущественото и финансово състояние на Групата и финансовите резултати за отчетния период. Годишният финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие, като счетоводната политика на Групата е прилагана последователно и всички преценки и предположения са направени в съответствие с принципа на предпазливост при изготвянето на финансовия отчет за 2019 г.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

Годишният доклад за дейността е одобрен от Управителния съвет и подписан от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
14 април 2020 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

Консолидирана декларация за корпоративно управление

Документи за корпоративно управление

По отношение на своето корпоративно управление ПроКредит Банк (България) ЕАД („ПроКредит Банк“ или „Банката“) съблюдава следните документи:

1. **Устав на ПроКредит Банк.** Основополагащ документ, в който се уреждат създаването и компетенциите на основните управленски органи на Групата. Уставът е достъпен за преглед от заинтересованите лица в досието на ПроКредит Банк в Търговския регистър (<https://public.brra.bg/CheckUps/Default.ra?>). Уставът е приет от Общото събрание на акционерите. Към 31.12.2019 г. промяна на устава може да се извършва само на заседанията на Едноличния собственик на капитала на Групата.
2. **Кодекс на поведение на ПроКредит групата.** Корпоративните ценности са основата на бизнес етиката на Групата, като част от ПроКредит Груп, като следните принципи ръководят дейността на институциите ПроКредит: Прозрачност; Култура на отворита комуникация; Социална отговорност и толерантност; Високи професионални стандарти; Почтеност и лична ангажираност. Тези принципи представляват гръбнака на корпоративната култура на ПроКредит и се прилагат активно в ежедневната работа на институцията. Те са описани в Кодекса на поведение на ПроКредит (достъпен на http://www.procreditbank.bg/uploads/AboutUs/Images/Code_of_Conduct.pdf), който превръща етичните принципи на групата в практически указания за целия екип на Групата.

През изминалата 2019 г. ПроКредит Банк съблюдава без изключения изискванията на изброените документи по отношение на своето корпоративно управление. Групата спазва по целесъобразност и Националния кодекс за корпоративно управление (<http://www.bse-sofia.bg/?page=CodeGovernance>).

Информация по отношение на изискванията на чл. 10, параграф 1 от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на съвета от 21 април 2004 година:

- Буква „в“ е неприложима за Групата, тъй като няма значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО;
- Буква „г“ е неприложима за Групата, тъй като не притежава ценни книжа със специални права на контрол;
- Буква „е“ е неприложима, тъй като банка няма съществени инвестиции в други дружества, както и информация за наложени и ограничения върху правата и на глас;
- Буква „з“. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Управителния и Надзорния Съвет, както и внасянето на изменения в учредителния договор са посочени в Устава на Групата; Членовете на Управителния съвет се назначават от Надзорния съвет за срок от 3 години. Членовете на Надзорния съвет се назначават от Едноличния собственик на капитала за срок от 3 години. Решения за промяна на учредителния договор се вземат от Едноличния собственик на капитала на Групата;
- Буква „и“. Правомощията на членовете на Управителния и Надзорния съвет и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции са посочени в устава на Групата. Решения за емитиране или изкупуване обратно на акции се взимат от Едноличния собственик на капитала на Групата.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи за управление

Органите за управление на Групата са, както следва:

- Управителен съвет
- Надзорен съвет.

ПроКредит Банк прилага двустепенна система на управление.

Управителен съвет

Групата се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет. Управителният съвет се състои от четирима члена, избирани от Надзорния съвет за срок от три години. Отношенията между Групата и член на Управителния съвет се уреждат с договор за възлагане на управлението. Управителният съвет след предварително одобрение на Надзорния съвет възлага на двама или повече от членовете си текущото управление и представителство на Групата (изпълнителни директори). Изпълнителните директори могат да упълномощават трети лица за извършване на отделни действия. Не може да бъде член на Управителния съвет лице, което е член на Надзорния съвет на Групата. Компетенциите на Управителния съвет са, както следва:

1. осигурява изготвянето на годишния счетоводен отчет и доклада за дейността на Групата;
2. взема решение и подготвя свикването на заседание на Едноличния собственик на капитала и изготвя предложение за вземане на решения от Едноличния собственик на капитала;
3. изготвя периодични отчети до Надзорния съвет;
4. приема Правилник за дейността си и взема решения за промени в Правилника за дейността си (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
5. приема годишен бюджет и годишен бизнес план, касаещи дейността на Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
6. определя структурата и длъжностите в Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
7. решава всички други въпроси, поставени за решаване от председателя на Управителния съвет или от друг негов член;
8. открива и закрива клонове и представителства на Групата (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
9. взема решения за прехвърляне или предоставяне ползването на цялото търговско предприятие (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
10. взема решения за разпореждане с активи, чиято обща стойност през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на Групата съгласно последния заверен годишен счетоводен отчет (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
11. взема решения за поемане на задължения или предоставяне на обезпечения към едно лице или към свързани лица, чийто размер през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на Групата съгласно последния заверен годишен счетоводен отчет (вземането на решение по тази точка изисква предварително съгласие на Надзорен съвет);
12. одобрява вътрешните нормативни актове на Групата;
13. взема решения за предоставяне на кредити в случаите по чл.45 от Закона за кредитните институции;
14. взема решенията, които водят до формиране на големи експозиции;

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи за управление (продължение)

15. определя деловата дейност на Групата в рамките на основните насоки, приети от Едноличния собственик на капитала и ръководи ежедневната оперативна дейност на Групата в съответствие с тях;
16. изготвя предложения до Едноличния собственик на капитала за промени в Устава или основните насоки в дейността на Групата;
17. назначава и освобождава служителите на Групата и определя възнаграждението им;
18. решава всички въпроси, засягащи Групата в рамките на нейния предмет на дейност, освен онези които са от изключителната компетентност на Едноличния собственик на капитала или Надзорния съвет - съобразно закона и настоящия устав, и изпълнява всички други функции, възложени му от Едноличния собственик на капитала или Надзорния съвет.

Управителният съвет се свиква на заседание по искане на всеки един от членовете му или на членовете на Надзорния съвет.

Решенията на Управителния съвет се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите и представените членове с изключение на следните случаи: решенията по изброените по-горе точки 8-11, 13, както и решенията по точка 14 в случаите, когато експозицията надхвърля 15 на сто от собствения капитал на Групата, се вземат с единодушие на всички членове на Управителния съвет.

Решения на Управителен съвет, които се отнасят до сключване на сделки, чиято стойност надвишава 10% от регистрирания капитал на Групата, също изискват предварително съгласие на Надзорния съвет.

Управителният съвет докладва за дейността си най-малко веднъж на 3 месеца пред Надзорния съвет.

Надзорен съвет

Надзорният съвет се състои от петима членове, мандатът на които е три години, като отношенията между Групата и член на Надзорния съвет се уреждат с договор. Членовете на Надзорния съвет се избират и освобождават от Едноличния собственик на капитала. Надзорният съвет избира председател и заместник-председател измежду своите членове. Надзорният съвет не участва в управлението на Групата, като той представлява Групата само в отношенията с Управителния съвет. Надзорният съвет има право по всяко време да поиска от Управителния съвет да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга Групата. Също така Надзорният съвет може да прави необходимите проучвания в изпълнение на задълженията си, като членовете му имат достъп до цялата необходима информация и документи, както и може да използва експерти.

За определени решения на Управителния съвет се изисква предварително съгласие на Надзорния съвет – това е указано в частта за компетенциите на Управителен съвет. Надзорният съвет проверява годишния счетоводен отчет, доклада за дейността на Групата и предложението за разпределение на печалбата и след одобрението им приема решение за свикване на редовно заседание на Едноличния собственик на капитала.

Надзорният съвет провежда своите заседания най-малко веднъж на три (3) месеца. В заседанията могат да участват и членовете на Управителния съвет със съвещателен глас. Решенията на Надзорния съвет се вземат с обикновено мнозинство от представените на заседанието членове.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи за управление (продължение)

Избягване на конфликт на интереси

Процедурите за избягване и разкриване на конфликти на интереси по отношение на членовете на органите за управление на ПроКредит Банк са регламентирани в Устава на Групата. Членовете на Управителния и Надзорен съвет са длъжни да поставят интересите на Групата и на нейните клиенти над своите собствени. Те декларират и/или разкриват информация за участията си в търговски дружества, както и за всеки съществен търговски, финансов или друг делови интерес, който те или членовете на семействата им имат от сключването на търговска сделка с Групата.

Одит и вътрешен контрол

Общият вътрешен контрол в Групата се осъществява от Надзорния съвет и Управителния съвет. Надзорният съвет контролира дейността на Управителния съвет. Управителният съвет контролира дейността на отделните структурни единици. Дейността на Групата се осъществява на база вътрешни правила и процедури, както и на действащото законодателство.

ПроКредит Банк осигурява функционална независимост между бизнес отделите, които поемат риск и отделите, които са отговорни за оценка на риска. Съгласно структурата на Групата, бизнес процесите са разграничени до ниво ресорен член на Управителния съвет от звената, които оценяват нивото на риска. В допълнение, оценката на нивото на риска и решенията за неговото управление се извършва в комитетите за управление и оценка на видовете риск, които предполагат обективен контрол и мониторинг на изложеността на Групата към всеки един риск.

В Групата функционира отдел „Вътрешен одит“, който се отчита директно на Едноличния собственик на капитала (ПроКредит Холдинг). Вътрешният одит проверява всички аспекти от дейността на Групата, като извършва проверки на процесите, както и проверки за съответствие на извършваните дейности с нормативните актове, устава и вътрешната нормативна уредба на Групата. За резултатите от направените проверки ръководителят на отдел „Вътрешен одит“ уведомява Управителния съвет на Групата и членовете на Одитния комитет на Групата, като минимум три пъти годишно се провеждат срещи на Одитния комитет, на които отдел „Вътрешен одит“ отчита дейността си. Одитният комитет е създаден в началото на 2009 година и неговите членове са независими от Управителния съвет на Групата.

Специализираните одиторски предприятия, които извършват независим финансов одит на финансовите отчети на Групата, се утвърждават от Едноличния собственик на капитала след представяне на мотивирано искане и в резултат на организиран търг от страна на Управителен съвет. Одитният комитет осигурява надзор на дейностите по вътрешен одит и следи за цялостните взаимоотношения с външния одитор в това число и за естеството на несвързани с одита услуги, предоставяни от специализираните одиторски предприятия.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска във връзка с процеса на финансово отчитане

Контролна среда

Наличието на адекватна среда за вътрешен контрол в Групата се предпоставя от самия бизнес модел и етични ценности на институцията. Бизнес моделът притежава ясно изразен фокус към осигуряване на пълно банково обслужване на малките и средни предприятия и физически лица посредством предоставяне на високо качествени услуги. Фокусирането към бизнес клиенти с ясна визия и устойчиво развитие означава, че ПроКредит Банк изгражда с тях дългосрочни отношения, базирани на разбиране на нуждите на клиентите и предлагане на уместни решения, като се осигурява недопускане на свръх задлъжнялост.

Както е утвърдено в Кодекса за поведение на ПроКредит групата, концепцията за развитие и подходът към клиентите е свързан с голяма отговорност към обществото, в което Групата работи. Също така е налице прилагането на самоналожени етични принципи. Тези принципи могат да съществуват само, ако се предават ефективно, разбират се и се приемат от всички служители, като това намира израз в начина на внимателно избиране и развитие на служителите на Групата.

Управление на риска

ПроКредит Банк разбира, че поемането на риск е неразделна част от дейността ѝ. Поради това са налице механизми за идентифициране на различните рискове и оценяване на потенциалния ефект, който имат върху финансовото състояние и постигането на бизнес целите на Групата. Неразделна част от бизнес и риск стратегията на институцията са наличието на осъзнаване от страна на ръководството и служителите на риска от дейността, присъщият консервативен подход към управлението на риска и последователното прилагане на диверсификация. В допълнение основните принципи за риск стратегията (фокус върху основната дейност; високо ниво на прозрачност, опростеност и диверсификация; внимателен подбор на персонала и интензивно обучение) допринасят съществено за ефективното управление на рисковете, на които е изложена Групата.

Контролни дейности

Контролните дейности в рамките на стратегията за управление на риска са документирани в специално утвърдени групови политики, групови стандарти и други документи, които обхващат всички материални рискове, на които Групата е изложена и които подsigуряват извършването по сигурен начин на различните операции, като транзакциите се отразяват в съответствие с изискванията на ръководството. Контролните дейности се прилагат във всички нива и процеси в институцията, като се базират на принципите на четирите очи и на разделение на задълженията. Базисен организационен принцип е разделениято до ниво Управителен съвет на направления на риск и бизнес, което гарантира функционална независимост между бизнес отделите, които поемат риск и отделите, които са отговорни за оценка на риска.

Информационни и комуникационни потоци

Налице са функциониращи ефективни комуникационни канали, които подsigуряват обмен на информация в рамките на хоризонталната и вертикална организационна структура на институцията. Изградени са и механизми за получаване и споделяне на информация от външни източници (като регулаторни органи, акционери и клиенти), както и за последваща комуникация с тези лица. Управителен съвет получава регулярно (ежедневно, месечно и тримесечно) доклади, свързани с управлението на риска. В случаите на идентифициране на нови рискови събития, неизпълнение на утвърдени вътрешни лимити и при увеличена вероятност за реализиране на загуба се прилагат механизми за ескалация и извънредна отчетност.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска във връзка с процеса на финансово отчитане (продължение)

Мониторинг

В Групата са налице разработени механизми за текущ мониторинг на различните дейности, както и на системите за вътрешен контрол. Мониторингът се осъществява, както от ръководството, така и от страна на съответните отговорни служители. Отдел „Вътрешен одит“ също така е ангажиран в извършване на независима оценка на системите за вътрешен контрол съгласно план, който се утвърждава от Едноличния собственик на капитала. Установени пропуски в системата за вътрешен контрол се ескалират и могат да бъдат рапортувани на Управителен съвет, Надзорен съвет или Одитен комитет.

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете. Съществуващи комитети в структурата на Групата

В Групата е създадена адекватна система за идентифициране, управление и контрол на риска. В основата на тази система са комитетите за управление на отделните видове риск, чиято основна функция е създаване и поддържане на подходяща контролна среда, която се основава на принципите и механизмите за идентифициране, определяне, оценяване, мониторинг и контрол/ограничаване на действието на отделните видове риск. Комитетите са основните органи, които вземат корективни или превантивни решения за минимизиране изложеността към отделните видове риск. Дейността на комитетите се подпомага от отдел „Управление на риска“ и отдел „Управленска информационна система“ посредством изготвяне на доклади за рискови показатели и предоставяне на анализи на съответните показатели, както и допълнителни анализи, които да подпомагат вземането на управленски решения за контрол и управление на рисковете. Решенията, които се вземат от отделните комитети, се потвърждават от Управителен съвет.

Основните комитети за наблюдение, анализ и контрол на различните видове риск включват представители, както на направлението за управление на риска, така и на бизнес направлението, а също и на направления, които изпълняват административни функции. Това позволява както синергичен ефект от представяне на различните гледни точки по отношение на въпроси, засягащи управлението на рисковете, така и обхващане на отделните направления на дейността и тяхното влияние върху рисковите експозиции. Основните комитети са, както следва:

Комитет по управлението на активите и пасивите

Целта на комитета по управление на активите и пасивите (АЛКО) в ПроКредит Банк е да установява, оценява, обсъжда и управлява финансовите рискове, които включват: ликвиден риск; пазарен риск (включително валутен и лихвен); риск от контрагента; адекватност на капитала. АЛКО следи състоянието и ефекта на осъществяваните стратегии за управление на активите/пасивите, както и разработва нови такива.

В състава на комитета влизат членовете на Управителен съвет, както и ръководители и експерти от отдели „Управленска информационна система“ и „Управление на риска“. Редовните заседания на АЛКО се провеждат поне веднъж месечно. Комитетът се избира и ръководи от Управителен съвет.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете. Съществуващи комитети в структурата на Групата (продължение)

Комитет за оценка на общия риск

Редовните заседания на комитета се провеждат веднъж на три месеца с цел да се анализира общата рискова експозиция на Групата (с изключение на оперативния риск), както и да се обсъдят и приемат стратегически въпроси. За заседанията на комитета се изготвя на тримесечна база доклад за общия риск от отдел „Управление на риска“, който включва основни и второстепенни показатели на видовете риск, както и техният анализ.

В състава на комитета влизат членове на Управителен съвет, ръководители от отдели „Управленска информационна система“, „Управление на риска“ и „Бизнес отдел – Малки и средни предприятия“. Комитетът се избира и ръководи от Управителен съвет.

Комитет за оценка на операционния риск

Комитетът за оценка на операционния риск е орган в структурата на Групата, който се избира и ръководи от Управителния съвет. Комитетът осигурява възможност за адекватно управление на операционните рискове, както и вземането на решения в тази насока. В комитета за оценка на операционния риск са интегрирани и следните два подкомитета: Комитет за съответствие с външната нормативна уредба и Комитет за безопасност на условията на труд.

В състава на комитета влиза членовете на Управителен съвет с ресорно направление „Риск“ и „Финанси“, както и ръководители от отдели „Бизнес отдел – Малки и средни предприятия“, „Бизнес отдел – Физически лица“, „Управление на риска“, „Счетоводство“ и „Информационни технологии“. Редовните заседания на комитета се провеждат веднъж на три месеца за разглеждане на отчета за операционния риск, както и за разглеждане на събитията, довели до загуба за Групата в резултат на операционни събития.

Комитет за управление на кредитния риск

Комитетът за управление на кредитния риск е орган в структурата на Групата, който се избира и ръководи от Управителния съвет. Функциите на комитета са свързани с проследяване, анализ и обсъждане на въпроси и теми, които са свързани с кредитния риск и неговото проявление в Групата. Също така комитетът е ангажиран в процеса на определяне на разходите за загуби от обезценка при индивидуално оценявани кредитни експозиции.

В състава на комитета влиза член на Управителен съвет с ресорно направление „Риск“, както и ръководители от отдели „Управление на риска“ и „Кредитен риск“. Редовните заседания на комитета се провеждат поне веднъж на три месеца с цел да се оцени въздействието на съответните фактори, свързани с управлението на кредитния риск.

Кредитен съвет за реструктуриране

Кредитният съвет за реструктуриране извършва наблюдение и оценка на рисковите експозиции на банката, като взема решение за реструктурирането и класифицирането им. Реструктуриране е налице, когато се променят условия по кредитна експозиция посредством сключване на договор между банката и клиента, с който се променят условията за изплащане на заема в резултат на увеличен риск от неизпълнение по експозицията, свързан с кредитополучателя. Членове на кредитния съвет за реструктуриране са служители на звено „Проблемни вземания“ към отдел „Управление на риска“ на Банката, като заседанията се провеждат седмично или при необходимост.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Органи, отговорни за превантивно и текущо управление на рисковете.
Съществуващи комитети в структурата на Групата (продължение)

Комитет по съдебни вземания

Целта на Комитета по съдебни вземания е да поставя, обсъжда и взема решения за стратегията за събиране на съдебни вземания в размер над 100,000 евро, да определя срокове и отговорни лица за действията, които следва да се извършват и да проследява изпълнението им. Членовете на комитета се определят от Управителния съвет. В състава на комитета влиза член на Управителен съвет, както и ръководител на звено „Проблемни вземания“. Заседанията на комитета се провеждат не по-малко от един път месечно.

Комитет за опазване на околната среда

Комитетът поставя на обсъждане и взема решения по въпроси, които са свързани с екологичните стандарти и цялостната политика и стратегия на ПроКредит Банк по отношение на системата за управление на въздействието върху околната среда. В състава на комитета влизат членовете на Управителен съвет и ръководители от отдели „Опазване на околната среда“, „Бизнес отдел – Малки и средни предприятия“, „Кредитен риск“ и „Администрация“. Заседанията се провеждат поне веднъж на тримесечие.

Комитет за управление на кризи

Задачата на Комитета за управление на кризи е да дефинира и ръководи мерките, които Групата предприема за справяне с кризисна ситуация, възникнала в следствие на материализирана заплахата. Той има постоянен състав, в който влизат членовете на Управителен съвет и ръководителите на основни бизнес процеси. Председател е член на Управителен съвет или друго определено от УС лице. Комитетът за управление на кризи е упълномощен да обезпечавя и разпределя необходимите за справяне с кризата ресурси (човешки и материални), както и контрола и отчетността на разходите. Комитетът за управление на кризи ръководи и динамично разпределя отговорности към Екипа за оценка на повреди, Комитета за управление на ИТ кризи и координаторите по непрекъсваемост на бизнеса в отделите и офисите.

Комитет Човешки ресурси

Комитетът следи за промени в конюнктурата на пазара на труда в страната, нивата на заплащане в и извън Групата, преразглежда трудови възнаграждения и взема решения по теми, засягащи настоящите или потенциалните служители в Банката. В състава му влизат председателят на Надзорен съвет, членовете на Управителен съвет и управител на бизнес единица. Заседанията се провеждат ежемесечно.

Комитет за подбор на кандидати за членове на УС

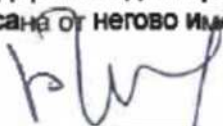
Комитетът заседава при необходимост. В състава си включва председателят на Надзорен съвет и още един от членовете на Надзорен съвет.

Консолидирана декларация за корпоративно управление (продължение)

Политика на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи

ПроКредит групата цени разнообразието по отношение на личните качества и опит на своите служители. В тази връзка процесът по избор на членовете на Управителен и Надзорен съвет има за цел да подсили адекватно ниво на многообразие, което да е налично в органите за управление. В резултат и двата органа включват лица, които имат различни профили по отношение на образование, националност, професионален опит и възраст. От общо деветте членове на органите за управление на ПроКредит Банк три са жени.

Консолидираната декларация за корпоративно управление е одобрена от Управителния съвет и подписана от негово име от:

Рени Пейчева
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет
14 април 2020 г.

Иван Дачев
Изпълнителен директор и
Член на Управителния съвет

ProCredit Bank

Част от
ПроКредит Груп

www.procreditbank.bg